

Лиман Франк Баум
Вълшебникът от Оз

Тази книга е посветена
на моя добър приятел и другар,
жена ми
Л. Ф. Б.

Народни приказки, легенди, предания и вълшебни приказки са съпровождали детството през всички времена. Защото всяко жизнено дете по инстинкт харесва фантастичните, чудноватите и явно нереалните истории. Крилатите феи на Братя Грим и на Андерсен са създали повече радости на детските сърца, отколкото всички други живи създания.

Но някогашните вълшебни приказки, с които са отрасли редица поколения, сега вече могат да бъдат класирани в детските библиотеки като „исторически“. Защото настъпи време за по-нов вид „чудесни приказки“, в които не бива да участват стереотипните духове, джуджета и феи, от които трябва да бъдат изхвърлени всички страхотни и ужасяващи случки, описвани от техните автори, за да подчертават страшната поука от всяка приказка. При съвременното възпитание на децата се включва и учението за нравствеността. Така че съвременното дете търси само забавното в своите чудесни приказки и с удоволствие се отказва от всяка неприятна случка.

Като имах предвид това, написах приказката „Вълшебникът от Оз“ само за радост на днешните деца. Това е една модерна вълшебна приказка, в която изненадите и веселието изобилстват, а тъгите и кошмарите са изоставени.

Чикаго, април 1900 г.
Л. ФРАНК БАУМ

ЦИКЛОНЪТ

Дороти живееше сред обширната Канзаска прерия заедно с чичо Хенри, който беше фермер, и леля Ем, неговата жена. Къщата им беше малка, защото строителният материал трябваше да се докарва с каруца от много, много далеч. Къщичката имаше четири стени, под и покрив и това беше единствената им стая. В нея имаше една ръждясала готварска печка, шкаф за съдовете и за яденето, маса, три-четири стола и легла. В единия ъгъл бе голямото легло на чичо Хенри и на леля Ем, а малкото легло на Дороти бе в другия ъгъл. Нямаше нито таван, нито мазе, а само един малък трап, изкопан в земята – наричаха го циклонова изба. Там цялото семейство се криеше, когато се зададеше някоя от онези големи вихрушки, толкова силни, че можеха да сринат всяка сграда по пътя си. В този малък тъмен трап се слизаше по стълба, а отгоре той се затваряше с капак, който се намираще на пода наред стаята.

Когато се изправяше на прага и се оглеждаше на всички страни, Дороти не виждаше нищо друго освен обширната сива прерия. Нито едно дърво, нито една къща не нарушаваха равната повърхност, която допираше небето във всички посоки. Слънцето бе прегорило разораната земя и я бе превърнало в сива маса, набраздена тук-там с малки пукнатини. Дори тревата не зеленееше. Слънцето бе изгорило върховете на дългите стъбла и те бяха посивели като пръстта. Някога къщата бе боядисана, но палещите лъчи бяха напукали боята, а дъждовете я бяха измили. И сега тя бе тъй мрачна и сива, както всичко наоколо.

Когато дошла да живее тук, леля Ем била млада и хубава. Слънцето и вятърът обаче променили и нея. Те отнели блясъка на очите ѝ и те посивели. Отнели червенията на бузите и устните ѝ и те също посивели. Сега тя беше тънка и мършава и никога не се усмихваше.

Когато Дороти – тя беше сираче – дойде при нея, леля Ем толкова се стряскаше от детския смях, че почваше да крещи и да притиска с ръка сърцето си всеки път, щом веселият глас на Дороти стигнеше до слуха ѝ. Тя и сега все още се чудеше, че малкото момиче намира за какво да се смее.

Чичо Хенри не се смееше никога. Той работеше упорито от сутрин до вечер и не знаеше какво е радост. И той беше сив от дългата брада чак до грубите обуца, бе строг и тържествен и рядко говореше.

Тото разсмиваше Дороти и с това ѝ помогна да не посивява както

всичко, което я заобикаляше. Тото не беше сив. Той бе малко черно куче с дълга копринена козина и малки черни очи, които трепкаха весело от двете страни на смешното му мъничко носле. Тото играеше по цял ден и Дороти играеше с него и много го обичаше.

Но днес те не играеха. Чичо Хенри седеше на прага и тревожно гледаше небето, което бе посивяло този ден повече от обикновено. Дороти стоеше пред вратата с Тото в ръце и също гледаше към небето. Леля Ем миеше чиниите.

Те чуха как вятърът от далечния север надаваше глух вой, и чичо Хенри и Дороти видяха високата трева да се привежда вълнообразно пред настъпващата буря. Сега пък се чу остро свирене откъм юг и като се обърнаха на тази страна, забелязаха, че и там тревата се люлее на вълни.

Изведнъж чичо Хенри стана.

– Циклон иде, Ем – извика той на жена си. – Ще отида да видя какво става с добитъка.

И той се затича към навесите, дето държаха кравите и конете.

Леля Ем остави работата и дойде до вратата. От един поглед разбра, че опасността е съвсем близка.

– Бързо, Дороти! – изписка тя. – Тичай в избата!

Тото се изкубна от прегръдката на Дороти и се скри под леглото, а момичето се спусна да го улови. Леля Ем, много уплашена, отвори капака на пода и слезе по стълбата в малкия тъмен трап. Дороти най-после улови Тото и тръгна подир леля си. Но преди да стигне до капака, се чу страшният писък на вятъра и къщата се разклати толкова силно, че момиченцето не можа да се задържи и ненадейно седна на пода.

Тогавя се случи нещо страшно.

Къщата се завъртя два-три пъти и бавно се издигна във въздуха. На Дороти ѝ се стори, че се издига с балон.

Северният и южният вятър се бяха срещнали точно там, където беше къщата, и тя стана център на циклона. Обикновено в центъра въздухът е спокоен, но големият натиск на вятъра от всички страни издигаше къщата все по-високо и по-високо, докато стигна до самия връх на циклона. От там тя бе отнесена далеч, далеч с такава лекота, като че ли беше перце.

Стана много тъмно и вятърът виеше страхотно, но на Дороти пътуването не ѝ беше неприятно. С изключение на първите няколко завъртания и после, когато къщата страшно се наклони, на нея ѝ се струваше, че някой леко я люлее като бебе в люлка.

Ала на Тото това люшкане не му хареса. Той започна да тича из стаята и силно да лае. Дороти седеше съвсем спокойно на пода и чакаше да види какво ще стане.

По едно време Тото се приближи до отворения капак и падна. Момиченцето помисли, че го е загубило. Но скоро зърна едното му ухо да стърчи през отвора. Силният напор на въздуха го задържаеше и той не можеше да падне. Дороти допълзя до отвора, хвана Тото за ухото и го измъкна. След това затвори капака, за да не станат и други злополуки.

Часовете се изнизваха и постепенно Дороти се съвзе от уплахата. Но се чувстваше много самотна и вятърът от всички страни пищеше толкова силно, че тя почти оглуша. Отначало се опасяваше, че и тя ще се разбие на парчета, когато къщата падне на земята. Но тъй като времето минаваше и нищо страшно не се случваше, тя престана да се тревожи и реши да чака спокойно какво ще стане по-нататък. После допълзя по люлеещия се под до леглото и си легна. Тото я последва и легна до нея.

Въпреки че къщата се люлееше и вятърът виеше, Дороти скоро затвори очи и заспа дълбоко.

Съвещание с дъвчащите

Тя се събуди от толкова внезапен и силен удар, че ако не лежеше на мекия креват, можеше да се нарани. Само дето от трясъка ѝ спря дъхът и в първия момент Дороти не можеше да разбере какво се е случило. Тото допря малкото си студено носле до лицето ѝ и тъжно заскимтя. Дороти седна в леглото и забеляза, че къщата не се движи. Нито пък беше тъмно, защото яркото слънце нахлуваше през прозореца и осветяваше малката стая. Тя скочи от леглото заедно с Тото, който тичаше по петите ѝ, и отвори вратата. Загледа се навън и очите ѝ ставаха все по-големи и по-големи от чудната гледка.

Циклонът беше свалил къщата много леко – доколкото това може да стори един циклон – сред небивала красота. Във всички посоки се разстилаха прекрасни зелени ливади и сред тях се издигаха величествени дървета, отрупани със сочни плодове. Накъдето и да се обърнеш, имаше лехи от великолепни цветя, а птици с необичайни и блестящи пера пееха и прехвъркваша по дърветата и храстите. Встрани се спускаше поточе. То блестеше и шепнеше между зелените брегове. Малкото момиче, което бе живяло толкова дълго сред сухата сива прерия, му беше много благодарно и не можеше да се нарадва на този шепот.

Както стоеше и се любуваше на необикновената и красива гледка, Дороти забеляза, че към нея се насочват група най-чудновати хора, каквито тя никога не бе виждала. Те не бяха високи колкото възрастните хора, които тя познаваше, но не бяха и много дребни. Всъщност изглеждаха високи колкото нея – а тя бе едричка за възрастта си, – въпреки че навярно бяха много по-възрастни.

Тримата мъже и жената, която вървеше с тях, бяха облечени много особено. Носеха кръгли шапки, които стърчаха най-малко педя над главите им, а по периферията им висяха звънчета и нежно звънтяха при всяко движение. Шапките на мъжете бяха сини. Дребната жена бе с бяла шапка, а от раменете ѝ се спускаше на дипли бяла наметка. Звездичките, пришити по роклята ѝ, бяха огрени от слънцето и блестяха като диаманти. Дрехите на мъжете бяха сини както шапките им, а лъснатите им ботуши бяха обточени отгоре със синя нашивка. Според Дороти мъжете бяха на възрастта на чичо Хенри, тъй като двама от тях бяха с брада. Но дребната жена без съмнение беше по-стара.

Лицето ѝ бе цялото набръчкано, косите – почти бели, а походката ѝ

– скована.

Когато се приближиха до къщата, пред чиято врата стоеше Дороти, те се спряха и си зашепнаха нещо, като че ли се бояха да се приближат. Дребната старица тръгна напред и като стигна до Дороти, се поклони дълбоко и каза с нежен глас:

– Добре дошла, най-благородна магьоснице, в Страната на дъвчащите. Безкрайно сме ви благодарни, задето убихте Злата магьосница от Изток и задето освободихте народа ни от робство.

Дороти слушаше учудена тези приветствени думи. Какво ли иска да каже дребната старица, като я нарича магьосница и твърди, че била убила Злата магьосница от Изток? Дороти беше добричко, незлобиво момиче, което циклонът бе отнесъл на хиляди километри далеч от къщи, и през целия си живот не бе убивала никого.

Старицата очевидно очакваше отговор и Дороти заговори колебливо:

– Вие сте много любезна, но сигурно има някаква грешка. Аз никога не съм убила.

– Както и да е, нали вашата къща я уби – засмя се старицата, – а то е все едно. Вижте – тя посочи единия ъгъл на къщата, – краката ѝ още стърчат под гредата.

Дороти погледна и извика от уплаха. Наистина точно под ъгъла на голямата греда, на която се крепеше къщата, стърчаха два крака, обути в сребърни островърхи обувки.

– Олеле, олеле! – изпищя тя изумена и сплете ръце. – Навярно къщата е паднала върху нея. Какво ще правим сега?

– Нищо – спокойно каза старицата.

– Но коя е тя? – недоумяваше Дороти.

– Злата магьосница от Изток, както вече ви казах – обясни жената. – Тя държеше всички дъвчащи в робство. В продължение на дълги години ние трябваше да ѝ робуваме ден и нощ. Сега всички сме свободни и ви благодарим за голямата услуга.

– Кои са дъвчащите?

– Това са хората, които живеят в Източната страна, в която Злата магьосница властваше.

– И вие ли сте от дъвчащите?

– Не, аз съм тяхна приятелка, въпреки че живея в Северната страна. Когато дъвчащите видели, че Магьосницата от Изток е мъртва, ми изпратиха бързо съобщение и аз дойдох веднага. Аз съм Магьосницата от Север.

– О! – извика Дороти. – Вие истинска магьосница ли сте?

– Да, разбира се – потвърди дребната старица. – Но аз съм добра магьосница и хората ме обичат. Не съм толкова могъща, колкото Злата магьосница, която управляваше тук. Иначе щях да освободя дъвчащите.

– Но аз мислех, че всички магьосници са зли – каза момичето доста уплашено, че пред нея стои истинска магьосница.

– О, не! Това е голяма грешка. Имаше само четири магьосници в цялата земя на Оз. Две от тях – тази, която живее на Север, и тази, която живее на Юг, са добри магьосници. Зная, че това е така, защото аз съм една от тях и не мога да греша. Тези, които живеят на Изток и на Запад, действително са зли магьосници. Но сега, след като убихте едната, остана само една зла магьосница в Страната на Оз – тази, която живее на Запад.

– Ама – каза Дороти, като помисли малко – леля Ем ми е казвала, че всички магьосници са измрели преди много, много години.

– Коя е леля Ем? – попита дребната чудата старица.

– Леля ми, която живее в Канзас, откъдето дойдох.

Магьосницата от Север се позамисли, наведе глава и впери очи в земята. След това вдигна глава и каза:

– Аз не зная къде се намира Канзас, защото не съм чувала досега някой да спомене тази страна. Но кажете ми – цивилизована ли е тази страна?

– О, разбира се!

– Сега разбирам. В цивилизованите страни, предполагам, не са останали магьосници, нито вълшебници, нито вещици, нито чародеи. Но, виждате ли, Страната на Оз никога не е била цивилизована, тъй като сме откъснати от останалия свят. Затова ние все още имаме магьосници и вълшебници между нас.

– Кои са вълшебниците? – запита Дороти.

– Самият Оз е Великият вълшебник – отговори магьосницата и гласът ѝ стана тих като шепот. – Той е по-силен от всички нас, взети заедно. Той живее в Изумрудения град.

Дороти се готвеше да запита още нещо, но в това време дъвчащите, които стояха безмълвни, нададоха силен вик и посочиха ъгъла на къщата, където лежеше Злата магьосница.

– Какво има? – попита дребната старица. Но щом отправи поглед към мястото, започна да се смее.

Краката на мъртвата магьосница бяха изчезнали и от нея не бе останало нищо друго освен сребърните обувки.

– Тя беше толкова стара – обясни Магьосницата от Север, – че слънцето бързо я изсуши. Това е краят ѝ. Но сребърните обувки са ваши и вие може да ги вземете и да ги носите.

Тя се наведе, взе обувките и след като ги изтупа от праха, ги подаде на Дороти.

– Магьосницата от Изток се гордееше с тези сребърни обувки – каза един от дъвчащите. – Те имат някаква вълшебна сила, но каква, никой не знае.

Дороти отнесе обувките в къщата и ги сложи на масата. След това пак излезе при дъвчащите и каза:

– Много искам да се върна при леля и чичо. Можете ли ми помогна да намеря пътя?

Дъвчащите и магьосницата се спогледаха, после се обърнаха към Дороти и поклатиха глава.

– На изток, недалеч от тук – обясни един от дъвчащите, – има огромна пустиня и никой жив човек не е могъл да я прекоси.

– Същото е и на юг – каза друг. – Аз съм бил там. Югът е Страната на квадратните.

– Чувал съм – каза третият дъвчач, – че и на запад е същото. А страната, която обитават мигащите, се управлява от Злата магьосница от Запад. Тя ще ви зароби, щом стъпите на нейната земя.

– Северът е моята страна – каза старицата – и отвъд границата ѝ се разстила същата огромна пустиня, която обкръжава Страната на Оз. Боя се, мила моя, че ще трябва да останете да живеете при нас.

Като чу тези думи, Дороти зариде, защото се чувстваше самотна сред тези странни хора. Изглежда, че сълзите ѝ натъжиха добрите дъвчащи, тъй като те веднага извадиха кърпичките си и също заплакаха. А дребната старица свали шапката си, закрепил върха ѝ на края на носа си и в същото време почна да брои с тържествен глас: едно, две, три. Изведнъж шапката се превърна в плоча, на която с тебешир бе написано с големи букви: „Нека Дороти отиде в Изумрудения град“.

Дребната старица свали плочата от носа си и като прочете написаното, попита:

– Името ви Дороти ли е, мила моя?

– Да – Дороти избърса сълзите си.

– Тогава трябва да отидете в Изумрудения град. Може би Оз ще ви помогне.

– Къде е този град? – попита Дороти.

– Намира се точно в центъра на Страната на Оз – Великия

вълшебник, за когото вече ви споменах.

– Той добър човек ли е? – обезпокои се момичето.

– Добър вълшебник е. Дали е човек, или не е, това не зная, тъй като никога не съм го виждала.

– И как ще стигна дотам?

– Ще вървите пеша. Това ще е дълго пътешествие през местност, която понякога е приятна, а понякога – тъмна и страховита. Както и да е, аз ще употребя всички магьоснически похвати, които зная, за да ви опазя от беда.

– Не искате ли да дойдете с мен? – помоли момичето, което бе почнало да чувства дребната старица като единствена своя приятелка.

– Не, това не мога да сторя – отвърна тя, – но ще ви целуна и никой не ще посмее да навреди на човек, целунат от Магьосницата от Север.

Тя се приближи до Дороти и нежно я целуна по челото. Там, където устните ѝ я докоснаха, остана кръгъл блестящ белег, който Дороти откри по-късно.

– Пътят за Изумрудения град е застлан с жълти павета – обясни магьосницата, – така че няма да се заблудите. Когато се явите при Оз, не се страхувайте, а му разкажете какво ви се е случило, и го помолете да ви помогне. Сбогом, мила моя.

Тримата дъвчащи се поклониха ниско на Дороти и ѝ пожелаха добър път. След това изчезнаха между дърветата. Магьосницата приятелски ѝ кимна, завъртя се три пъти на лявата си пета и изведнъж изчезна. Тото много се изненада и почна да лае след изчезването ѝ, тъй като, докато тя беше там, той не смееше дори да изръмжи.

Но Дороти никак не се изненада. Знаеше вече, че старицата е магьосница, и предполагаше, че ще изчезне тъкмо така.

Как Дороти спаси Плашилото

Когато остана сама, Дороти усети глад. Влезе вкъщи, отвори шкафа, отрязва си парче хляб и го намаза с масло. Даде малко от хляба на Тото, свали от полицата една кофа и отиде да я напълни с бистра вода от малкото искрящо поточе. Тото тичаше между дърветата и лаеше накацалите по клоните птици. Дороти отиде да го прибере и видя такива съблазнителни сочни плодове, че си набра малко. Точно това ѝ трябваше, за да си довърши закуската. След това се върна вкъщи и след като двамата с Тото се напиха със студена бистра вода, тя почна да се приготвя за пътуването до Изумрудения град.

Дороти имаше само още една рокля, но тя бе изпрана и окачена на закачалка до леглото ѝ. Беше памучна, на бели и сини квадратчета и въпреки че синьото беше избеляло малко от честото пране, все още беше хубава. Момичето грижливо се изми, облече чистата памучна рокля и завърза под брадата си малката розова шапчица. Взе една кошничка и я напълни с хляб от шкафа, а отгоре го покри с бяла кърпа. След това си погледна обувките и видя, че са много вехти и износени.

– Сигурно няма да издържат на дълго пътуване, Тото.

Тото впери черните си очички в лицето ѝ и завъртя опашка, за да ѝ покаже, че е я е разбрал. В този миг Дороти съзря върху масата сребърните обувки на Магьосницата от Изток.

– Интересно дали ще ми станат – сподели тя мислите си с Тото. – Тъкмо те ще ми бъдат много полезни за дългия път, защото не се износват.

Дороти свали старите си кожени обувки и премери сребърните, които ѝ прилегнаха, като че ли бяха правени по мярка за нея.

Най-сетне тя взе кошничката.

– Хайде, Тото, тръгваме за Изумрудения град, за да помолим Великия Оз да ни върне в Канзас.

Тя затвори вратата, заключи я и внимателно сложи ключа в джоба на роклята си. И така, Дороти тръгна на път, а след нея важно ситнеше Тото. Пред нея се откриваха няколко пътя, но тя лесно намери пътя с жълтите павета. Бодро закрачи към Изумрудения град, а сребърните обувки звънтяха весело по твърдата жълта настилка. Слънцето блестеше, а птиците пееха сладостно и Дороти не се чувстваше толкова зле, колкото бихте могли да си представите, че се чувства малко момиче,

ненадейно откъснато от родината му и попаднало в чужда земя.

Тя бе изненадана от красивите гледки, които се откриваха по пътя ѝ. От двете ѝ страни се редяха спретнати огради, боядисани в нежен син цвят, а отвъд оградите се простираха житни ниви и зеленчукови градини. Очевидно дъвчащите бяха добри земеделци и очакваха богата реколта. Когато минаваше покрай някоя къща, хората излизаха, за да я видят и да ѝ се поклонят. Защото вече всички знаеха, че благодарение на нея Злата магьосница бе унищожена и те бяха освободени от робство. Къщите на дъвчащите бяха необикновени – кръгли, с голям купол вместо покрив. Всичките бяха боядисани в синьо, тъй като в Източната страна синьото бе любимият цвят.

Привечер Дороти, уморена от дългия път, тъкмо обмисляше къде би могла да прекара нощта, когато стигна до една къща, малко по-голяма от другите. На зелената ливада пред къщата танцуваха множество мъже и жени. Пет малки цигулари свиреха с всички сили и хората пееха и се веселяха. Край тях имаше голяма маса, отрупана с вкусни плодове и орехи, баници и кейкове и много други неща за ядене.

Хората любезно поздравиха Дороти и я поканиха да вечеря и да нощува при тях. Това беше домът на един от най-богатите дъвчащи и неговите близки бяха се събрали у него, за да отпразнуват освобождението си от Злата магьосница.

Дороти хубаво си хапна, обслужвана от самия стопанин на къщата Бок. След вечерята тя седна на една пейка да погледа танцуващите.

Когато съзря сребърните обувки, Бок каза:

– Навярно сте голяма вълшебница.

– Защо? – учуди се момичето.

– Защото носите сребърни обувки и сте убили Злата магьосница. Освен това по роклята ви има бяло, а само магьосниците и вълшебниците носят бяло.

– Роклята ми е на сини и бели квадрати – каза Дороти и оправи гнките на роклята.

– Много е любезно от ваша страна да носите тази дреха – добави Бок. – Синьото е цветът на дъвчащите, а бялото – цветът на магьосниците. Така разбираме, че сте добронамерена вълшебница.

Дороти не знаеше какво да отговори. Изглежда, всички тук я смятаха за вълшебница, а тя много добре знаеше, че е обикновено малко момиче, случайно довяно от циклона в тази чудновата страна.

Когато се умори да гледа танцуващите, Бок я заведе в къщата и я настани в стая с хубаво легло. Чаршафите бяха сини. Дороти си легна и

спа дълбоко до сутринта. Тото се бе свил на кълбо върху тъмносиния килим до нея.

Тя закуси обилно и при това й беше много забавно да наблюдава едно мъничко детенце на дъвчащите, което си играеше с Тото, дърпаше го за опашката, викаше и се смееше. Всички разглеждаха Тото с голямо любопитство, тъй като дотогава не бяха виждали куче.

– Колко далеч е от тук до Изумрудения град? – попита момичето.

– Не зная – отвърна тъжно Бок, – аз никога не съм бил там. По-добре е за всички ни да стоим по-настрана от Оз, освен ако, разбира се, човек няма някаква работа с него. Все пак зная, че от тук до Изумрудения град е много далеч. Ще трябва да вървите много дни. Местността тук е богата и красива, но ще минавате и през труднопроходими и опасни места, докато пристигнете.

Тези думи малко смутиха Дороти, но тъй като знаеше, че само Великият Оз може да й помогне да се върне наново в Канзас, тя смело реши да не се връща назад.

Сбогува се с новите си приятели и пак тръгна по застлания с жълти павета път. След като извървя няколко километра, реши да спре и да си почине. Покачи се на оградата край пътя и седна най-отгоре. Отвъд оградата се разстилаше голяма житна нива и там, немного навътре, видя Плашилото, забучено на висок прът, за да плаши птиците да не кълват зрялото жито. Дороти опря брадичка на ръката си и замислено го загледа. Главата му представляваше торбичка, натъпкана със слама, а очите, носът и устата бяха нарисувани, за да се получи лице. На главата му стърчеше стара островърха шапка, навярно принадлежала на някой дъвчач, а останалата част от тялото му бе облечена в избелял и износен тъмносин костюм и също бе натъпкана със слама. На краката му имаше стари ботушки със синьо по края, каквито носеха всички мъже в тази страна, и тъй като прътът, на който бе закрепено откъм гърба, бе висок, Плашилото се издигаше над житните стъбла.

Дороти гледеше втренчено странното нарисувано лице на Плашилото и се изненада, като видя, че то бавно й намигна с едното око. Най-първо тя помисли, че така й се е сторило, защото никое плашило в Канзас никога не намигаше. Но след малко Плашилото й кимна като на познат. Тогава тя се прехвърли отвъд оградата и се отправи към него, а Тото тичаше около пръта и лаеше.

– Добър ден – каза Плашилото с дрезгав глас.

– Казахте ли нещо? – учуди се момичето.

– Разбира се – отвърна Плашилото. – Как сте?

– Много добре, благодаря – отвърна учтиво Дороти, – вие как сте?

– Не се чувствам добре – усмихна се Плашилото, – много е досадно да стърчиш на този прът ден и нощ, за да плашиш гаргите.

– Не можете ли да слезете? – запита Дороти.

– Не, защото прътът е прикрепен за гърба ми. Ако обичате, моля ви, свалете ме от пръта. Ще ви бъда много задължен.

Дороти протегна ръце и свали чучелото от пръта. То бе съвсем леко, защото бе натъпкано със слама.

– Много ви благодаря – каза Плашилото, когато тя го сложи на земята, – чувствам се нов човек.

Дороти бе озадачена. Как така натъпканият със слама човек може да говори, да се покланя и да върви напред с нея?

– Вие коя сте – запита Плашилото, след като се протегна и прозина – и къде отивате?

– Казвам се Дороти и отивам в Изумрудения град да помоля Великия Оз да ме върне в Канзас.

– Къде е Изумруденият град и кой е Оз?

– Какво? Нима не знаете? – изненада се момичето.

– Не... наистина. Аз нищо не зная. Нали виждате – натъпкан съм със слама. Така че нямам никакъв мозък – обясни тъжно Плашилото.

– О – каза Дороти, – страшно ми е жал за вас.

– Мислите ли – попита Плашилото, – че ако дойда с вас в Изумрудения град, Великият Оз ще ми даде малко мозък?

– Не мога да кажа – отвърна момичето, – но елате с мен, ако искате. Ако Оз не ви даде мозък, няма да ви бъде по-зле, отколкото ви е сега.

– Това е вярно – довери й се Плашилото, – все ми е едно, че краката, ръцете и тялото ми са натъпкани със слама, защото нищо не може да ме нарани. Дали някой ще ме настъпи, или ще забодне карфица в тялото ми, няма никакво значение, защото няма да го усетя. Но не искам хората да ме наричат глупак и ако главата ми продължава да бъде натъпкана със слама вместо с мозък, както е вашата, аз няма никога нищо да знам.

– Разбирам ви – малкото момиче искрено го съжаляваше. – Ако дойдете с мен, ще помоля Оз да направи всичко, каквото може за вас.

– Благодаря – каза Плашилото трогнато.

Излязоха на пътя. Дороти му помогна да прескочи оградата и те тръгнаха заедно по жълтите павета към Изумрудения град.

Отначало на Тото не му хареса, че към тяхната дружинка се присъединява нов спътник. Той душеше сламения човек от всички страни, сякаш подозираше, че в сламата има скрито гнездо с мишки, и често

изръмжаваше неприязнено.

– Не се плашете от Тото – успокояваше Дороти новия си приятел, – той никога не хапе.

– О, не се боя – възрази Плашилото, – той не може да нарани сламата. Нека аз да нося кошничката. На мен не ми е трудно, защото никога не се уморявам. Ще ви поверя една тайна – продължи то, вървейки редом с момичето, – само от едно нещо на този свят се боя.

– От какво – полюбопитства момичето, – да не би от стопанина на нивата, който ви е направил?

– Не – отвърна Плашилото, – от запалена клечка кибрит.

Пътят през гората

След няколко часа пътят стана неравен, а ходенето – по-трудно. Плашилото често се препъваше по жълтите павета, които тук бяха много разкривени. На места дори бяха натрошени или изобщо липсваха. Тото прескачаше дупките, а Дороти ги заобикаляше. А пък Плашилото, което нямаше мозък, вървеше направо, хлътваше в дупките и често падаше по цялата си дължина на твърдите павета. Но не чувстваше болка и Дороти го вдигаше и изправяше на крака, а то заедно с нея се смееше на собствените си злополуки.

Земята тук не бе така грижливо обработвана, както земята, през която бяха минали. Срещаха се по-малко къщи, по-малко плодни дървета и колкото по-нататък отиваха, толкова по-безрадостна и пуста ставаше местността...

По обед седнаха край пътя до едно поточе и Дороти отвори кошничката и извади малко хляб. Тя предложи парче хляб на Плашилото, но то отказа.

– Аз никога не огладнявам, за мое щастие. Защото устата ми е само нарисувана и ако я срежа, за да мога да ям, сламата, с която съм натъпкан, ще изпадне и тогава ще ми се развали формата на главата.

Дороти веднага разбра, че това е така, кимна и продължи да яде хляба.

– Разкажете ми нещо за себе си и за страната, от която идвате – помоли я Плашилото, когато тя привърши с обяда.

Тя му разказа подробно за Канзас – и колко сиво бе всичко там, и как циклонът я бе отнесъл в тази чудновата Страна на Оз.

Плашилото слушаше внимателно и накрая каза:

– Не мога да разбера защо искате да напуснете тази хубава страна и да се върнете в онова сухо сиво място, което наричате Канзас.

– Не разбирате, защото нямате мозък – отвърна момичето. – Няма значение, че нашите къщи са мрачни и сиви. Ние, хората от кръв и плът, предпочитаме да живеем там, отколкото в която и да е друга страна, колкото и да е красива. Няма по-хубаво място от дома.

– Разбира се, че не мога да разбера – въздъхна Плашилото, – ако вашите глави бяха натъпкани със слама като моята, навярно щяхте да живеете в прекрасни местности и тогава в Канзас нямаше да остане никой. Цяло щастие е за Канзас, че имате мозък.

– Искате ли да ми разкажете нещо, докато почиваме? – попита го Дороти.

Плашилото я погледна с укор и отговори:

– Животът ми е толкова кратък, че наистина не знам съвсем нищо. Аз бях направен едва завчера. Какво е ставало по света преди това, ми е напълно неизвестно. За щастие, когато фермерът ми направи глава, едно от първите неща беше да ми нарисова уши. Така че можех да чувам какво става наоколо. С него беше още един дъвчач и първото нещо, което чух, бяха думите на фермера:

– Харесват ли ви тези уши?

– Не са на еднаква височина – отговори другият.

– Няма значение – каза фермерът, – все пак са уши – и това беше вярно.

– Сега ще му направя очи – каза фермерът.

И той нарисова дясното ми око. Щом окото ми беше нарисувано, почнах да виждам всичко наоколо. И гледах с голямо любопитство, тъй като това бе първият ми поглед върху света.

– Това е доста хубаво око – отбеляза дъвчачият, който наблюдаваше какво прави фермерът, – синята боя е точно цвят за очи.

– Смятам да направя другото око малко по-голямо – каза фермерът.

И когато второто ми око бе готово, почнах да виждам много по-добре. След това ми нарисова нос и уста. Но аз не проговорих, защото тогава не знаех за какво служи устата. Забавлявах се, като наблюдавах как ми правят тялото, ръцете и краката. И когато най-сетне ми прикачиха главата, се почувствах страшно горд, защото помислих, че съм също такъв човек, като всички други хора.

– Този приятел добре ще плаши гаргите – каза фермерът, – той съвсем прилича на човек.

– Разбира се, че е човек – добави другият.

И аз напълно се съгласих с него. Фермерът ме хвана под мишница и ме занесе на житната нива. Там ме забучи на високата върлина, където ме намерихте. Той и неговият познат си отидоха и ме оставиха самичък. Не ми беше приятно, дето така ме изоставиха. Опитах се да ги настигна, но краката ми не стигаха до земята и бях принуден да вися на този прът. Много бях самотен, защото нямаше за какво да мисля, тъй като бях току-що направен. Много гарги и други птици летяха над нивата, но щом ме зърнеха, отлитаха, тъй като смятаха, че и аз съм един от дъвчачите. Това ми харесваше и ме караше да се чувствам много важен. Но веднъж една стара врана долетя съвсем близо до мен и след като ме

разгледа внимателно, качна на рамото ми и каза:

– Чудя се защо фермерът си е помислил, че може да ме измами по такъв нескопосан начин. Всяка разумна гарга може да види, че си натъпкан със слама.

Тя качна ниско, на крака ми, и изкълва колкото си искаше жито. Другите птици, като видяха, че не мога нищо да им сторя, дойдоха и те да кълват житото. И така за кратко време край мен се събра цяло ято. Стана ми мъчно, защото това показваше, че все пак не съм много добро плашило. Но старата гарга ме успокои, като ми каза:

– Само да имаше мозък в главата, щеше да бъдеш същински човек, дори по-добър от мнозина. Да имаш мозък, е най-ценното нещо на този свят независимо от това, дали си врана или човек.

След като гаргите отлетяха, дълго мислих и реших, че ще направя всичко възможно, за да се сдобия с мозък. За щастие минахте вие, свалихте ме от кола и от това, което казвате, съм уверен, че Великият Оз ще ми даде мозък, щом стигнем в Изумрудения град.

– И аз се надявам – каза съчувствено Дороти, – щом толкова силно го желаете.

– О, да! Много силно го желая – извика Плашилото, – много е неприятно да знаеш, че си глупак.

– Е, хайде да тръгваме – каза момичето и му подаде кошничката.

Сега вече край пътя нямаше огради, а местността беше неравна и необработена. Привечер стигнаха до голяма гора, в която дърветата бяха израсли толкова високи и близо едно до друго, че клоните им се срещаха и се преплитаха над пътя с жълтите павета. Но пътниците не спряха, а продължиха да навлизат навътре.

– Ако влиза в гората, този път сигурно ще извежда от нея – каза Плашилото – и тъй като Изумруденият град е на другия край на пътя, трябва да продължим, докато ни изведе от гората.

– Всеки знае това – ядоса се Дороти.

– Разбира се, затова и аз го зная – отвърна Плашилото. – Ако имаше нужда от мозък, за да го зная, никога нямаше да мога да го кажа.

Не мина и час – и светлината почна да се губи. Те вървяха и се препъваха. Дороти не виждаше нищо, но Тото се оправяше, защото някои кучета виждат много добре и в тъмнината. Плашилото заяви, че вижда така добре, както при дневна светлина. Тогава момичето го хвана под ръка и тръгна малко по-сигурно.

– Ако видите къща или какво да е място, дето можем да пренощуваме, кажете ми – помоли се тя. – Никак не е удобно да се върви в

тъмното.

Не мина много време – и Плашилото спря:

– Виждам вдясно от нас една колиба, построена от стъбла и клони.

Да отидем ли там?

– Да, разбира се – каза детето, – капнала съм от умора.

Плашилото поведе Дороти между дърветата, додето стигнаха до колибката. Дороти влезе. В единия ъгъл видя легло от сухи листа. Тя веднага легна и като взе Тото до себе си, скоро се унесе в дълбок сън. Плашилото, което никога не се изморяваше, застана в другия ъгъл и зачака търпеливо да се зазори.

Спасяването на Тенекиения дървар

Когато Дороти се събуди, слънцето прозираше през дърветата, а Тото отдавна гонеше птиците и катеричките. Момичето седна и се огледа. Плашилото беше наблизно – стоеше търпеливо в ъгъла и я чакаше.

– Трябва да отидем за вода – каза му тя.

– Защо ви е вода? – учуди се то.

– Да си измия лицето. Толкова сме напрашени от пътя. А трябва и да пия. Иначе сухият хляб ще ми заседне в гърлото.

– Сигурно е много неудобно да си направен от плът – каза замислено Плашилото, – защото трябва да спиш, да ядеш и да пиеш. Все пак си имате мозък и си струва да имате и повечко неприятности, стига само да можете да мислите, както трябва.

Те напуснаха колибата и тръгнаха между дърветата, докато намери-ха малък бистър извор. Дороти пи, изми се и закуси. Тя забеляза, че не е останал много хляб в кошничката, и беше благодарна, че Плашилото нищо не ядеше, тъй като хлябът едва щеше да стигне за нея и за Тото до края на деня.

Тъкмо беше привършила закуската и се готвеше да се отправи към пътя с жълтите павета, когато трепна, защото чу дълбоко охкане съвсем наблизно.

– Какво беше това? – попита плахо.

– Нямам представа – отвърна Плашилото, – да отидем да видим.

В това време се чу второ охкане и звукът като че ли идеше отзад. Те се върнаха няколко крачки назад през гората и Дороти съзря нещо, което блестеше между дърветата, огряно от слънчев лъч. Тя се затича към това място, но изведнъж спря и извика от учудване.

Едно от големите дървета бе почти отсечено и до него с вдигната брадва в ръка стоеше човек, направен целият от тенекия. Главата, ръцете и краката му бяха скачени с тялото, но той стоеше съвсем неподвижен, като че ли не можеше да се помръдне.

Дороти го гледаше изумена, изумено гледаше и Плашилото, а Тото лаеше силно и дори се опита да ухапе тенекиения крак, но едва не си счупи зъбите.

– Вие ли охкахте? – запита Дороти.

– Да – отговори тенекиеният човек, – аз охкам. Цяла година и

повече охкам, но никої досега не ме чу, нито дойде да ми помогне.

– Какво трябва да сторя за вас? – кротко попита Дороти, трогната от тъжния му глас.

– Вземете една масльонка и ми смажете ставите. Толкова са ръждя-сали, че въобще не мога да ги движа. Ако бъдат добре смазани, веднага ще се оправя. Ще намерите масльонката на полицата в колибата ми.

Дороти веднага изтича в колибата, намери масльонката, върна се и загрижено попита:

– Къде са ви ставите?

– Смажете най-първо врата ми – отговори Тенекиеният дървар.

Дороти го намаза. Вратът му беше страшно ръждясал и Плашилото хвана тенекиената глава и почна нежно да я обръща ту на едната, ту на другата страна, докато тя се раздвижи и човекът вече можеше сам да я върти.

– Сега смажете ставите на ръцете ми – помоли ги той.

И Дороти ги смаза, а Плашилото ги поклащаше внимателно, докато съвсем се изчистиха от ръждата и станаха като нови.

Тенекиеният дървар въздъхна радостно, свали брадвата и я опря на едно дърво.

– Отдъхнах си – каза той, – откакто ръждях, все съм държал във въздуха тази брадва и съм доволен, че най-последно мога да я пусна. Сега, ако обичате, да смажете и ставите на краката ми и напълно ще се оправя.

Така те смазаха и краката му, докато той ги раздвижи съвсем свободно. После наново и наново им благодари, задето го бяха спасили. Изглежда, беше много учтиво и признателно същество.

– Можех да си остана така завинаги, ако не бяхте минали отгук. Така че, разбира се, вие ми спасихте живота. Как се случи да минете отгук?

– На път сме за Изумрудения град, за да се срещнем с Великия Оз – обясни момичето. – Отбихме се в колибата ви, за да пренощуваме.

– Защо искате да се срещнете с Оз? – любопитства Тенекиеният дървар.

– Аз ще го помоля да ме върне в Канзас, а Плашилото ще иска от него да му сложи малко мозък в главата.

Тенекиеният дървар се замисли. После каза:

– Допускате ли, че Оз би ми дал сърце?

– Ами да, защо не? – рече Дороти. – Ще е толкова лесно, колкото да даде мозък на Плашилото.

– Имате право – зарадва се Тенекиеният дървар, – така че, ако ми позволите да се присъединя към вашата дружина, и аз ще дойда в Изумрудения град и ще помоля Оз да ми помогне.

– Хайде с нас – въодушеви се Плашилото.

Дороти добави, че ще ѝ бъде приятно да вървят заедно. И така, Тенекиеният дървар сложи брадвата на рамо и те заедно прекосиха гората и излязоха на застлания с жълти павеа път.

Тенекиеният дървар бе помолил Дороти да сложи масльонката в кошничката.

– Защото – бе казал той, – ако ме навали дъжд и пак ръждясам, масльонката ще ми бъде много необходима.

Цяло щастие беше, че Тенекиеният дървар бе тръгнал с тях. Тъкмо бяха поели на път, когато стигнаха до едно място, където дърветата бяха толкова нагъсто и клоните им така се преплитаха над пътя, че за пътниците беше невъзможно да продължат. Тогава Тенекиеният дървар замахна с брадвата си и отсече толкова много клони, че отвори проход за цялата дружина.

Дороти така се беше замислила, че не забеляза кога кракът на Плашилото хлътна в една дупка и то се търколи в канавката. Трябваше пак да я вика на помощ.

– Защо не заобиколи дупката? – ядоса се Тенекиеният дървар.

– Не зная – усмихна се Плашилото. – Главата ми е пълна със слама и затова отивам при Оз да му поискам малко мозък.

– О, разбирам – каза Тенекиеният дървар, – но във всеки случай мозъкът не е най-важното нещо на този свят.

– А вие имате ли мозък? – полюбопитства Плашилото.

– Не, главата ми е съвсем празна. Но някога имах и мозък, и сърце. Тъй че след като съм имал и двете, предпочитам да имам сърце.

– А защо? – учуди се Плашилото.

– Ще ви разкажа за моя живот и тогава ще разберете.

Докато вървяха през гората, Тенекиеният дървар им разказа следното:

– Аз съм син на дървар, който сечеше дърва в гората и ги продаваше, за да си изкарва прехраната. Когато пораснах, и аз станах секач и след смъртта на баща ми поех грижата за старата ми майка, докато тя почина. Тогава реших, че вместо да живея сам, по-добре е да се оженя, за да не бъда самотен.

Имаше сред дъвчащите едно момиче, толкова красиво, че го обикнах с цялото си сърце. То се съгласи да се оженим, щом като спечеля

достатъчно пари, за да построя хубава къща за нея. И аз почнах да работя още по-усърдно. Но момичето живееше с една старица, толкова мързелива, че не даваше на момичето да се омъжи, а го караше да стои при нея, да ѝ готви и да ѝ шета. Старицата отишла при Злата магьосница от Изток и обещала да ѝ даде две овце и една крава, ако попречи на женитбата ни. Тогава злата вещица омагьосала брадвата ми и един ден, когато сечях най-усилено, така много исках да си построя нова къща и да взема годеницата си колкото се може по-скоро, брадвата изведнъж се изплъзна от ръката ми и ми отсече левия крак.

Това беше голямо нещастие. Човек с един крак не може да бъде добър секач. Отидох при един тенекеджия и му поръчах да ми направи нов крак от тенекия. Кракът ми служеше добре, щом свикнах с него. Но Злата магьосница от Изток много се ядоса, тъй като беше обещала на старицата, че няма да допусне да се ожения за хубавото момиче от дъвчашите. И когато отново започнах да сека, брадвата пак се изплъзна и ми отсече десния крак. Пак отидох при тенекеджията и той пак ми направи нов крак от тенекия. След това омагьосаната брадва ми отсече ръцете една подир друга. Аз не се обезсърчавах и ги заместих с тенекиени. Тогава Злата магьосница накара брадвата да ми отсече главата. Помислих, че това е вече краят. Но се случи, че тенекеджията минаваше оттам, видя ме и ми направи нова глава от тенекия.

Мислех си, че вече съм надвил Злата магьосница, и заработих още по-усърдно. Ала не подозирах колко жесток можел да бъде този враг. Тя измисли нещо ново, за да убие любовта ми към красивата девойка от дъвчашите, и направи брадвата ми да се плъзне така, че да разреже тялото ми на две половини. И този път ми дойде на помощ тенекеджията и ми направи тяло от тенекия, прикачи ми тенекиените ръце, крака и глава с тенекиени стави, така че можех да се движа както по-рано. Но, уви, сега няхах сърце и загубих обичта си към момичето. Стана ми безразлично дали ще се ожения за нея или не. Предполагам, че тя все още живее при старицата и ме чака.

Тялото ми така блестеше на слънцето, че се чувствах много горд. Сега нямаше вече никакво значение, дали брадвата ми ще се изплъзва – повече не можеше да ми навреди. Имаше само една опасност – да ми ръждясват ставите. Но си имах масълонка в колибата и винаги се смазвах, щом станеше нужда. Обаче един ден забравих да сторя това и попаднах сред буря с дъжд. И преди да съобразя каква опасност ме заплашва, ставите ми ръждясаха и останах в гората, докато не дойдохте вие и ме спасихте. Беше страшно преживяване. Но през цялата година,

докато стоях на едно място, имах време да премисля, че най-голямата загуба, която съм понесъл, е загубата на сърцето. Когато бях влюбен, бях най-щастливият човек на земята. Но никой не може да обича без сърце. Затова съм решил да помоля Оз да ми даде сърце. Получа ли го, ще се върна при момичето от дъвчащите и ще се ожена за нея.

Дороти и Плашилото изслушаха с голям интерес разказа на Тенекиения дървар. Сега разбраха защо той толкова много желаше да получи сърце.

– И все пак – каза Плашилото – аз ще поискам мозък вместо сърце. Защото глупавият няма да знае какво да прави със сърцето си.

– Аз ще искам сърце – настоя Тенекиеният дървар, – мозъкът няма да те направи щастлив. А щастието е най-хубавото нещо на този свят.

Дороти не каза нищо. Тя беше озадачена, тъй като не знаеше кой от двамата ѝ приятели бе прав. Тя само искаше да се върне в Канзас при леля Ем. А дали Дърварят нямаше мозък, а Плашилото – сърце и дали щяха да получат това, което искаха, за нея нямаше голямо значение.

Тя най-много се тревожеше, че хлябът е почти на свършване, че ще има само за още едно ядене за нея и за Тото и после кошничката напълно ще се опразни. Дърварят и Плашилото не ядяха, но тя не бе направена нито от тенекия, нито от слама и не можеше да живее, без да се храни.

Страхливият лъв

През всичкото това време Дороти и другарите ѝ вървяха през гъстата гора. Пътят все още беше с настилка от жълти павета, но те бяха засипани със сухи клонки и изсъхнала шума, опадала от дърветата, и бе много трудно да се върви.

В тази част на гората имаше малко птици, защото птиците обичат да бъдат на открито, където има много слънчева светлина. Но сега от време на време се чуваше глухо ръмжене на някакво диво животно, скрито между дърветата. При тези звуци сърцето на Дороти започваше да бие по-силно, защото малкото момиче не знаеше откъде идваха. Но Тото знаеше, затова съвсем се приближи до нея и дори не отвърщаше с лаене.

– След колко време ще излезем от гората? – попита тя Тенекиения дървар.

– Не зная – беше отговорът, – никога не съм бил в Изумрудения град. Но веднъж, когато бях малък, баща ми беше там и разказваше, че бил пътувал дълго през опасни места, въпреки че около града, в който живеел Оз, местността била прекрасна. Но аз не се боя, щом масльонката е с мен; нищо не може да нарани Плашилото, а ти носиш на челото си белега от целувката на Добрата магьосница и той те закриля.

– Ами Тото? – попита разтревожено момичето. – Него кой ще го защити?

– Ние ще го пазим, ако е в опасност – успокои я той.

Едва бе изрекъл тези думи, когато от гората се нададе страшен рев и след миг на пътя изскочи голям лъв. С един удар на лапата си той завъртя няколко пъти Плашилото във въздуха и го подхвърли на пътя. След това цапна Тенекиения дървар с острите си нокти. Но за голяма изненада на лъва Дърварят не се смути, въпреки че се просна на пътя и остана неподвижен.

Малкият Тото разбра, че насреща му има неприятел, и се затича с лай към Лъва. Големият звяр вече бе раззинал уста, за да ухапе кучето. Но Дороти, уплашена да не би Тото да бъде изяден, се втурна напред, без да се бои от опасността, на която се излагаше, с всички сили плесна Лъва по муцуната и изкрещя:

– Да не сте посмели да ухапете Тото! Не ви ли е срам, такъв голям звяр да напада горкичкото малко кученце!

– Но не го ухапах – каза Лъвът, като търкаше с лапа носа си, който Дороти бе плеснала.

– Да, но щяхте да го ухапете – каза Дороти. – Вие сте един голям страхливец.

– Зная – Лъвът засрамено наведе глава. – Много добре зная това. Но какво да направя?

– И аз не знам. Но само като си помисля, че ударихте един натъпкан със слама човек, като нещастното Плашило.

– Натъпкан със слама ли? – учуди се Лъвът и загледа как момичето вдигна Плашилото и го изправи на крака, а после го поотупа, за да му оправи формата.

– Разбира се, че е натъпкан – Дороти все още беше ядосана.

– Значи затова падна толкова лесно – отбеляза Лъвът. – Учудих се, като видях как се завъртя. И другият ли е напълнен със слама?

– Не, той е направен от тенекия – каза Дороти и помогна на Дърваря да се изправи.

– А, затова щеше без малко да ми изпили ноктите. Когато те задраскаха по тенекията, по гърба ми мина студена тръпка. А какво е това малко животинче, за което толкова много се тревожите?

– Това е кучето ми Тото.

– То от тенекия ли е направено, или пък е натъпкано със слама?

– Нито едното, нито другото. Това е куче – куче от... от плът.

– Така ли? Какво чудно животинче! Сега, като го разгледах по-внимателно, виждам, че е необикновено малко. Никому не би минало през ум да ухапе такова мъничко същество освен на такъв страхливец, като мен – продължи Лъвът натъжено.

– Какво ви направи страхлив? – запита Дороти и погледна учудено Лъва, защото той беше голям колкото дребен кон.

– И за мен е загадка. Предполагам, че съм роден страхлив. Естествено, всички други животни в гората мислят, че съм храбър, защото навсякъде лъвът се смята за цар на зверовете. Разбрах, че ако изрева много силно, всяко живо същество ще се уплаши и ще побегне. Винаги когато срещам човек, страшно се плаша. Но щом изрева, той винаги побягва с всички сили. Ако слонове, тигри или мечки се опитат да ме нападнат, аз бих избягал – такъв страхливец съм. Но щом ме чуят да рева, те сами побягват. И, разбира се, аз не ги гоня.

– Но това не е нормално. Царят на зверовете не бива да бъде страхливец – възмути се Плашилото.

– Зная, че е така – Лъвът изтри една сълза с връхчето на опашката

си, – това ми е голямата мъка и поради това съм много нещастен. Но щом се яви опасност, сърцето ми почва да бие много силно.

– Може би страдате от сърдечна болест? – предположи Тенекиеният дървар.

– Възможно е – отвърна Лъвът.

– Ако е така – продължи Тенекиеният дървар, – трябва да сте щастлив. Защото това показва, че имате сърце. Ще кажа за себе си, че аз нямам сърце, така че не мога да страдам от сърдечна болест.

– Може би – замисли се Лъвът, – ако няхах сърце, нямаше да бъда страхлив.

– А мозък имаш ли? – любопитства Плашилото.

– Предполагам, че имам. Никога не съм проверявал.

– Аз отивам при Великия Оз да го помоля да ми даде мозък – каза Плашилото, – защото главата ми е пълна със слама.

– А пък аз отивам да искам сърце – обясни Тенекиеният дървар.

– А аз отивам да поискам да върне Тото и мен в Канзас – добави Дороти.

– Мислите ли, че Оз може да ми даде смелост? – попита Страхливият лъв.

– Толкова лесно, колкото може на мен да даде мозък – каза Плашилото.

– А на мен – сърце – добави Тенекиеният дървар.

– Или както ще ме върне в Канзас – добави Дороти.

– Тогава, ако нямате нищо против, и аз ще дойда с вас – заяви Лъвът, – защото без смелост животът ми е просто непоносим.

– С голямо удоволствие – зарадва се Дороти, – защото ще ни помагат да прогонваме другите диви зверове. Изглежда, че са по-страхливи от вас, щом се плашат дори от рева ви.

– Наистина са страхливи, но от това аз не ставам по-смел. И докато зная, че съм страхливец, ще бъда нещастен.

И ето че малката дружина бе наново на път. Лъвът вървеше с величествени широки стъпки редом с Дороти. В началото Тото не одобряваше това ново другарство, защото не беше забравил, че без малко щеше да бъде разкъсан от големите челюсти на Лъва. Но след известно време се успокои и Тото и Страхливият лъв станаха добри приятели.

До края на деня те не преживяха друго приключение, което да смути спокойното им пътуване. Наистина веднъж Тенекиеният дървар настъпи един бръмбар, който пълзеше по пътя, и смаза горкичкото животинче. Това страшно го наскърби, тъй като винаги внимаваше да не би

да напакости на някое живо същество. И от мъка и съжаление той проля няколко сълзи, които потекоха бавно по лицето му, стигнаха до ставите на челюстите му и те веднага ръждясаха. Когато след малко Дороти го запита нещо, той не можа да си отвори устата, тъй като челюстите му се бяха слепили от ръждата. Дърварят много се уплаши и почна със знаци да моли Дороти да му помогне. Но момичето не можеше да разбере какво иска. Лъвът също бе озадачен и също не можеше да разбере какво се е случило. Ала Плашилото грабна масльонката от кошничката на Дороти и смаза челюстите на Дърваря. След няколко минути той вече можеше да говори както преди.

– Това ще ми служи за урок – каза той, – трябва да гледам къде стъпвам. Защото, смажа ли друг бръмбар или буболечка, сигурно пак ще се разрева, а от сълзите челюстите ми ръждясват и не мога да говоря.

Сега той вече стъпваше много внимателно, не вдигаше очи от пътя и видеше ли и най-мъничката мравка, я прескачаше, за да не я нарани. Тенекиеният дървар знаеше много добре, че няма сърце, и затова много се стараяше никога да не бъде жесток или нелюбезен към когото и да било.

– Вие, които имате сърца – заявяваше той, – имате кой да ви направлява, и няма как да сгрешите. Но аз нямам сърце и затова трябва много да внимавам. Когато Оз ми даде сърце, разбира се, няма да има за какво толкова да се тревожа.

Пътуване до Великия Оз

Трябваше да пренощуват под едно голямо дърво в гората, защото наблизко нямаше никакви къщи. Като хубаво дебело покривало дървото ги пазеше от росата. Тенекиеният дървар насече цял куп дърва с брадва-та си и Дороти накладе прекрасен огън. Тя се стопли и не се чувстваше толкова самотна. Изяде с Тото последния къшей хляб и сега не знаеше с какво щяха да закусят на другата сутрин.

– Ако искате – предложи Лъвът, – ще отида в гората и ще убия една сърна. Ще я опечете на огъня, щом като вкусовете ви са толкова странни, че предпочитате сготвена храна. Така че ще имате много хубава закуска.

– О, не! Моля ви, недейте! – изпъшка Дърварят. – Ако убиете някоя нещастна сърна, сигурно ще се разплача и тогава челюстите ми пак ще ръждясат.

Лъвът отиде в гората и си намери вечеря, но никой не научи какво бе ял, защото той нищо не спомена. А Плашилото откри едно дърво, отрупано с орехи, и напълни с тях кошничката на Дороти, така че тя дълго нямаше да гладува. Дороти се трогна от любезността и вниманието му, но се смя от сърце, като видя как нещастникът береше орехите. Натъкна-ните му със слама ръце бяха толкова несръчни, а орехите – толкова малки, че колкото сложеше в кошничката, толкова изпускаше на земята. Но за Плашилото нямаше значение, колко дълго ще пълни кошничката. Бавенето му даваше възможност да стои настрана от огъня, тъй като се боеше да не прелети искрица от него, да подпали сламата и да го изгори. Така че то гледаше да е далеч от огъня и само веднъж се приближи, за да покрие Дороти със сухи листа, когато тя си легна да спи. Тъй топло и удобно ѝ стана, че тя спа дълбоко до разсъмване.

На сутринта момиченцето се изми на бълбукащото поточе и всички поеха към Изумрудения град.

Но този ден беше пълен с приключения за нашите пътници. Бяха вървели едва около час, когато пред тях се откри един голям ров, който пресичаше пътя и разделяше гората в двете посоки далеч-далеч, додето погледът им стигаше. Ровът беше не само много дълъг, но и много широк и когато се приближиха до него и погледнаха надолу, видяха, че е много дълбок, а на дъното му стърчаха остри зъбести скали. Стените на рова бяха толкова стръмни, че никой не можеше да се спусне по тях. В

първия миг им се стори, че краят на пътуването е настъпил.

– И какво ще правим сега? – замисли се Дороти.

– Нямам ни най-малка представа – рече Тенекиеният дървар.

Лъвът разтърси рошавата си грива и се замисли. А Плашилото се обади:

– Не можем да прелетим през него. Това е ясно. Нито пък можем да се спуснем в този дълбок ров. Следователно, щом не можем да го прескочим, ще останем, където сме си.

– Струва ми се, че ще мога да прескоча рова – каза Лъвът, след като прецени разстоянието.

– Тогава сме спасени – извика Плашилото, – ти ще ни пренесеш на гърба си един по един.

– Добре, ще се опитам – съгласи се Лъвът. – Кой ще бъде първи?

– Аз – заяви Плашилото, – защото, ако не можеш да прескочиш рова, Дороти ще падне и ще се убие. А Тенекиеният дървар ще се огъне, ако падне върху зъбестите скали. Но ако аз падна от гърба ти, няма голямо значение, тъй като няма да пострадам от удара.

– Самият аз много се боя да не падна в пропастта – каза Страхливият лъв, – но няма какво друго да сторим, освен да опитаме. Така че качи се на гърба ми и ще направим първия опит.

Плашилото седна на гърба на Лъва, големият звяр се приближи до ръба на пропастта и се сви, готов да скочи.

– Защо не се затичаш, за да се засилиш? – попита Плашилото.

– Лъвовете не скачат със засилване – отвърна Лъвът и като се изопна отведнъж, профуча във въздуха и стъпи благополучно на отсрещната страна.

Всички много се зарадваха, като видяха колко лесно мина първият скок. След като Плашилото слезе от гърба му, Лъвът прескочи рова обратно. Дороти реши, че тя ще бъде втора. Взе Тото на ръце и се покачи на гърба на Лъва. С едната ръка крепеше Тото, а с другата се хвана здраво за гривата на Лъва. В следващия миг й се стори, че лети във въздуха. Но додето се усети, бе стъпила здрава и читава на другия бряг на пропастта. Лъвът се върна трети път и пренесе Тенекиения дървар. Сега всички те седнаха за малко, за да може Лъвът да си откъхне. Големите скокове го бяха изморили. Той още не можеше да си поеме дъх и пъхтеше като голямо куче, което премного е тичало.

От тази страна гората беше много гъста, тъмна и мрачна. След като Лъвът си почина, те тръгнаха наново по пътя с жълтите павета и всеки мълчешком се питаше дали има край тази гора и дали ще излязат пак на

светло и открито. Към тревогата им се прибави още нещо: дочуха някакви шумове, идещи от дъното на гората. Лъвът им пошепна, че в тази гора живеят калидите.

– Какви са тези калиди? – учуди се момичето.

– Те са зверове – чудовища с тяло на мечка и с глава на тигър – обясни Лъвът. – Ноктите им са толкова дълги и остри, че биха могли да ме разкъсат така лесно, както аз бих могъл да смажа Тото. Страшно се боя от тях.

– Как няма да се боите – каза Дороти, – та те навярно са страхотни зверове.

Лъвът тъкмо щеше да отговори, когато ненадейно пред тях посред пътя се откри нова пропаст. Но тази се оказа толкова дълбока и широка, че Лъвът веднага разбра, че не би могъл да я прескочи.

Седнаха да обмислят какво да предприемат, и след сериозно обсъждане Плашилото каза:

– Тук има едно голямо дърво, точно до пропастта. Ако Тенекиеният дървар може да го отсече така, че то да падне към другата страна на пропастта, ще можем да минем по него като по мост.

– Прекрасно предложение – откликна Лъвът. – Като че ли имаш мозък в главата, а не слама.

Дърварят веднага се залови за работа. Бравата му беше толкова остра, че скоро дървото бе почти отсечено. Тогава Лъвът опря силните си предни лапи на него и го бутна с всички сили. Голямото дърво бавно се наклони и с трясък се стовари над пропастта, а върхът му опря на другия бряг. Тъкмо тръгнаха по този странен мост, когато от гората се нададе силен рев. Всички се обърнаха и с ужас видяха, че към тях тичат два големи звяра с тяло на мечка и с глава на тигър.

– Това са калидите! – извика Страхливият лъв и се разтрепери.

– Бързо – заповяда Плашилото, – бързо минавайте по моста.

Първа вървеше Дороти с Тото в ръце. Следваше я Тенекиеният дървар, а след него бе Плашилото. Лъвът, въпреки че беше много уплашен, се обърна с лице към калидите и нададе такъв силен и страшен рев, че Дороти изпищя, а Плашилото отскочи назад. Дори свирепите зверове спряха внезапно и загледаха изненадани Лъва.

Но щом видяха, че са по-големи от него, и съобразиха, че са двама, а той – сам, калидите отново се втурнаха напред, а Лъвът тръгна по дървото, но се обърна да види какво смятат да правят. Без да губят и миг, свирепите зверове също тръгнаха по дървото.

Лъвът каза на Дороти:

– Загубени сме, защото ще ни разкъсат с острите си нокти. Стой зад мен. Аз ще ги задържах, докато съм жив.

– Чакайте – извика Плашилото.

То обмисляше какво щеше да е най-добре да сторят. То помоли Дърваря да отсече края на дървото, който се намираше откъм тяхната страна на пропастта. Дърварят замахна веднага с брадвата и тъкмо когато калидите бяха почти на края на моста, дървото падна с трясък в бездната, отнасяйки със себе си грозните ръмжащи зверове. И двата звяра се пребиха в острите скали, които стърчаха на дъното на пропастта.

– Е – въздъхна с облекчение Страхливият лъв, – виждам, че за нас има още живот, и това много ме радва. Сигурно е много неудобно да не си жив. Тези зверове толкова ме изплашиха, че сърцето ми още бие така силно, като че ли ще изскочи.

– Ах – натъжи се Тенекиеният дървар, – бих желал и аз да имам сърце, което така да бие.

Тази случка обезпокои още повече пътниците. Те искаха час по-скоро да излязат от гората и почнаха да вървят толкова бързо, че Дороти се умори и се качи на гърба на Лъва.

За голяма тяхна радост колкото повече напредваха, толкова по-тънки и по-разредени ставаха дърветата. Следобед ненадейно стигнаха до широка река, която пресичаше пътя с жълтите павета. На другия бряг той продължаваше през прелестна местност – зелени ливади, изпъстрени с ярки цветя, а от двете му страни се редяха дървета, отрупани със сочни плодове. Нашите пътници не можеха да се нарадват на тази възхитителна гледка.

– А как ще прекосим реката? – обезпокои се Дороти.

– Лесна работа – рече Плашилото, – Тенекиеният дървар ще ни построи сал, за да преплаваме на другия бряг.

И Дърварят взе брадвата и почна да отсича тънки дървета, за да направи сал. А в това време Плашилото намери на брега на реката едно дърво, отрупано с хубави плодове. Дороти много се зарадва, тъй като през целия ден бе яла само орехи, и сега се наяде до насита със зрели плодове.

Но за да се построи сал, трябва доста време дори когато си толкова усърден и неуморим, като Тенекиения дървар. Свечери се, а работата още не беше завършена. Тогава намериха удобно местенце под дърветата, дето спаха чудесно до сутринта. Дороти сънува Изумрудения град и добрия Вълшебник от Оз, който трябваше да я върне у дома й.

Смъртоносното маково поле

Нашата малка дружина се събуди на другата сутрин освежена и обнадеждена. Дороти закуси царски с праскови и сливи, които набра от дърветата край реката.

Зад тях остана тъмната гора, от която благополучно се бяха измъкнали, въпреки че често се бяха обезсърчавали. Пред тях се откриваше прекрасна слънчева местност, която сякаш ги зовеше към Изумрудения град.

Ала широката река ги откъсваше от тази прекрасна местност. Но салът беше почти готов и след като Тенекиеният дървар отсече още няколко стъбла и ги скрепи с дървени клинове, бяха готови за път. Дороти седна в средата на сала и пое Тото в ръце. Когато Страхливият лъв стъпи на сала, той силно се наклони, защото животното бе голямо и тежко. Но Плашилото и Тенекиеният дървар се качиха на другата страна, за да уравниясат сала. Те държаха дълги пръти в ръце, за да го направляват по водата.

Отначало всичко вървеше добре, но когато стигнаха до средата на реката, бързото течение ги понесе все по-далеч и по-далеч от пътя с жълтите павета. А реката стана толкова дълбока, че дългите пръти не можеха да стигат до дъното.

– Работата става лоша – каза Тенекиеният дървар, – ако не успеем да се прехвърлим на брега, ще бъдем отнесени в страната на Злата магьосница от Запад. Тя ще ни омагьоса и ще ни зароби.

– И тогава няма да получа мозък – каза Плашилото.

– А аз – сърце – каза Дърварят.

– А аз няма да получа смелост – каза Страхливият лъв.

– А аз няма никога да се върна в Канзас – каза Дороти.

– Непременно трябва да отидем в Изумрудения град – добави Плашилото и така силно заби дългия прът, че той веднага затъна в тинята на дъното на реката. И преди да може да го измъкне или да го пусне, водата отнесе сала и нещастното Плашило остана да виси на вършината наред реката.

– Довиждане – извика то, докато салът отминаваше.

На всички им беше много мъчно, че го оставят. Тенекиеният дървар дори се разплака. За щастие се сети, че може да ръждяса, и избърса сълзите си с престилката на Дороти.

Безспорно Плашилото изпадна в много тежко положение.

„Сега съм по-зле, отколкото когато за пръв път видях Дороти – мислеше си то, – тогава бях забит на върлина сред житата и поне можех да си въобразявам, че плаша гаргите. А каква полза от чучело, което виси на върлина наред реката? Струва ми се, че никога няма да се сбобия с мозък“.

Салът се носеше надолу по реката и нещастното Плашило оставаше все по-далеч зад тях. Тогава Лъвът каза:

– Трябва да предприемем нещо, за да се спасим. Смятам, че ще мога да доплувам до брега и да издърпам сала след себе си, ако се държите здраво за опашката ми.

И той се хвърли във водата, а Дърварят се хвана здраво за опашката му. Лъвът заплува с всички сили към брега. Беше му много трудно, въпреки че беше толкова голям. Но постепенно салът се измъкна от течението и тогава Дороти взе дългата върлина на Дърваря и помогна да се доближат до брега.

Бяха страшно изморени, когато най-сетне стигнаха и слязоха на хубавата зелена морава. Знаеха, че реката ги е отнесла далеч от пътя с жълтите павета, който водеше за Изумрудения град.

– Какво ще правим сега? – попита Тенекиеният дървар, когато Лъвът легна на тревата, за да се изсуши на слънце.

– Трябва да намерим начин, за да се върнем на пътя – рече Дороти.

– Най-добре ще е да тръгнем покрай реката, докато отново стигнем до пътя – отбеляза Лъвът.

Щом си починаха, Дороти си взе кошничката и те тръгнаха по зеления бряг, за да се върнат на пътя, от който реката ги бе отнесла и отдалечила. Местността беше красива – с изобилие на цветя и плодове, а слънцето грееше и ги развеселяваше. Да не бе мъката им за нещастното Плашило, щяха да бъдат напълно щастливи.

Вървяха колкото се може по-бързо. Дороти се спря само веднъж да откъсне едно прекрасно цвете. Изведнъж Тенекиеният дървар извика:

– Вижте!

Всичките погледнаха към реката и видяха Плашилото – самотно и тъжно, да виси на върлината сред реката.

– Какво да направим, за да го спасим? – чудеше се Дороти.

Лъвът и Дърварят поклатиха глава. Нищо не им идваше на ум. Те седнаха край брега и омърлушени загледаха Плашилото. В това време прелетя един щъркел и като ги видя, се спря да си почине край брега.

– Кои сте и къде отивате? – попита ги той.

– Аз съм Дороти, а това са моите приятели Тенекиеният дървар и Страхливият лъв. Отиваме в Изумрудения град.

– Пътят не минава отгук – каза Щъркелът. Той изви дългата си шия и изгледа строго странната дружина.

– Зная – каза Дороти, – но загубихме Плашилото и сега се чудим как да си го приберем.

– Къде е?

– Ей там в реката – обясни момичето.

– Да не беше толкова голям и тежък, щях да ви го донеса – рече Щъркелът.

– Но той изобщо не е тежък – извика Дороти нетърпеливо, – той е натъпкан със слама. И ако ни го донесете, ще ви бъдем много, много благодарни.

– Добре, ще се опитам, но ако ми натежи, ще трябва пак да го пусна в реката.

И голямата птица литна и се понесе над водата, докато стигна до мястото, където Плашилото висеше на върлината. Щъркелът го сграбчи с големите си нокти за ръката и го пренесе чак до брега, където седяха Дороти, Лъвът, Дърварят и Тото.

Когато отново се озова сред приятелите си, Плашилото бе толкова щастливо, че ги запрегръща всичките, дори Лъва и Тото. А като тръгнаха, запя „Тири-лири-ли“ – толкова радостен беше сламеният човек.

– Боях се да не би да остана завинаги сред реката – каза то, – но Добрият щъркел ме спаси и ако някога се сдобия с мозък, ще го потърся, за да му се отплатя с някоя добрина.

– Няма защо – каза Щъркелът, който летеше край тях, – винаги ми е приятно да помагам, когато някой е в беда. Но сега трябва да си тръгвам, тъй като моите малки ме чакат в гнездото. Надявам се, че ще намерите Изумрудения град и че Оз ще ви помогне.

– Благодаря ви – отвърна Дороти.

Добрият щъркел отлетя и скоро се изгуби от погледа им.

Четиримата вървяха, слушаха песента на пъстрокрилите птици и се любуваха на красивите цветя, които сега растяха толкова нагъсто, че нашите пътници сякаш стъпваха по килим от цветя. Имаше големи жълти и бели, и сини, и морави цветове наред с едри кичури огненочервени макове, толкова ярки и блестящи, че на Дороти ѝ се струваше, че ослепява.

– Не са ли прекрасни? – питаше момичето и вдъхваше благоухания им мирис.

– И аз така мисля – отвърна Плашилото, – но когато получа мозък, навярно още повече ще ги харесам.

– А аз, ако имах сърце, бих ги обикнал – добави Тенекиеният дървар.

– Винаги съм обичал цветя – заяви Лъвът, – толкова са безпомощни и крехки. Но в гората няма толкова блестящи, като тези.

Сега срещаха все повече и повече големи червени макове и все по-малко и по-малко други цветя. В един момент приятелите се озоваха сред широко поле от макове. Обаче добре е известно, че когато на едно място са събрани много макове, мирисът им е толкова упойващ, че който го вдъхне, се опива и заспива и ако някой не отведе заспалия далеч от мириса на тези цветя, той ще продължи да спи и ще заспи завинаги. Дороти не знаеше това, нито пък можеше да избяга от ярките червени цветя, тъй като те бяха навсякъде около нея. Клепките ѝ натежаха и тя почувства непреодолимо желание да се отпусне и да поспи.

Но Тенекиеният дървар не ѝ позволи да спи.

– Трябва да побързаме и да стигнем до пътя с жълтите павеа, преди да се свечери.

Плашилото се съгласи с него. И те продължиха да вървят. Но Дороти вече не издържаше. Очите ѝ се затваряха сами, тя забрави къде се намира, отпусна се сред маковете и заспа дълбок сън.

– Какво ще правим? – разтревожи се Тенекиеният дървар.

– Ако я оставим тук, ще умре – отбеляза Лъвът. – Миризмата на тези цветя ще умъртви всички ни. Ето и аз едва държа очите си отворени, а кучето вече спи.

Наистина Тото спеше до своята господарка. На Плашилото и Тенекиения дървар не им се доспиваше от мириса на цветята, тъй като не бяха направени от плът и кръв.

– Бягай бързо – каза Плашилото на Лъва – и гледай колкото можеш по-скоро да се измъкнеш от това смъртоносно поле. Ние можем да пренесем момиченцето, но ако ти заспиш, си твърде тежък, за да можем да те вдигнем.

Лъвът се съвзе и се затича колкото можеше по-бързо. За миг той изчезна от погледа им.

– Хайде да направим столче с ръце и така да я пренесем – предложи Плашилото.

Те вдигнаха Тото, сложиха го на коленете на Дороти, след това

направиха столче с преплетени ръце и понесоха спящото момиче през маковото поле.

Те вървяха и вървяха, а огромният килим от смъртоносни цветя сякаш нямаше край. Следваха извивките на реката и изведнъж се натъкнаха на своя приятел Лъва, който бе заспал дълбоко сред маковете. Цветята се бяха оказали твърде силни дори за грамадния звяр и накрая той не бе издържал и бе паднал там, дето маковото поле свършваше и почваха да се разстилат прекрасни зелени ливади.

– Не можем нищо да направим за Лъва – каза натъжен Тенекиеният дървар, – твърде е тежък, за да го вдигнем. Ще трябва да го оставим тук завинаги и може би в последния си сън той ще види, че най-после се е сдобил със смелост.

– Много жалко – въздъхна Плашилото. – Лъвът беше много добър другар въпреки страхливостта си. Хайде да продължим.

Те отнесоха спящото момиче до едно хубаво местенце, доста отдалечено от маковото поле, за да не вдишва отровата на цветята. Положиха го внимателно върху меката трева и зачакаха свежия ветреца да го събуди.

Царицата на полските мишки

– Сигурно вече сме близо до пътя с жълтите павета – отбеляза Плашилото, изправено до спящото момиче. – Струва ми се, че стигнахме до мястото, от което ни отнесе реката.

Тенекиеният дървар тъкмо щеше да отговори, когато чу глухо ръмжене. Той обърна глава – тя идеално се въртеше на пантите – и видя един страшен звяр да се приближава с големи скокове към тях. Това бе голяма жълта котка и Дърварят разбра, че е излязла на лов, тъй като ушите ѝ бяха прилепнали до главата, а широко отворената ѝ уста откриваше два реда отвратителни зъби. Червените ѝ очи светеха като огнени топки. Когато котката ги доближи, Тенекиеният дървар видя, че пред звяра бяга малка сива полска мишка. Въпреки че нямаше сърце, Дърварят знаеше, че дивите котки не бива да убиват такива хубави безвредни създания.

И така, Дърварят вдигна брадвата и с внезапен удар отсече главата на дивата котка, както тичаше.

Когато видя, че врагът ѝ е сразен, полската мишка се сепна. После пристъпи бавно към Тенекиения дървар и му каза със слабия си цвъртящ гласец:

– Благодаря ви, много ви благодаря, задето ми спасихте живота.

– О, моля ви, няма защо – отвърна Дърварят, – аз, знаете ли, нямам сърце, затова се старая да помагам на всички, които се нуждаят от приятелска помощ, дори ако нуждаещият се е само една мишка.

– Само една мишка! – възмути се животинчето. – Какво си въобразявате? Аз съм Царица – Царицата на всички полски мишки.

– О, така ли? – Дърварят ѝ се поклони.

– Следователно вие извършихте смело и същевременно велико дело, като ми спасихте живота – добави Царицата.

В този миг се появиха много мишки, които тичаха толкова бързо, колкото малките им крачета можеха да ги носят. Щом видяха Царицата, те завикаха:

– О, ваше величество, бояхме се, че ще бъдете убита. Как успяхте да се откопчите от тази голяма дива котка?

Всички мишки се поклониха толкова дълбоко на Царицата, сякаш се изправиха на главата си.

– Този странен тенекиен човек – обясни Царицата – уби дивата

котка и ми спаси живота. Така че отсега нататък вие всички ще му служите и ще изпълнявате и най-малките му желания.

– Разбира се – изписаха всичките мишки в един глас.

После се разбягаха във всички посоки, защото Тото се събуди от дълбокия сън и като видя толкова много мишки край себе си, изляз от възторг и скочи точно в средата на мишата дружина.

Когато живееше в Канзас, Тото много обичаше да гони мишки и не виждаше нищо лошо в това. Тенекиеният дървар го грабна, притисна го здраво в прегръдката си и извика на мишките:

– Върнете се! Върнете се! Тото няма да ви нападне.

Като чу тези думи, Царицата на мишките подаде глава иззад гъсталака и попита боязливо:

– Сигурен ли сте, че няма да ни ухапе?

– Няма да му позволя – каза Дърварят, – така че не се страхувайте.

Една по една мишките допълзяха. Тото престана да лае, въпреки че се опитваше да се изскубне от прегръдката на Дърваря и дори щеше да го ухапе, ако не знаеше, че Дърварят е направен от тенекия. Най-последна една от най-големите мишки продума:

– Какво можем да направим за вас, за да ви се отплатим, заедно спасихте живота на нашата Царица?

– Нищо не ми идва на ум – отвърна Дърварят.

Но Плашилото, което се напъваше да мисли и не можеше нищо да измисли, тъй като главата му беше пълна със слама, каза отведнъж:

– О, да! Можете да спасите нашия приятел, Страхливия лъв, който лежи заспал в маковото поле.

– Лъв! – изпищя малката Царица. – Ами че той ще ни изяде всичките!

– О, не! – заяви Плашилото. – Този лъв е страхлив.

– Наистина ли? – попита мишката.

– Той самият го казва – обясни Плашилото, – а и не би напакостил на наш приятел. Ако ни помогнете да го спасим, обещавам ви, че той с всички вас ще се отнесе с добро.

– Много добре – каза Царицата. – Вярваме ви. И какво трябва да направим?

– Много ли са мишките, които ви наричат своя Царица, и ще ви се подчинят ли?

– О, да! Те са хиляди.

– Тогава повикайте всички да дойдат тук колкото се може по-скоро, и нека всяка да донесе парче въже.

Царицата се обърна към своите придворни мишки и им заръча веднага да съберат целия ѝ народ. Щом чуха заповедта ѝ, те се разтичаха във всички посоки с най-голяма бързина.

– Сега – предложи Плашилото на Тенекиения дървар – да отидем при онези дървета край реката и да сковем една платформа, с която да пренесем Лъва.

Дърварят веднага се отправи към дърветата и се захвана за работа. Отсече стъблата, окастри всички клони, скрепи стъблата с дървени клинове и направи четири колела от един широк дънер. Толкова бързо и хубаво работеше, че докато мишките дойдат, платформата беше готова.

Те пристигнаха от всички посоки, и то хиляди и хиляди големи мишки, и малки мишки, и средно големи мишки, и всяка носеше парче въже в устата си. Дороти се събуди от дългия си сън и отвори очи. Тя много се изненада, като видя, че лежи на тревата, а хиляди мишки стоят наоколо и я гледат боязливо. Но Плашилото ѝ разказа всичко. То се обърна към благородната малка мишка:

– Позволете ми да ви запозная с нейно величество Царицата.

Дороти се поклони важно, а Царицата направи реверанс. След това тя се спрятели с малкото момиче.

Плашилото и Дърварят почнаха да впрягат мишките в платформата, като нахлузваха на врата им въжето, което бяха донесли. Разбира се, платформата бе хиляди пъти по-голяма от коя да е мишка. Но когато бяха впрегнати, мишките я затеглиха с лекота. Дори Плашилото и Дърварят седнаха на платформата и подкараха малките кончета към мястото, където беше заспал Лъвът.

Качването на Лъва на платформата беше доста трудно, защото беше тежък. Но все пак Плашилото и Дърварят се справиха. Царицата бързо заповяда на своя народ да потегля, защото се боеше, че ако останат по-дълго между маковете, мишките също ще заспят.

Отначало малките създания, макар и многобройни, едва помръднаха тежко натоварената платформа. Но Дърварят и Плашилото забутаха отзад и така успяха да потеглят. Скоро изтеглиха Лъва от маковото поле до зелените поляни, където той отново можеше да вдъхва сладкия свеж въздух вместо отровния мирис на червените цветя.

Дороти ги посрещна и благодари сърдечно на малките мишки, които спасиха от смърт приятеля ѝ. Тя толкова много бе обикнала големия Лъв, че не можеше да се нарадва, че е жив.

Мишките бяха отпрегнати от платформата и запълзяха през тревата към своите домове. Царицата на мишките си тръгна последна.

– Ако някога пак имате нужда от нас – заяви тя, – елате на открито в полето и ни извикайте. Ние ще ви чуем и ще ви дойдем на помощ. Довиждане.

– Довиждане – извикаха всички.

Царицата се затича, а Дороти държеше здраво Тото, за да не хукне след нея и да я уплаши.

След това насядаха край Лъва и зачакаха да се събуди. Плашилото донесе на Дороти плодове от едно близко дърво. Това бе вечерята ѝ.

Пазачът на портите

Доста време мина, докато Страхливият лъв се събуди, тъй като много дълго бе лежал сред маковете и бе вдишвал смъртоносния им аромат. Когато отвори очи и се изтърколи от платформата в тревата, много се зарадва, че още е жив.

– Тичах колкото можех по-бързо – той седна и се прозина, – но цветята се оказаха много по-силни от мен. Как ме измъкнахте?

Те му разказаха за полските мишки, колко благородни са били и как са го спасили от смърт. Страхливият лъв се засмя:

– Винаги съм се смятал за много голям и страшен, но такива дребо-сьци, като цветята, щяха насмалко да ме убият, а мънички същества, като мишките, ме спасиха. Колко странно е всичко това! Но, приятели, какво ще правим сега?

– Ще продължим, докато намерим пътя с жълтите павеа – каза Дороти, – и ще се отправим към Изумрудения град.

Лъвът вече се бе възстановил напълно, чувстваше се съвсем добре и те тръгнаха на път, радостни, че вървят по меката свежа трева. Не след дълго стигнаха до пътя с жълтите павеа и поеха към Изумрудения град, където живееше Великият Оз.

Пътят сега беше равен и гладък, а местността – прелестна. Пътниците бяха щастливи, че гората бе останала далеч зад тях заедно с многобройните опасности, с които трябваше да се справят под мрачните й сенки. Пак се показаха огради от двете страни на пътя. Бяха боядисани в зелено както малката къща, която приятелите отминаха, в която очевидно живееше фермер. Следобеда минаха покрай много подобни къщички и понякога обитателите им излизаха пред портите и гледаха към тях, като че ли искаха да ги запитат нещо. Но никой не ги доближи, нито ги заговори, защото се страхуваха от големия Лъв. Хората до един бяха облечени в красиви изумруденозелени дрехи и носеха същите островърхи шапки като на дъвчащите.

– Навярно това е Страната на Оз – обади се Дороти – и сигурно сме близо до Изумрудения град.

– Да – добави Плашилото, – тук всичко е зелено, докато в Страната на дъвчащите синьото беше любимият им цвят. Но хората тук не изглеждат така приветливи, както дъвчащите, и се боя, че няма да намерим място, където да пренощуваме.

– Много ми се иска да хапна нещо друго освен плодове – каза момичето – и съм сигурна, че Тото умира от глад. Да се спрем пред следващата къща и да поговорим с хората.

Така че, когато стигнаха до една по-голяма къща, Дороти смело се спря пред вратата и почука. Една жена откряна вратата само толкова, колкото да може да погледне, и попита:

– Какво искаш, детенце, и защо този голям Лъв е с теб?

– Бихме желали да пренощуваме у вас, ако ни разрешите. А Лъвът е мой приятел и другар и за нищо на света не ще ви напакоти.

– Питомен ли е? – жената се престраши и отвори малко по-широко вратата.

– О, да! И при това е голям страхливец, тъй че той повече се бои от вас, отколкото вие от него.

– Добре – каза жената, след като премисли, и наново огледа Лъва, – щом е така, може да влезете. Ще ви приготвя вечеря и легла да спрете.

Всички влязоха в къщата. Там освен жената имаше още две деца и един мъж. Мъжът си бе навехнал крака и лежеше на кушетката в ъгъла на стаята. Мъжът и децата гледаха изненадани странната дружина и докато жената слагаше масата, мъжът попита:

– Закъде сте тръгнали?

– За Изумрудения град – обясни Дороти, – отиваме при Великия Оз.

– О, така ли? – учуди се той. – А сигурни ли сте, че Оз ще ви приеме?

– Защо не? – попита момичето.

– Ами говори се, че той не допуска никого при себе си. Бил съм много пъти в Изумрудения град – прекрасен, чуден град. Но никога не са ме допускали при Великия Оз, нито съм чул някой човек да го е виждал.

– Никога ли не излиза? – попита Плашилото.

– Никога. Ден след ден седи в тронната зала на своя дворец и дори прислужниците му не са се срещали лице в лице с него.

– А как изглежда? – полюбопитства момичето.

– Мъчно може да се каже – замисли се мъжът. – Виждате ли, Оз е Великият вълшебник и може да се преобразява, както си пожелае. Някои казват, че приличал на птица, други казват, че приличал на слон. А някои казват, че изглеждал като котка. На други се явявал като прекрасна фея или дух, или каквото му дойдело на ум. Но какъв е истинският

Оз, когато е в собствения си вид, това никой не може да ви каже.

– Много странно – учуди се Дороти, – но ние трябва по някакъв начин да го видим. Иначе пътуването ни ще е било на вятъра.

– Защо искате да се срещнете с този страшен Оз? – попита мъжът.

– Искам да ми даде малко мозък – каза нетърпеливо Плашилото.

– О, за Оз това би било много лесно – заяви мъжът. – Той има повече мозък, отколкото му трябва.

– А аз ще поискам да ми даде сърце – каза Тенекиеният дървар.

– И това няма да му е трудно – продължи мъжът, – защото Оз има цяла сбирка сърца от всички размери и форми.

– А аз искам да ми даде смелост – добави Страхливият лъв.

– Оз има голяма делва със смелост в тронната зала. Покрил я е със златна чиния, за да не прелее. С радост ще ти отсипе.

– А аз искам да се върна в Канзас – прошепна Дороти.

– Къде е това Канзас? – учуди се мъжът.

– Не зная – отговори Дороти натъжена, – но там е моето у дома и сигурно се намира някъде.

– Твърде е възможно. Ама Оз може всичко да направи, тъй че навярно ще намери къде е Канзас. Но най-важното е да можете да се срещнете с него, а това ще бъде много трудно. Великият вълшебник не обича да се вижда с никого. Той си има свои хрумвания. А ти какво ще поискаш? – обърна се мъжът към Тото.

Но Тото само замаха с опашка, защото, колкото и да е странно, кучето не можеше да говори.

Жената им викна, че вечерята е готова, и те се събраха около масата. Дороти яде чудесна каша от овесени ядки, порция бъркани яйца и няколко резена хубав бял хляб и остана много доволна. Лъвът яде овесени ядки, но не му харесаха. Каза, че овесът е храна за коне, а не за лъвовете. Плашилото и Дърварят не ядоха нищо. Тото хапна от всичко по малко и остана доволен, че получи истинска вечеря.

След това жената настани Дороти в леглото, а Тото се сгуши при нея. Лъвът легна пред вратата на стаята да пази да не би някой да обезпокои Дороти. Плашилото и Тенекиеният дървар стояха тихичко в един ъгъл през цялата нощ, въпреки че не можеха да спят.

На сутринта, щом слънцето се показа, тръгнаха на път. Скоро видяха как небето заблестя в прекрасна зелена светлина.

– Това сигурно е Изумруденият град – зарадва се Дороти.

Те продължиха да вървят, а зелената светлина ставаше все по-ярка и по-ярка. Личеше, че краят на пътуването им приближава. Едва следобед

стигнаха до една голяма стена, която ограждаше града. Беше висока, дебела и боядисана в яркозелено.

Пред тях, там, където свършваха жълтите павета, се издигаше висока порта, цялата обкована с изумруди, които така блестяха на слънцето, че дори нарисуваните очи на Плашилото бяха заслепени от блясъка.

До портата имаше звънец. Дороти натисна копчето и чу едно сребристо звънтене от вътре. Тогава високата порта бавно се разтвори и те влязоха в голяма сводеста стая. По стените блестяха безброй много изумруди.

Пред тях стоеше малък човек, на ръст като дъвчащите. Облечен бе в зелено от главата до петите и дори кожата му беше зеленикава. До него имаше голям зелен сандък. Щом видя Дороти и нейната дружина, той запита:

– За какво сте дошли в Изумрудения град?

– Дойдохме, за да видим Великия Оз – отговори Дороти.

Човекът толкова се слиса от този отговор, че седна да размисли.

– От много, много години никой не ми е искал разрешение да се види с Оз – човекът поклати недоумяващо глава. – Той е могъщ и страшен и ако идвате с някакво празно и глупаво искане да смущавате мъдрите му размишления, Великият вълшебник може да се ядоса и да ви унищожи мигновено.

– Но нашето искане не е нито празно, нито глупаво – ядоса се Плашилото, – а много важно и ни казаха, че Оз е добър вълшебник.

– Това е вярно – съгласи се зеленият човек – и той управлява Изумрудения град мъдро и правилно. Но към тези, които не са искрени или искат да го видят само от любопитство, той е страшен и малцина са се осмелявали да поискат да се изправят лице в лице с него. Аз съм пазачът на портите и щом искате да се срещнете с Великия Оз, съм длъжен да ви заведа в двореца му. Но най-напред трябва да си сложите очила.

– Защо? – учуди се Дороти.

– Защото, ако не сте с очила, блясъкът и великолепието на Изумрудения град ще ви заслепят. Дори тези, които живеят в града, са длъжни да носят очила денем и нощем. Всички очила се заключват – така е заповядал Оз още когато градът се строеше. Само аз имам ключ, с който могат да се отключват.

Той отвори големия сандък и Дороти видя, че е пълен с очила от всякакъв вид и големина. Всичките бяха със зелени стъкла. Пазачът на портите избра едни, които тъкмо подходяха за Дороти, и ѝ ги сложи. Към очилата бяха прикрепени две златни ленти, които обхващаха

главата и се заключваха с мъничък ключ, закачен на верижка, която пазачът на портите носеше на врата си. Дороти не можеше да свали сама очилата, ако искаше, но, разбира се, тя и не мислеше да прави това, за да не я заслепи блясъкът на Изумрудения град. Затова не каза нищо.

Тогава зеленият човек сложи подходящи очила на Плашилото, на Тенекиения дървар, на Льва и дори на малкия Тото и ги заключи всичките.

Пазачът на портите също си сложи очила и им каза, че е готов да ги заведе в двореца. Взе един голям златен ключ от закачалката на стената и отвори друга врата. Всички го последваха през портала по улиците на Изумрудения град.

Изумруденият град на Оз

Въпреки че очите им бяха защитени със зелените очила, Дороти и нейната дружина бяха заслепени от блясъка на чудесния град. От двете страни на улицата се редяха прекрасни къщи, всичките изградени от зелен мрамор и обсипани с блестящи изумруди. Приятелите се движеха по паваж от същия зелен мрамор, като блокчетата бяха свързани с редици от изумруди, наредени един до друг, и трепкаха на слънчевата светлина. Стъклата на прозорците бяха зелени. Дори небето над града имаше зелен оттенък и слънчевите лъчи бяха зелени.

По улиците се разхождаха множество мъже, жени и деца – всички бяха облечени със зелени дрехи и дори кожата им беше зеленикава. Те гледаха учудено Дороти и странната ѝ дружина, а децата побягваха и се криеха зад майките си, щом зърнеха Лъва. Но никой не ги заговаряше. По улицата имаше много магазини и Дороти видя, че всичко в тях е зелено – зелени захарчета и зелени пуканки, а също зелени обувки, зелени шапки и всички видове зелени дрехи. На един ъгъл някакъв човек продаваше зелена лимонада и Дороти видя, че децата плащат със зелени монети.

Не се виждаха коне или каквито да било други животни. Всичко се пренасяше с малки зелени каручки, тикани от хора. Всички изглеждаха радостни, доволни и благоденстващи.

Пазачът на портите ги водеше по улиците, докато стигнаха до една голяма сграда точно в центъра на града. Това бе дворецът на Оз, Великия вълшебник. Пред портата стоеше на пост войник в зелена униформа, с дълга зелена брада и зелени мустаци.

– Дошли са чужденци – каза му пазачът на портите – и искат да се срещнат с Великия Оз.

– Влезте – покани ги войникът, – ще отида да му съобщя за вас.

Те минаха през дворцовата порта и бяха въведени в голяма стая със зелен килим и красиви зелени мебели, украсени с изумруди. Преди да влязат, войникът ги накара да си избършат краката в една зелена изтривалка. След като ги покани да седнат, той каза любезно:

– Моля ви, настанете се удобно, а аз ще отида до вратата на тронната зала, за да съобщя на Оз, че сте тук.

Доста време почакаха, докато войникът се върне. Най-после той се появи и Дороти го запита:

– Видяхте ли Оз?

– О, не! – отвърна войникът. – Никога не съм го виждал. Но разговарях с него. Той седеше зад един параван и аз му предадох желанието ви. Съгласи се да ви приеме, щом като настоявате. Но ще ви приема на аудиенция един по един – всеки ден по един. А сега, тъй като ще трябва да останете в двореца няколко дни, ще ви заведе по стаите, където ще можете спокойно да си починете след дългото пътуване.

– Благодаря ви – рече момичето. – Оз е много любезен.

Тогава войникът свирна с една зелена свирка и веднага в стаята влезе едно момиче, облечено в хубава зелена копринена рокля. Хубавите ѝ коси бяха зелени, очите ѝ – също. Тя се поклони ниско на Дороти.

– Елате с мен. Ще ви заведе до стаята ви.

Дороти се сбогува с приятелите си освен с Тото, който взе със себе си, и последва зеленото момиче през седем коридора. Изкачиха три стъпала, докато стигнаха до една стая в предната част на двореца. Това бе най-сладката стаичка на света – с меко удобно легло, зелени копринени чаршафи и зелена кадифена покривка. В средата бълбукаше мъничък шадраван – зелена ароматна струя се издигаше високо и падаше в прекрасен гравирани мраморен басейн. Край прозорците цъфтяха красиви зелени цветя, а върху една полица на стената бяха наредени зелени книги. Дороти ги разгърна и се запревива от смях, докато гледеше чудноватите зелени картинки. Те бяха много смешни. В гардероба висяха множество зелени рокли от коприна, атлас и кадифе и всичките ѝ бяха точно по мярка.

– Чувствайте се съвсем като у дома си – каза зеленото момиче – и ако желаете нещо, позвънете. Оз ще ви повика утре заран.

Момичето остави Дороти сама в стаята и се върна при другите, за да ги разведе по стаите им. Всички бяха настанени в най-хубавата част на двореца. Разбира се, Плашилото не можа да оцени изисканата удобна стая, защото, щом остана сам в стаята, отиде до вратата и прекара цялата нощ на едно място. И да беше легнало, не би могло да си почине по-добре, тъй като не можеше да затвори очи. И то остана така цялата нощ с поглед, вперен в един паяк, който си тъчеше паяжина в един ъгъл на стаята, без дори да обърне внимание, че това е една от най-удивителните стаи на света. Тенекиеният дървар се отпусна на леглото по стар навик, защото си спомни, че някога бе направен от плът и кръв, но тъй като не можеше да спи, през цялата нощ раздвижваше ставите си нагоре-надолу, за да бъде сигурен, че са в добро състояние. Лъвът би предпочел да спи на легло от сухи листа в гората и не бе доволен, че е затворен в

стая. Но бе достатъчно разумен, за да не се ядосва за подобни неща, а скочи в леглото, сви се като котка и мигом се приспа с мъркане.

На следния ден след закуска зеленото момиче дойде да вземе Дороти. То ѝ даде да облече една от най-хубавите рокли от зелен сатениран брокат. Дороти си сложи зелена копринена престилка и върза на врата на Тото зелена панделка. Така тръгнаха за тронната зала на Великия Оз.

Първо минаха през голяма зала, в която ги посрещнаха придворни мъже и жени в скъпи дрехи. Тези хора нямаха никакво друго задължение, освен да разговарят помежду си, но те идваха всяка сутрин пред тронната зала, въпреки че никога не ги допускаха да видят Оз. Когато Дороти влезе, те я изгледаха с любопитство и една от жените прошепна:

– Наистина ли ще погледнете в лицето страшния Оз?

– Разбира се – отговори момичето, – стига да ме приеме.

– О, ще ви приеме – обясни войникът, който бе предал молбата им на Вълшебника, – въпреки че не обича да дава аудиенции. Действително отначало той се ядоса и каза да ви отпратя, отдето сте дошли. После ме попита как изглеждате, и когато споменах за сребърните ви обувки, той много се заинтересува. Накрая му споменах за белега на челото ви. Тогава той реши, че ще ви приеме.

В този миг се разнесе камбанен звън и зеленото момиче каза на Дороти:

– Това е знакът. Сама трябва да влезете в тронната зала.

То отвори малка врата и Дороти тръгна смело. Тя се озова в чудна стая – голяма и кръгла, с високи сводове, а стените, таванът и подът ѝ бяха покрити с големи изумруди, наредени плътно един до друг. В средата на тавана блестеше огромна лампа. Тя светеше като слънце и хвърляше чудни отблясъци върху изумрудите. Но най-силно впечатление ѝ направи големият трон от зелен мрамор сред залата. Той имаше формата на кресло и както всичко останало, блестеше от изумруди. В креслото лежеше огромна глава без тяло, което да я крепи, без ръце и без крака. Главата нямаше коса, но имаше очи, нос и уста и бе по-голяма от главата на най-големия великан.

Докато Дороти гледаше в почуда и страх, очите бавно се обърнаха и я погледнаха остро и настойчиво. Тогава устата се раздвижи и Дороти чу един глас:

– Аз съм Оз, Великият и страшен. Коя си ти и защо си дошла?

Гласът не беше толкова страховит, както Дороти очакваше от такава голяма глава. Тя събра смелост и отвърна:

– Аз съм Дороти, малката и кротка. Дойдох да ви помоля да ми

помогнете.

Очите я гледаха замислено цяла минута. После тя чу гласа:

– Откъде си взела сребърните обувки?

– От Злата магьосница от Изток, когато къщата ми падна върху нея и я уби.

– Откъде имаш този белег на челото? – продължаваше гласът.

– Добрата магьосница от Север ме целуна, когато се сбогуваше с мен, и ме прати при вас.

Очите отново я погледнаха изпитателно и видяха, че говори истината. Тогава Оз попита:

– Какво искаш от мен?

– Да ме върнете в Канзас, където живеят леля Ем и чичо Хенри – отговори разпалено момичето. – Не ми харесва вашата страна, въпреки че е толкова красива. Сигурна съм, че леля Ем се безпокои, дето толкова дълго отсъствам.

Очите премигнаха три пъти, след това се обърнаха нагоре към тавана, после погледнаха надолу към пода, а след това се завъртяха така особено, като че ли искаха да видят всяко ъгълче от стаята. Най-сетне се обърнаха към Дороти:

– Защо искаш това от мен?

– Защото сте силен, а аз съм слаба, защото сте Велик вълшебник, а аз съм беззащитно малко момиче.

– Но ти беше достатъчно силна да убиеш Злата магьосница от Изток.

– То стана случайно – обясни кротко Дороти – и без мое участие.

– Добре – каза главата, – ето моя отговор. Нямах право да очакваш да те върна в Канзас, ако не ми дадеш нещо в замяна. В моята страна всеки плаща, за да получи. Ако искаш да проявя магическата си сила, трябва първо ти да направиш нещо за мен. Помогни ми и аз ще ти помогна.

– Какво трябва да направя? – учуди се момичето.

– Да убиеш Злата магьосница от Запад.

– Но аз не мога – извика Дороти изумена.

– Ти си убила Злата магьосница от Изток и носиш сребърните обувки, които притежават огромна магическа сила. В цялата страна сега останала само една зла магьосница. Когато дойдеш и ми кажеш, че тя е мъртва, ще те върна в Канзас. Но не по-рано.

Малкото момиче заплака. То беше много разочаровано. Очите пак замигаха и заоглеждаха неспокойно, сякаш Великият Оз бе убеден, че тя

може да му помогне, стига да пожелаеше.

– Аз никога не съм убивала по своя воля – хълцаше момичето – и даже да исках, как бих могла да убия Злата магьосница? Ако не можете да я унищожите вие, Великият и страшен, как мога да го сторя аз?

– Не зная – каза главата, – но това е моят отговор: докато Злата магьосница не умре, ти няма да видиш чичо си и леля си. Запомни това: магьосницата е зла, извънредно зла и трябва да бъде убита. Отивай сега и да не се мяркаш пред очите ми, докато не изпълниш поръчението.

Дороти излезе от тронната зала много разстроена. Тя отиде в стаята, където Лъвът, Плашилото и Тенекиеният дървар я чакаха, да чуят какво ѝ бе казал Оз.

– За мен няма никаква надежда – каза Дороти тъжно. – Оз няма да ме върне у дома, докато не убия Злата магьосница от Запад. А аз няма да мога да сторя това никога.

Приятелите ѝ също се натъжиха, но не можеха нищо да направят, за да ѝ помогнат. Тя отиде в стаята си, легна на леглото и плака, плака, докато заспа.

На другата сутрин войникът със зелените мустаци дойде при Плашилото и каза:

– Елате с мен. Оз ще ви приеме.

Плашилото тръгна след него и бе въведено в голямата тронна зала. На изумрудения трон седеше очарователна дама. Облечена бе в зелена ефирна рокля и върху зелените ѝ къдрици бе поставена корона със скъпоценни камъни. От раменете ѝ излизаха крила в разкошни цветове и бяха толкова леки, че трепкаха при най-слабия полъх.

Плашилото се поклонил еlegantно, доколкото му позволяваше сламеният пълнеж, пред това красиво създание. Жената нежно му се усмихна и каза:

– Аз съм Оз, Великият и страшен. Кой си ти и за какво си дошъл при мен?

Плашилото, което очакваше да види голямата глава, за която му бе разказала Дороти, остана поразено. Но отговори храбро:

– Аз съм само едно плашило, натъпкано със слама. Затова нямам мозък и доход да ви помоля да сложите мозък в главата ми вместо слама, та да стана мъж като всички други мъже във вашата страна.

– Защо да сторя това за вас? – попита жената.

– Защото сте мъдър и могъщ и никой друг не би могъл да ми помогне.

– Аз никога не правя услуга, без да получа нещо насреща – каза Оз,

– но ето какво ще обеща: ако убиеш Злата магьосница от Запад, ще ти дам толкова много и такъв прекрасен мозък, че ще станеш най-мъдрият човек в Страната на Оз.

– Разбрах, че сте поискали от Дороти тя да убие вещицата – учуди се Плашилото.

– Да, така е. Все ми е едно кой ще я убие, но докато не бъде унищожена, няма да изпълня желанието ви. Сега върви и повече не се вестявай, докато не заслужиш мозъка, който толкова много желаш.

Натъжено, Плашилото се върна при приятелите си и сподели с тях какво му бе казал Оз. Дороти се изненада, че Великият вълшебник е не глава, както тя бе видяла, а прекрасна млада жена.

– Все пак тя се нуждае от сърце не по-малко, отколкото Тенекиеният дървар.

На следната утрин войникът със зелените мустаци дойде при Тенекиения дървар и му каза:

– Оз ме изпрати да ви повикам. Вървете с мен.

Тенекиеният дървар го последва до голямата тронна зала. Той не знаеше дали Оз ще му се яви като очарователна дама или като глава, но се надяваше, че ще е като жена. Защото – мислеше си той, – ако е главата, сигурно няма да ми даде сърце, защото главата няма свое собствено сърце и не може да съчувства. Но ако е красивата дама, много ще я моля да ми даде сърце, защото, нали се казва, че всички жени имат добро сърце.

Но когато влезе в голямата тронна зала, Дърварят не видя нито глава, нито прекрасна дама. Този път Оз се бе появил като чудовишно животно. То беше голямо почти колкото слон и зеленият трон едва удържаше тежестта му. Главата му приличаше на глава на носорог, само че с пет очи. Дългите му ръце и тънките дълги крака също бяха по пет. Гъста вълнеста козина покриваше цялото му тяло. По-страховито чудовище човек не можеше да си представи. Добре, че Тенекиеният дървар нямаше сърце, защото в този момент то щеше да забие бързо и силно от ужас. Но тъй като беше направен от тенекия, Дърварят не се изплаши, а само много се разочарова.

– Аз съм Оз, Великият и страшен – говореше звярът с глас, подобен на рев, – кой си ти и какво искаш от мен?

– Аз съм дървар. Направен съм от тенекия. Затова нямам сърце и не мога да обичам. Моля ви, дайте ми сърце, за да бъда като другите хора.

– И защо да сторя това? – изръмжа звярът.

– Защото го желая и само вие можете да изпълните желанието ми.

Оз пак изръмжа и добави с груб глас:

– Ако наистина желаш да имаш сърце, трябва да го заслужиш.

– Как? – попита Дърварят.

– Като помогнеш на Дороти да убие Злата магьосница от Запад. Когато вещицата бъде унищожена, ела при мен и ще ти дам най-голямото, най-добро и най-обичащо сърце в цялата Страна на Оз.

Така Тенекиеният дървар също се върна наскърбен при приятелите си и им разказа за страхотния звяр. Те всички много се чудеха на различните преобразувания на вълшебника, а Лъвът каза:

– Ако пред мен се яви като звяр, ще изрева с всички сили и така ще го уплаша, че той ще изпълни всичко, което пожелае. Ако ли пък се яви като прекрасна дама, ще си дам вид, че се готвя да скоча върху нея, и ще я принудя да изпълни искането ми. Ако пък се яви като голямата глава, о, тогава той ще бъде в моя власт. Ще я търкалям по цялата стая, докато не ми обещае, че ще изпълни каквото поискам. Така че се развеселете, драги приятели. Всичко ще се оправи.

На следващата утрин войникът със зелените мустаци заведе Лъва до голямата тронна зала, където го чакаше Оз.

Лъвът веднага влезе в залата и като се огледа, за голямо свое учудване видя, че пред трона има голяма огнена топка, толкова свирепа и пламтяща, че той едва можеше да задържи погледа си върху нея. Първата му мисъл беше, че се е подпалила случайно. Но когато се опита да се приближи, горещината беше толкова голяма, че му опърли мустаците, и той, треперещ, пълзешком се върна назад, по-близо до вратата.

Тогава един нисък и спокоен глас, идещ от огнената топка, изрече:

– Аз съм Оз, Великият и страшен. Кой си ти и какво искаш от мен?

– Аз съм Страхливият лъв, който се плаши от всичко. Дойдох да ви помоля да ми дадете смелост, за да стана действително цар на животните, както ме наричат хората.

– Защо да ти дам смелост? – попита Оз.

– Защото от всички вълшебници вие сте най-великият и само вие имате власт да изпълните желанието ми – отговори Лъвът.

Огнената топка пламтя известно време застрашително и после гласът каза:

– Донеси ми доказателство, че Злата магьосница е мъртва, и моментално ще ти дам смелост. Но докато тази вещица е жива, ще си останеш страхливец.

Лъвът се ядоса на тези думи, но не можеше нищо да отговори и докато мълчаливо гледаше огнената топка, в стаята стана толкова горещо,

че той подвиг опашка и изскочи навън. Зарадва се, като видя, че приятелите му го чакат, и им разказа за ужасната среща с Вълшебника.

– Какво ще правим сега? – натъжи се Дороти.

– Само едно нещо – каза Лъвът. – Да отидем в Страната на мигащите, да намерим Злата магьосница и да я унищожим.

– Добре, ами ако не успеем? – възрази Дороти.

– Тогава никога няма да имам смелост – каза Лъвът.

– А аз няма да имам мозък – рече Плашилото.

– А аз никога не ще имам сърце – добави Дърварят.

– А аз никога не ще видя леля Ем и чичо Хенри – заплака Дороти.

– Внимавай – извика зеленото момиче, – сълзите капят върху зелената копринена рокля и ще оставят петна.

Дороти веднага си избърса очите.

– Все пак мисля, че трябва да опитаме. Макар да не искам никого да убивам, дори за да се върна при леля Ем.

– Аз ще дойда с теб, въпреки че съм твърде страхлив, за да убия магьосницата – каза Лъвът.

– И аз ще дойда – заяви Плашилото, – но голяма полза от мен няма да има. Аз съм толкова глупав.

– Нямам сърце да навредя дори на една магьосница – отбеляза Тебекиеният дървар, – но щом всички отивате, разбира се, че и аз ще дойда с вас.

Те решиха да тръгнат на другия ден сутринта. Дърварят наточи брадвата си на един зелен воденичен камък и грижливо смаза всичките си стави. Плашилото се натъпка с прясна слама, а Дороти му нарисуваше очите наново, за да вижда по-добре. Зеленото момиче беше много мило с тях. То напълни кошничката на Дороти с вкусни неща за ядене и върза малко звънче на врата на Тото със зелена панделка.

Легнаха си рано и спаха до размъване. Събудиха ги кукуригането на един зелен петел, който живееше в задния двор на двореца, и кудкуджането на една кокошка, която бе снесла зелено яйце.

Къде се намира Злата магьосница

Войникът със зелените мустаци ги поведе по улиците на Изумрудения град, докато стигнаха стаята, в която живееше пазачът на портите. Той отключи всички очила и пак ги прибра в големия сандък. Чак тогава много учтиво отвори портата пред нашите приятели.

– Кой път отвежда при Злата магьосница от Запад? – го попита Дороти.

– Няма път – отвърна пазачът на портите, – никой не желае да ходи там.

– Но тогава как ще я намерим? – обезпокои се Дороти.

– Няма да е трудно – обясни човекът, – защото, щом узнае, че се намирате в Страната на мигащите, тя сама ще ви открие и ще ви направи свои роби.

– Може би няма да може, тъй като ние възнамеряваме да я унищожим – възрази Плашилото.

– О, това е вече друго нещо – каза пазачът на портите. – Никой досега не е успял да я унищожи и, естествено, мислех, че тя ще зароби и вас както всички останали. Но внимавайте, тъй като е злобна и свирепа. Вървете все на запад, където залязва слънцето, и не може да не я намерите.

Те му благодариха, сбoguваха се и се отправиха на запад. Минаха през меки зелени ливади, изпъстрени тук-там с маргаритки и лютичета. Дороти все още бе с хубавата копринена рокля, която бе облякла в двореца, но за нейна изненада тя беше не зелена, а чисто бяла. Панделката на шията на Тото бе изгубила зеления си цвят и също така бе бяла, както роклята на Дороти.

Скоро Изумруденият град остана далеч зад тях. Колкото повече напредваха, толкова по-неравна и по-камениста ставаше почвата. Нямаше нито ферми, нито къщи в тази Западна страна и земята не бе обработена.

Следобед слънцето печеше право в лицата им, тъй като нямаше дървета да им правят сянка. Така че още преди да се свечери, Дороти, Тото и Лъвът се умориха. Те легнаха на тревата и веднага заспаха, а Дърварят и Плашилото бдяха над тях.

Магьосницата от Запад имаше само едно око, но то беше силно

като телескоп и виждаше навсякъде. Както си седеше пред вратата на своя дворец, тя случайно погледна натам и видя спящата Дороти и приятелите ѝ край нея. Бяха много далеч, но Злата магьосница се ядоса, че са навлезли в нейната земя. Веднага свирна със сребърната свирка, която висеше на шията ѝ. Незабавно от всички посоки нахлу глутница едри вълци. Те имаха дълги крака, свирепи очи и остри зъби.

– Идете при тези хора – каза магьосницата и ги разкъсайте на парчета.

– Няма ли да ги направите свои роби? – запита главатарят на вълците.

– Не – отвърна вещицата, – има един от тенекия, един от слама, едно момиче и един лъв. Нито един от тях не е годен за работа, така че може да ги разкъсате на парченца.

– Много добре – каза главатарят и се втурна със страшна скорост, следван от другите вълци.

За щастие Плашилото и Дърварят бяха будни и усетиха, когато вълците приближиха.

– Това е работа за мен – каза Дърварят, – ти стой отзад. Аз ще ги посрещна.

Грабна брадвата, която беше наточил добре, и щом главатарят на глутницата се появи, замахна и отсеке главата на един вълк, който моментално издъхна. Едва Тенекиеният дървар бе вдигнал брадвата отново, когато се показа друг вълк и също падна под острието. Вълците бяха четирийсет и четирийсетте бяха посечени и струпани пред Дърваря.

Тогава той сложи брадвата си на земята и седна до Плашилото, което каза:

– Славна битка, приятелю!

Те останаха на пост, докато Дороти се събуди. Малкото момиче се изплаши, като видя огромния куп космати вълци. Плашилото ѝ разказа всичко и тя благодари на Дърваря, задето ги бе спасил.

След като Дороти закуси, тръгнаха отново на път.

Същата утрин Злата магьосница излезе пред вратата на своя дворец и погледна с окото, което виждаше много надалеч. Тя видя, че всичките ѝ вълци са мъртви и че чужденците продължават пътешествието си из нейната земя. Сега тя още повече се ядоса и наду два пъти сребърната си свирка.

Незабавно долетя голямо ято диви гарвани, което бе толкова голямо, че небето притъмня. А Злата магьосница каза на Царя гарван:

– Отлетете веднага при онези чужденци! Изкълвете им очите и ги

разкъсайте на парчета.

Големият орляк диви гарвани отлетя към Дороти и другарите ѝ. Когато видя, че гарваните ги приближават, Дороти се уплаши. Но Плашилото я успокои:

– Сега е мой ред да вляза в бой. Легнете край мен и нищо няма да ви се случи.

Всички други налягаха на земята, а Плашилото се изпъна и протегна ръце. Когато го видяха, гарваните се изплашиха – както винаги, тези птици се плашат от чучело – и не посмяха да се приближат. Но Царят гарван каза:

– Та това е сламен човек, ще му изкълва очите.

Царят гарван долетя до Плашилото, но то го улови за главата и почна да му извива врата, докато го умъртви. След това долетя друг гарван и Плашилото изви и неговия врат. Четирийсет бяха гарваните и четирийсет пъти Плашилото извиваше по един птичи врат, докато всичките гарвани паднаха мъртви. Тогава Плашилото извика на другарите си да станат и те продължиха пътуването си.

Когато видя, че всички нейни гарвани лежат накуп, Злата магьосница изпадна в страхотна ярост и наду три пъти сребърната свирка.

Въздухът веднага се изпълни с бръмчене и един рояк черни пчели долетя до нея.

– Идете при чужденците и ги нажилете до смърт! – заповяда им Злата магьосница.

И пчелите веднага отлетяха към мястото, където се намираха Дороти и спътниците ѝ. Ала Дърварят ги забеляза, а Плашилото веднага съобрази как да се справи с тях.

– Извади сламата от мен и покрый с нея момичето, кучето и Лъва – заръча то на Дърваря, – за да не могат да ги ужилят пчелите.

Дороти се сви до Лъва с Тото в ръце и сламата ги покри целите.

Когато долетяха, пчелите нямаше кого да жият освен Тенекиения дървар. Всички те го нападнаха, но жилото им се пречупваше в тенекията, без Дърварят ни най-малко да пострада от това. И тъй като не могат да живеят с пречупено жило, настъпи краят на черните пчели и те нападеха на земята около Дърваря като купчинки въглени.

Тогава Дороти и Лъвът излязоха изпод сламата. Момичето помогна на Дърваря да натъпче сламата в Плашилото и то стана същото както преди. И дружината наново потегли.

Злата магьосница толкова се ядоса, като видя, че черните ѝ пчели лежат струпани накуп като въглени, че почна да тропя с крака, заскуба

си косите и заскърца със зъби. И тогава повика десетина свои слуги – това бяха мигащите, – въоръжи ги с остри копия и им заповяда да отидат при чужденците и да ги унищожат.

Мигащите не бяха големи храбреци, но трябваше да изпълнят заповедта и тръгнаха. Когато приближиха Дороти, Лъвът нададе страшен рев и скочи срещу тях. Нещастните мигащи толкова се уплашиха, че се затичаха назад с всички сили.

Щом се върнаха в двореца, Злата магьосница здравата ги наби с един ремък и ги прати да си гледат работата. А тя седна да помисли какво да предприеме. Не можеше да се начуди как всичките ѝ планове да унищожи чужденците пропаднаха. Но тя беше могъща и същевременно много зла магьосница и бързо реши как да действа.

В шкафа си бе прибрала една златна шапка с диаманти и рубини. Златната шапка беше вълшебна. Притежателят ѝ можеше до три пъти да извиква крилатите маймуни, които изпълняваха всяка заповед. Но никой не можеше да заповядва на тези странни същества повече от три пъти. Вече два пъти Злата магьосница беше използвала вълшебната им сила. Веднъж, когато покори мигащите и стана владетел на страната им, крилатите маймуни ѝ бяха помогнали да стори това. Втория път, когато се сражаваше с Великия Оз и го изгони от Западната страна, крилатите маймуни ѝ бяха помогнали и тук. Тя можеше само още веднъж да си послужи със златната шапка и затова първо бе опитала всички други средства, с които разполагаше. Но щом като нейните свирепи вълци, дивни гарвани и жилещи пчели бяха унищожени, а слугите ѝ подплашени от Страхливия лъв, тя нямаше друг начин да срази Дороти и приятелите ѝ.

И така, Злата магьосница извади златната шапка от шкафа и я сложи на главата си. Тогава се изправи на левия си крак и промълви бавно:

– Еп-пи, пеп-пи, как-ки!

След това стъпи на десния си крак и продължи:

– Хил-ли, хол-ло, хел-ло!

След това стъпи на двата крака и извика високо:

– Зиз-зи, зуз-зи, зик!

Магията почна да действа. Небето притъмня и във въздуха се понесе нисък тътнеж звук. Фучаха множество криле, чуха се смях и брътвеж. Слънцето се показа иззад облака от криле и освети Злата магьосница, заобиколена от цяла тълпа маймуни, всяка една от които имаше огромни криле на раменете.

Една от тях, много по-голяма от другите, навярно Царицата им,

прелетя до магьосницата:

– Повикахте ни за трети и последен път. Какво ще заповядате?

– Идете при чужденците, които са стъпили на моята земя, унищожете ги всичките освен Лъва – заръча Злата магьосница – и ми доведете звяра. Намислила съм да го впрегна като кон и да го накарам да ми работи.

– Заповедите ви ще бъдат изпълнени – каза водачката.

И с много бърборене и крясъци крилатите маймуни отлетяха до мястото, където вървяха Дороти и спътниците ѝ. Няколко маймуни грабнаха Тенекиения дървар, издигнаха го над една много островърха скалиста местност и тук, от голяма височина, пуснаха нещастния Дървар върху скалите. Той толкова се сплеска и изкриви, че не можеше нито да стане, нито дори да помръдне.

Други маймуни грабнаха Плашилото и с дългите си пръсти измъкнаха всичката слама от тялото и главата му. После свиха на вързоп шапката, дрехите и обувката му и ги метнаха на върха на едно високо дърво.

Останалите маймуни хвърлиха здрави въжета върху Лъва и неколккратно ги омотаха около тялото, главата и краката му, така че той не можеше вече да хапе, да дращи или да се съпротивява по какъвто и да е начин. Тогава те го вдигнаха във въздуха, отлетяха с него до двореца на вещицата и го пуснаха в малък двор с висока желязна ограда, за да не може да избяга.

Ала на Дороти не направиха нищо. Тя стоеше с Тото в ръце, наблюдаваше тъжната съдба на своите другари и си мислеше, че скоро ще дойде и нейният ред. Царицата на крилатите маймуни дойде до нея и протегна дългите си космати ръце, а грозното ѝ лице ужасно се изкриви. Но щом видя белега от целувката на Добрата магьосница върху челото ѝ, се сепна и направи знак на другите маймуни да не я докосват.

– Не бива да закачаме момичето. Него го закриля Силата на доброто, която е по-мощна от Силата на злото. Единственото, което можем да направим, е да го отнесем до двореца и да го оставим там.

И те внимателно и нежно вдигнаха Дороти на ръце и бързо я понесоха по въздуха, докато стигнаха до двореца. Там я сложиха пред прага. Тогава Царицата каза на Злата магьосница:

– Изпълнихме заповедта ви, доколкото можахме. Тенекиеният дървар и Плашилото са унищожени, Лъвът е вързан в двора ви. На малкото момиче не посмяхме да напакаем, нито на кучето, което държи в ръце. Дойде краят на вашата власт над отряда ни. Вече никога не ще ни видите.

Всички крилати маймуни с много смях, бърборене и крясъци литнаха и скоро изчезнаха.

Злата магьосница беше изненадана и обезпокоена, като видя белега върху челото на Дороти, защото много добре знаеше, че нито крилатите маймуни, нито самата тя биха посмели да причинят каквото и да било зло на малкото момиче. Тя погледна към краката на Дороти и като видя сребърните обувки, се разтрепери от страх, защото знаеше за магическата им сила. В първия миг помисли да избяга. Но като погледна Дороти в очите и видя каква чиста душа се крие зад тях, разбра, че момиченцето не знае каква чудна сила му дават сребърните обувки. И Злата магьосница се надсмя над себе си и си каза: „Все пак мога да я направя моя робиня, защото тя не знае да си служи със силата си“.

Тя се обърна към Дороти грубо и строго:

– Ела с мен. И внимавай, ще изпълняваш всичко, което ти поръчам. Не го ли сториш, ще те унищожа както Тенекиения дървар и Плашилото.

Дороти я последва из многобройните прекрасни стаи в двореца, докато стигнаха до кухнята. Там магьосницата ѝ заръча да измие гърнетата и котлите, да преме пода и да поддържа огъня с дърва.

Дороти кротко се подчини, решена да работи, колкото се може по-добре. Тя беше доволна, че Злата магьосница бе решила да не я убива.

Успокоена, че Дороти работи здравата, Злата магьосница реши да отиде в дворчето, за да впрегне Страхливия лъв като кон. Щеше много да се забавлява да го впрегне в колесницата и да го подкара, където ѝ хрумнеше. Но щом отвори вратичката, Лъвът нададе силен рев и се хвърли към нея така свирепо, че тя се уплаши, избяга навън и пак затвори вратичката.

– Щом не мога да те впрегна – говореше му тя през решетката, – ще те уморя от глад. Нищо няма да ядеш, докато не изпълниш желанията ми.

Тя не даваше никаква храна на пленения Лъв и всеки ден по обед идваше до вратичката и го питаше:

– Съгласен ли си да бъдеш впрегнат като кон?

А Лъвът отговаряше:

– Не! Ако минеш от тази страна на решетката, ще те ухапя.

За него не беше трудно да се противопоставя на желанието на магьосницата, тъй като всяка вечер, щом тя заспеше, Дороти изваждаше от шкафа остатъци от храната и ги занасяше в дворчето. Лъвът се наяждаше и се изтягаше върху сламата, а Дороти се сгушваше до него. Тя

слагаше глава на меката му космата грива и двамата разговаряха за злополуките си и обмисляха по какъв начин биха могли да избягат. Но не можеха да открият никаква възможност да излязат вън от двореца, тъй като жълтите мигащи стояха непрекъснато на пост. Те бяха заробени от Злата магьосница и много се бояха да нарушат заповедите ѝ.

Момичето работеше непрекъснато по цял ден и често Злата магьосница го заплашваше, че ще го набие с чадъра, който винаги носеше със себе си. Но всъщност само го заплашваше, а не смееше да го удари, тъй като Дороти имаше белег на челото си. Детето не знаеше това и трепереше от страх за себе си и за Тото. Веднъж магьосницата цапна с чадъра си Тото и храброто кученце се хвърли върху нея и я ухапа за крака. Но от раната не протече кръв. Магьосницата беше толкова зла, че кръвта ѝ още преди много години беше застинала.

Животът на Дороти ставаше все по-тъжен. Тя разбра, че много трудно ще може да се върне в Канзас при леля Ем. Понякога по цели часове плачеше горчиво. Тото седеше в краката ѝ, гледаше я в очите и тъжно скимтеше. Така той изразяваше мъката си за малката си господарка. Всъщност на него му беше все едно дали е в Канзас или в Страната на Оз, стига да бе с Дороти. Но той знаеше, че малкото момиче е нещастно, и затова и той беше нещастен.

Злата магьосница страшно жадуваше да притежава сребърните обувки, които момичето винаги носеше. Нейните пчели, гарвани и вълци бяха сразени и труповете им лежах на купища, а беше използвала вече магическата сила на златната шапка. Ала ако можеше да заграби сребърните обувки, щеше да добие повече сила, отколкото беше загубила. И тя внимателно следеше Дороти, за да види кога ще свали обувките, и да ѝ ги открадне. А Дороти толкова обичаше тези хубавички обувки, че ги сваляше само когато се миеше и когато си лягаше. Магьосницата много се боеше от тъмнината и не смееше да влезе вечер в стаята ѝ, за да вземе обувките. А пък страхът ѝ от вода беше още по-голям, отколкото от тъмното, и тя никога не идваше при Дороти, когато тя се миеше или се къпеше. Всъщност магьосницата никога не беше докосвала вода, нито пък водата по някакъв начин беше докосвала магьосницата. Но старата вещица беше много хитра и накрая измисли как с измама да постигне това, което искаше. Тя сложи една желязна пръчка на пода в кухнята и чрез магическата си сила направи пръчката невидима за човешко око. Така че, когато прекоси стаята, Дороти се препъна в пръчката, тъй като не я видя, и се просна по цялата си дължина. Не се нарани много, но при падането едната сребърна обувка се изхлузи и преди тя да

може да си я вземе, магьосницата я грабна и я сложи на мършавия си крак.

Злата жена бе много доволна от хитростта си, защото с едната обувка вече притежаваше и половината магическа сила. А Дороти не можеше да си послужи с другата половина, тъй като не знаеше как да стори това.

Като видя, че е загубило хубавата си обувка, момичето се ядоса и каза на вещицата:

– Върнете ми обувката!

– Няма – възрази магьосницата, – сега обувката е моя, не е твоя.

– Вие сте зла жена – извика Дороти. – Нямате право да ми вземате обувката.

– И все пак ще я задържа – присмя ѝ се магьосницата – и някой ден ще ти взема и другата.

Тези думи така ядосаха Дороти, че тя грабна кофата с вода, която беше наблизил, и я лисна върху магьосницата, като я измокри от главата до петите.

Злата жена изпищя от страх. Дороти учудено я загледа – магьосницата беше почнала да се свива и да се смалява.

– Видя ли какво направи! – изписка тя. – След миг ще се стопя цялата.

– Много съжалявам, наистина – Дороти действително се уплаши, като видя как магьосницата се топи пред очите ѝ като захар.

– Не знаеше ли, че водата ще ме убие? – попита магьосницата с плачещ, отчаян глас.

– Разбира се, че не знаех. Откъде да знам?

– Ето, след няколко минути цялата ще се стопя. Целият дворец ще остане на теб. Наистина бях много зла, но никога не съм си представяла, че малко момиче, като теб, ще ме стопи и ще сложи край на лошите ми дела. Виж! Отивам си.

При тези думи вещицата се превърна в кафява безформена маса, която се разля по чистите дъски на кухненския под. Като видя, че тя наистина се е стопила, Дороти изля още една кофа вода върху неприятната каша. След това я измете навън. После взе сребърната обувка – единственото нещо, което бе останало от магьосницата, изчисти я, изсуши я с кърпа и пак си я обу.

Най-после беше свободна. Дороти изтича на двора да каже на Лъва, че Злата магьосница от Запад вече я няма и че те не са затворници в чужда земя.

Спасението

Страхливият лъв много се зарадва, когато научи, че Злата магьосница се е стопила от една кофа вода. Дороти отключи вратичката на неговия затвор и го пусна на свобода. Двамата отидоха в двореца. Дороти веднага събра всички мигащи и им каза, че вече не са роби.

Голяма беше радостта на жълтите мигащи, защото в продължение на много години Злата магьосница ги бе карала да работят непосилно и се бе отнасяла с тях много жестоко. Те обявиха този ден за празник и го прекараха в пируване и танци.

– Ако нашите приятели Плашилото и Тенекиеният дървар бяха с нас – каза Лъвът, – щях да бъда безкрайно щастлив.

– Мислиш ли, че бихме могли да ги спасим? – каза загрижено момичето.

– Може да опитаме – отвърна Лъвът.

Тогава те повикаха жълтите мигащи и ги попитаха дали не биха им помогнали да спасят приятелите си. Мигащите с радост заявиха, че ще направят всичко, което е по силите им, за Дороти, тъй като тя ги е освободила от робство. Тогава тя събра неколцина, които ѝ се сториха най-оправни, и тръгнаха. Вървяха през целия ден, а и на другия, докато стигнаха до скалистата падина, където лежеше Тенекиеният дървар, целият сплескан и огънат. Бравата беше до него, но острието бе ръждясало, а дръжката – счупена.

Мигащите нежно го вдигнаха и го понесоха към двореца. Дороти проля сълзи за тъжната съдба на своя стар приятел, а Лъвът беше сериозен и тъжен. Когато пристигнаха в двореца, Дороти попита:

– Има ли сред вашите хора някой добър тенекеджия?

– О, да! Имаме добри тенекеджии.

– Доведете ги при мен!

Тенекеджиите дойдоха и донесоха в една кошница всичките си инструменти.

– Можете ли да оправите тези вдлъбнатини на Тенекиения дървар – попита ги Дороти, – да му върнете предишния вид и да го споите навсякъде, дето има нужда?

Тенекеджиите разгледаха внимателно Дърваря и отговориха, че могат да го оправят така, че да стане, както е бил преди. Те веднага се заловили за работа в една от жълтите стаи на двореца. Работиха три дни и

четири нощи, чукаха и огъваха, извиваха и спояваха, лъскаха и блъскаха краката, тялото и главата на Тенекиения дървар, докато му върнаха предишния вид. Ставите му сега се движеха по-добре от всякога. Разбира се, наложи се да му направят няколко кръпки, но понеже работата беше свършена добре и Дърварят не беше суетен, той не им обърна внимание.

Когато най-сетне влезе в стаята на Дороти да ѝ благодари, задето го бе спасила, той бе толкова развълнуван, че заплака от радост, и Дороти трябваше внимателно да избърше с престилката си всяка сълзица по лицето му, за да не ръждясат ставите му. А същевременно и нейните сълзи се лееха бързо и обилно от радост от новата среща с приятеля ѝ. Дороти нямаше нужда да бърше своите сълзи. А пък Лъвът толкова често бършеше очите си с пискюлчето на опашката си, че то съвсем се измокри и той бе принуден да отиде на двора и да стои на слънце, докато се изсуши.

– Ако и Плашилото беше с нас – каза Тенекиеният дървар, след като Дороти му разказа всичко, което се беше случило, – щях да бъда напълно щастлив.

– Ще се опитаме да го намерим – каза момичето.

Дороти повика мигащите да ѝ помогнат. През целия ден и част от следващия те вървяха и вървяха, докато стигнаха до високото дърво, в чиито клони крилатите маймуни бяха подхвърлили дрехите на Плашилото.

Дървото беше много високо, а стъблото – толкова гладко, че никой не можеше да се покатери по него. Обаче Дърварят веднага съобрази:

– Аз ще отсека дървото и тогава ще можем да вземем дрехите на Плашилото.

Докато тенекеджиите бяха ремонтирали Дърваря, друг мигащ, който беше златар, бе направил дръжка от злато и я бе поставил на бравата на Дърваря на мястото на счупената дръжка, а трети пък бе изшлайфал бравата и тя бе блеснала като полирано сребро.

Речено – сторено. Тенекиеният дървар почна да сече дървото и скоро то се строполи с трясък. Дрехите на Плашилото паднаха от клоните и се търколиха на земята. Дороти ги вдигна и заръча на мигащите да ги занесат в двореца и да ги натъпчат с хубава чиста слама. И ето ти го Плашилото – същото както преди! То им благодари многократно, задето го бяха спасили.

Сега бяха пак всички заедно. Дороти и приятелите ѝ прекараха няколко щастливи дни в Жълтия дворец, където разполагаха с всички удобства. Но един ден момичето си спомни за леля Ем и каза:

– Трябва да се върнем при Оз и да поискаме да изпълни обещанието си.

– Да – зарадва се Дърварят, – най-после ще получа сърце.

– А аз – мозък – добави Плашилото.

– А аз ще се сдобия със смелост – каза Лъвът.

– А аз ще се върна в Канзас – извика радостно Дороти. – О, нека още утре да тръгнем за Изумрудения град.

Така и решиха. На следващия ден събраха всички мигащи и се сбогуваха с тях. Мигащите много съжаляваха, че те си отиват. Бяха обикнали тъй много Тенекиения дървар, че го помолиха да остане при тях и той да управлява Жълтата западна страна. Но като разбраха, че всички твърдо са решили да заминат, подариха на Тото и на Лъва по един златен гердан, а на Дороти – прекрасна гривна, обсипана с диаманти. На Плашилото дадоха бастун със златна дръжка, за да се подпира, та да не се препъва. А Дърваря дариха със сребърна масльонка, инкрустирана със злато и скъпоценни камъни.

Всеки от пътниците им благодари с по едно хубаво слово и след това се ръкуваха поред с мигащите, та чак ръцете ги заболяха.

Дороти отвори шкафа на магьосницата и напълни кошничката си с храна за из път. Тогава съзря златната шапка, сложи я на главата си и видя, че напълно ѝ подхожда. Тя нищо не знаеше за магическата ѝ сила, но я хареса и реши да я задържи, а своята сложи в кошничката.

Сега вече бяха готови за път и поеха към Изумрудения град. Мигащите ги изпратиха с трикратно „Ура“ и с много благопожелания.

Крилатите маймуни

Навярно си спомняте, че нямаше път, нито дори пътека между двореца на Злата магьосница и Изумрудения град. Когато нашите пътници търсеха пътя за двореца, вещицата ги бе видяла от много далеч и бе изпратила крилатите маймуни да ги доведат при нея. Сега им беше много по-трудно сами да намерят обратния път през ширналите се полета, покрити с лютичета и весели маргаритки. Разбира се, знаеха, че трябва да вървят право на изток, към изгряващото слънце. И се насочиха правилно. Но към обед, когато слънцето печеше точно над главите им, не можеха да се ориентират къде е изток и къде – запад, и се изгубиха сред обширните поля. Все пак продължиха да вървят. През нощта месецът изгря и ярко засвети. Тогава те си легнаха сред благоуханните жълти цветя и спаха до сутринта – разбира се, всички освен Тенекиения дървар и Плашилото.

На сутринта слънцето бе скрито зад облак, но те тръгнаха със сигурни стъпки, уверени, че вървят в правилната посока.

– Като продължаваме да вървим, все ще стигнем донякъде – предложи Дороти.

Но дните се изнизваха и пред тях не се виждаше нищо друго освен алените полета. Плашилото почна да мърмори:

– Няма съмнение, че сме се загубили. И докато не намерим верния път за Изумрудения град, никога няма да получа мозък.

– Нито пък аз – сърце – заяви Тенекиеният дървар. – Не мога вече да дочакам да стигнем до Оз и не може да не се съгласите, че това е прекалено дълго пътуване.

– Вижте какво – добави Страхливият лъв, като хленчеше, – не мога безкрайно да бродя, без да стигна донякъде.

Сега вече и Дороти се обезсърчи. Тя седна на тревата и огледа спътниците си. И те седнаха и я погледнаха в очите. А Тото за пръв път в живота си се почувства твърде уморен, за да подгони една пеперуда, която летеше точно край него. Задъхан, той изплезил език и загледа Дороти, като че искаше да я попита какво ще правят сега.

– Дали няма да е по-добре да повикаме полските мишки – предложи тя. – Навярно те ще могат да ни посочат пътя за Изумрудения град.

– Разбира се, че ще могат – извика Плашилото, – как не се сетихме по-рано.

Дороти наду малката свирка, която носеше непрекъснато на врата си, откакто Царицата на мишките ѝ я бе подарила.

След малко те чуха тропота на малки крачета и бяха заобиколени от множество сиви мишлета. Между тях беше и самата Царица. Тя запита с пискливия си гласец:

– Какво мога да направя за моите приятели?

– Загубихме се – каза Дороти, – можете ли да ни кажете къде се намира Изумруденият град?

– Разбира се – отговори Царицата, – но той е много далеч, тъй като сте вървели в обратна посока – тогава тя съзря златната шапка на Дороти и каза: – Защо не използвате магическата сила на шапката и не повикате крилатите маймуни? Те ще ви отнесат в града на Оз за по-малко от час.

– Не знаех, че има магическа сила – изненада се Дороти. – Каква е тя?

– Вътре в златната шапка е написано – обясни Царицата на мишките. – Но ако ще викате крилатите маймуни, ние трябва да избягаме. Те са много пакостливи и се забавляват, като измъчват някого.

– Няма ли и на нас да навредят?

– О, не! Те са длъжни да се подчиняват на заповедите на притежателя на златната шапка. Довиждане! – и Царицата хукна презглава, а след нея се втурнаха всички мишки.

Дороти погледна вътрешната страна на златната шапка и видя няколко думи върху подплатата. „Това сигурно е магията“, помисли си и прочете внимателно наставленията, преди да сложи шапката на главата си.

– Еп-пи, пеп-пи, как-ки – произнесе тя, стъпила на левия си крак.

– Какво, какво казваш? – Плашилото не можеше да разбере какво правеше момичето.

– Хил-ли, хол-ло, хел-ло – продължаваше Дороти, този път стъпила на десния си крак.

– Хел-ло – повтори спокойно Дърварят.

– Зиз-зи, зуз-зи, зик! – изрече Дороти, стъпила на двата си крака.

Едва бе изречла последната дума от магическите слова, и се чуха бърборене и пляскане на крила. Отрядът на крилатите маймуни долетя при тях. Царицата на маймуните дълбоко се поклони на Дороти.

– Какво ще заповядате?

– Искам да отидем в Изумрудения град, а загубихме пътя.

– Ние ще ви отнесем – заяви Царицата. И дордето изричаше тези

думи, две маймуни взеха Дороти на ръце и отлетяха, други поеха Плашилото, Дърваря и Лъва, а една малка маймуна грабна Тото и полетя след тях, въпреки че кучето се опитваше да я ухапе.

Отначало Плашилото и Дърварят много се уплашиха, тъй като си спомниха колко лошо се бяха отнесли с тях крилатите маймуни. Но като разбраха, че този път не им мислят злото, се успокоиха и започнаха да се любуват от високо на красивите градини и дървета.

Дороти се чувстваше съвсем удобно между две от най-големите маймуни. Едната от тях бе самата Царица. Те бяха преплели ръцете си като столче и много внимаваха да не я наранят.

– Защо трябва да се подчинявате на магията на златната шапка? – запита ги Дороти.

– Това е дълга история – засмя се Царицата, – но тъй като ни предстои дълъг път, за да мине по-бързо времето, ще ви я разкажа.

– Ще слушам с удоволствие – каза Дороти.

– Някога – почна Царицата – ние бяхме свободен народ. Живеехме си щастливо в една необятна гора, летяхме от дърво на дърво, хранехме се с орехи и плодове, правехме каквото си искаме, без да наричаме някого господар. Понякога някои от нас бяха много пакостливи: спускаха се ниско, за да дръпнат опашката на някое животно, което нямаше криле, и замеряха с орехи и лешници хората, които се движеха из гората. Бяхме безгрижни и щастливи, забавлявахме се и се радвахме на всяка минута от деня. То бе преди много години, много преди Оз да слезе от облаците, за да управлява тази страна.

Тогавя далеч на Север живееше една прелестна принцеса, която притежаваше голяма магическа сила. Тя я използваше само за да прави добрини на хората. Никога не бе навредила на някой добър човек. Наричаше се Веселушка и живееше в хубав дворец, изграден от огромни рубини. Всички я обичаха, но най-голямата ѝ мъка беше, че не можеше да обикне никого, тъй като всички мъже бяха твърде глупави и грозни, за да подхождат на такава прелестна и умна девойка. И все пак тя срещна един юноша – красив, мъжествен и много мъдър за годините си. Веселушка реши, че когато той стане за женене, ще го направи свой съпруг. Прие го в своя рубинен дворец и употреби всичките си магически средства, за да го направи силен, добър и красив – какъвто всяка жена би желала да бъде съпругът ѝ. Когато той възмъжа, всички казваха, че Куелала, така се наричаше, е най-добрият и най-умен мъж в цялата страна; той бе толкова красив, че Веселушка го обикна безкрайно много и по-бърза да приготви всичко за сватбата.

По това време дядо ми беше цар на крилатите маймуни и гората, в която живеехме, бе близо до двореца на Веселушка. Старецът обичаше повече шегите, отколкото хубавото ядене. Един ден, точно преди сватбата, дядо ми хвърчал с отряда си и съзрял Куелала да се разхожда край реката. Бил облечен в дрехи от розова коприна и мораво кадифе. Дядо ми решил да се пошегува с него и заповядал на своя отряд да се спусне ниско, да грабне младия човек и като се издигнат над реката, да го пуснат във водата.

– Хайде, приятелче, да те видя как ще изплуваш? – извикал дядо ми. – И да видим дали водата ще ти нацапа дрехите.

Куелала плуваше добре. Той се засмя, когато се показа на повърхността, и заплува към брега. Но когато Веселушка тичешком дойде да разбере какво се е случило, тя видя, че дрехите му приличат на дрипи. Принцесата много се разсърди. Тя, разбира се, знаеше кой бе сторил тази пакост. Повика всички крилати маймуни, заръча да им завържат крилете и да се отнесат с тях така, както те се бяха отнесли с Куелала: да ги хвърлят в реката. Но дядо ми много се моли за милост, тъй като знаеше, че ако маймуните са с вързани криле, ще потънат и ще се удавят. Куелала също се застъпи за тях. Тогава Веселушка се смили, но при условие, че те ще изпълняват по три заповеди на притежателя на златната шапка. Тази шапка бе приготвена за сватбен подарък на Куелала и струваше колкото половината й царство. Разбира се, дядо ми и всички маймуни веднага се съгласиха с това условие и ето така станахме подчинени на притежателя на златната шапка.

– А какво стана с тях? – заинтересува се Дороти.

– Куелала, първият притежател на златната шапка, бе първият наш повелител. Тъй като невестата му не можеше вече да ни гледа, той, след като се ожени, ни събра в гората и ни заповяда да се махнем от там и ни една крилата маймуна да не се вясва пред очите на принцесата. Ние с радост изпълнихме тази заповед, защото всички се бояхме от нея.

Това бе единственото му желание. Но когато златната шапка попадна в ръцете на Злата магьосница от Запад, тя ни заповяда да поробим мигащите, а след това да изгоним Оз от Западната страна. Сега златната шапка е твоя и ти имаш право да ни даваш поръчения.

Когато маймунската царица завърши разказа си, Дороти погледна надолу и видя зелените блестящи стени на Изумрудения град. Тя се учуди на бързия полет на маймуните, но бе доволна, че пътуването завърши. Странните същества свалиха внимателно пътниците до портата на града, Царицата се поклони ниско на Дороти и бързо отлетя, последвана

от своя отряд.

– Пътуването бе приятно – каза малкото момиче.

– Да, и бързо се измъкнахме от затрудненията – добави Лъвът. –
Цяло щастие е, че ти взе тази чудна шапка.

Разкриването на страшния Оз

Четиримата пътници се изправиха пред голямата порта на Изумрудения град и позвъниха. След многократно звънене същият пазач, който ги бе посрещнал и преди, отвори портата.

– Какво? Върнахте ли се? – учуди се той.

– Не ни ли виждаш? – отвърна Плашилото.

– Но аз мислех, че тръгнахте за Магьосницата от Запад?

– Там бяхме – каза Плашилото.

– И тя ви пусна да си тръгнете? – все повече се изненадваше човекът.

– Не можеше да ни попречи, защото се стопи – обясни Плашилото.

– Стопи ли се? Това е наистина добра новина – каза пазачът. – А кой я стопи?

– Дороти – отговори важно Лъвът.

– Гледай ти! – извика пазачът и се поклони много дълбоко на Дороти.

Той ги въведе в малката стая, извади очилата от големия сандък, сложи ги на очите им и ги заключи както преди. След това те минаха през портата на Изумрудения град и когато гражданите научиха от пазача, че те са стопили Злата магьосница от Запад, всички се събраха около нашите пътници и цяла тълпа тръгна след тях към двореца на Оз.

Войникът със зелените мустаци беше пак на пост пред вратата, но веднага ги пусна да влязат и там пак ги посрещна красивото зелено момиче. То ги отведе в предишните им стаи, за да си починат, докато Великият Оз бъде готов да ги приеме.

Войникът веднага съобщи на Оз, че Дороти и спътниците ѝ са се върнали, след като са унищожили Злата магьосница. Но Оз не каза нищо. Те очакваха, че Великият вълшебник ще ги повика веднага, но това не се случи. Не прати вест нито на другия, нито на по-другия, нито на още по-другия ден. Това чакане беше много уморително и досадно. Накрая те се ядосаха, че Оз се отнася с тях така пренебрежително, след като по негово поръчение бяха подложени на такива изпитания и дори на робство. Накрая Плашилото поръча на зеленото момиче да съобщи на Оз, че ако той не ги приеме веднага, те ще повикат крилатите маймуни на помощ, за да разберат дали той ще изпълни обещанието си, или няма. Когато предадоха тези думи на Великия вълшебник, той много се

уплаши и заръча да се явят на другия ден сутринта в девет часа и четири минути в тронната зала. Той вече се бе срещнал веднъж с крилатите маймуни в Западната страна и не искаше да ги вижда повече.

Четиримата пътници прекараха безсънна нощ. Всеки един от тях мислеше за обещанието на Оз. Дороти заспа за малко и сънува, че се намира в Канзас и че леля Ем ѝ разказва колко е радостна, че нейното момиченце се е върнало у дома.

На следващата сутрин точно в девет часа войникът със зелените мустаци се яви при тях и след четири минути те влязоха в тронната зала на Великия Оз.

Безспорно всеки очакваше да види вълшебника в предишния му вид и всички бяха много изненадани, като не видяха никого в стаята. Те стояха до вратата съвсем близо един до друг, защото тишината на празната стая ги плашеше дори повече, отколкото Оз, както и да бе им се явил.

Не след много чува глас, който им се стори, че идва някъде от върха на високия купол.

– Аз съм Оз, Великият и страшен. Защо идвате при мен?

Те отново огледаха цялата стая и не видяха никого. Дороти попита:

– Къде сте?

– Аз съм навсякъде – тържествено отговори гласът, – но за очите на обикновените смъртни съм невидим. Сега ще седна на моя трон и вие ще можете да разговаряте с мен.

И действително, сега гласът като че идеше точно от трона. Те се приближиха към него и застанаха в редица. Тогава Дороти започна първа:

– Дойдохме да поискаме да изпълните обещанието си.

– Какво обещание?

– Вие обещахте да ме върнете в Канзас, когато Злата магьосница от Запад бъде унищожена.

– Обещахте да ми дадете мозък – добави Плашилото.

– А на мен обещахте да ми дадете сърце – каза Тенекиеният дървар.

– Вие обещахте да ми дадете смелост – изрева Лъвът.

– Наистина ли Злата магьосница е унищожена? – запита гласът, който, както се стори на Дороти, леко потреперваше.

– Да – заяви момичето, – аз я стопих с една кофа вода.

– Така ли – каза гласът, – колко ненадейно! Добре, елате утре.

Трябва ми време да помисля.

– Имахте достатъчно време досега – ядоса се Тенекиеният дървар.

– Няма да чакаме нито ден повече – добави Плашилото.

– Трябва да си изпълните обещанието! – извика Дороти.

Лъвът реши, че и той би трябвало да стресне Вълшебника, и нададе силен рев, толкова свиреп и страхотен, че Тото се уплаши и катуерна паравана, който стоеше в ъгъла. Параванът падна с трясък и привлече погледите на четиримата. Те останаха като гръмнати от учудване. Защото видяха, че на мястото, прикривано от паравана, стоеше дребен старец с плешива глава и набръчкано лице, който изглеждаше толкова изненадан, колкото и те. Тенекиеният дървар вдигна брадвата, втурна се към дребния човек и извика:

– Кой сте вие?

– Аз съм Оз, Великият и страшен – каза дребният човек, – но не ме удряйте, моля ви, недейте, ще направя всичко, каквото пожелаете.

Нашите приятели го гледаха изненадани и смутени.

– Аз мислех, че Оз е една голяма глава – каза Дороти.

– Аз мислех, че Оз е красива жена – рече Плашилото.

– Аз мислех, че Оз е страшен звяр – добави Тенекиеният дървар.

– Аз мислех, че Оз е огнена топка – извика Лъвът.

– Всички вие грешите – кротко каза дребният човек, – всичко това беше измама.

– Измама! – извика Дороти. – Не сте ли Велик вълшебник?

– Тихо, мило дете – каза той, – не говори толкова високо, може някой да чуе и тогава съм загубен. Всички ме мислят за Велик вълшебник.

– Нима не сте?

– Ни най-малко. Аз съм обикновен човек.

– Не, вие сте нещо повече – каза огорчено Плашилото, – вие, вие сте лъжец.

– Точно така – заяви дребният човек, като потриваше ръце, като че ли беше доволен от себе си, – аз съм мошеник.

– Но това е ужасно! – възкликна Тенекиеният дървар. – Че как тогава ще получа сърце?

– Ами аз – смелост? – запита Лъвът.

– Ами аз – мозък? – зариди Плашилото и избърса сълзите си с ръката на дрехата си.

– Скъпи приятели – рече Оз, – оставете тези дреболии. Помислете за мен и за ужасното положение, в което се намирам сега, когато изматата ми е разкрита.

– Никой друг ли не знае, че сте измамник? – попита Дороти.

– Никой друг освен вас, четиримата, и мен – отговори Оз. –

Толкова време съм мамил всички, та смятах, че никога няма да бъда разкрит. Голяма грешка направих, че ви пуснах в тронната зала. Аз не приемам дори поданиците си и така те вярват, че съм нещо страховито.

– Но аз не мога да разбера – удивляваше се Дороти, – как така ми се явихте като огромна глава?

– Това бе една от хитростите ми – обясни Оз. – Минете оттук, моля ви, и ще ви разкажа всичко – и ги поведе към една малка стая зад тронната зала.

Всички го последваха. Той посочи към единия ъгъл. Там видяха голямата глава, направена от много пластове хартия и с майсторски нарисувано лице.

– С тел закачвам главата за тавана – каза Оз, – а аз стоя зад паравана и дърпам един конец, за да движа очите и да държа устата отворена.

– Но откъде идваше гласът? – запита Дороти.

– О, аз съм вентрилок¹ и мога да насочвам гласа си, накъдето пожелаея. Затова вие мислехте, че гласът идва от главата. А това са другите неща, с които ви измамих.

И той показа на Плашилото роклята и маската, с която се бе представил за прекрасна дама, а Тенекиеният дървар видя, че неговият свиреп звяр е направен от няколко кожи, съшити една за друга и опънати с пръчици. А огнената топка лъжливият вълшебник също бе спуснал от тавана. Всъщност това бе една памучна топка, но когато се залееше с мазнина, тя гореше и пламтеше страхотно.

– Нима – възмути се Плашилото – не се срамувате, задето сте такъв измамник?

– Да, разбира се, че се срамувам – каза тъжно дребният човек, – но нямаше как да постъпя другояче. Моля ви, седнете – има достатъчно столове – и ще ви разкажа моя живот.

Те седнаха и изслушаха следния разказ:

– Роден съм в Омаха...

– Какво? – извика Дороти. – Омаха е съвсем близо до Канзас.

– Да, но от тук е далеч – Оз поклати тъжно глава. – Когато пораснах, станах вентрилок. Учих при един много голям специалист. Мога да подражавам на всякакви птици и животни – и Оз измяука като котенце. Тото веднага наостри уши и се заозърта на всички страни, за да види къде е котето. – След известно време се наситих на това и станах балонист.

---

1. Фокусник, който говори чрез корема си.

– Какво е това балонист? – заинтересува се Дороти.

– Преди цирково представление някой се качва на балон, за да привлича публика – поясни Оз.

– О, да – каза Дороти, – виждала съм.

– И така, един ден се качих на балона, но въжетата се оплетоха и не можах да сляза. Дигнах се над облаците и там въздушното течение ме отнесе много, много далеч. Един ден и една нощ се носех във въздуха. Когато се събудих на втория ден сутринта, видях, че балонът лети над странна и красива местност. После постепенно слезе на земята. Бях невредим. Но около мен се събраха чудновати хора, които, като видяха, че слизам от облаците, ме взеха за велик вълшебник. Разбира се, оставих ги да си мислят така. Много се боях от мен и обещаха да изпълняват всяко мое желание. За да им създам работа, а и за мое забавление, им заповядах да построят този град и моя дворец. Изпълниха всичко на драго сърце и майсторски. И тъй като тази страна беше толкова зелена и прекрасна, реших да я нарека Страната на Изумрудения град и за да отговаря на наименованието си още по-добре, сложих зелени очила на всички, за да им се струва, че всичко, което виждат, е зелено.

– Нима всичко тук не е зелено? – учуди се Дороти.

– Не повече, отколкото във всеки друг град. Но щом като носите зелени очила, разбира се, всичко ще ви се струва зелено. Изумруденият град бе построен преди много години, когато бях съвсем млад. Сега съм много стар. Но поданиците ми са носили зелени очила толкова дълго, че повечето от тях вярват, че градът наистина е изумруден. Безспорно той е много красив, изобилно е украсен със скъпоценни камъни и метали и изобщо има всичко, което е необходимо, за да бъдат хората щастливи. Отнасях се много добре с моя народ и хората ме обичат. Но откакто дворецът бе построен, аз се затворих в него и не исках да видя никого. Най-много се боях от магьосниците. Аз не притежавах никаква магическа сила и скоро разбрах, че те обаче могат да правят най-чудновати неща. Магьосниците бяха четири и владееха народите, които живееха на Север, на Изток, на Запад и на Юг. За щастие магьосниците от Север и от Юг бяха добри и бях уверен, че няма да ми напакостват. Но магьосниците от Изток и от Запад бяха страшно зли и ако не смятах, че аз съм по-силен от тях, сигурно щяха да ме унищожат. Както и да е, много години живях в смъртен страх от тях. Така че можете да си представите колко се зарадвах, когато научих, че къщата ви се е стоварила върху Злата магьосница от Изток. Когато се явихте при мен, бях готов да обещавам всичко, стига само да премахнете и другата магьосница. Сега ме е

срам да ви кажа, че не мога да изпълня обещанията си.

– Вие сто много лош човек! – каза Дороти.

– О, не, мило дете. Всъщност съм много добър човек, но трябва да призная, че съм много лош вълшебник.

– И няма ли да можете да ми дадете мозък? – извика Плашилото.

– Нямах нужда от мозък. Всеки ден ти научаваш нещо ново. Малкото бебе има мозък, пък нищо не знае. Единствено опитът дава знания и колкото по-дълго живееш, толкова по-голям опит ще добиеш.

– Всичко това може да е вярно – каза Плашилото, – но докато не ми дадете мозък, ще бъда много нещастен.

Лъжливият вълшебник го изгледа внимателно.

– Добре – въздъхна Оз, – както ти казах, аз не съм никакъв вълшебник. Но ела при мен утре заран. Ще ти натъпча главата с мозък. Няма да мога обаче да ти кажа как да си служиш с него. Ти сам ще трябва да го откриеш.

– О, благодаря ви, благодаря ви много – извика Плашилото. – Ще разбера как да си служа с него, не се бойте.

– А какво става с моята смелост? – обезпокои се Лъвът.

– Ти и без това сигурно си много храбър – отговори Оз. – Имаш нужда само от повече самоувереност. Няма живо същество, което да не се уплаши, когато се изправи срещу някаква опасност. Истинската смелост се състои в това да се изправяш срещу опасността, когато си уплашен. А на теб такава смелост не ти липсва.

– Може и да имам смелост, но все пак се плаша – възрази Лъвът. – Ще бъда много нещастен, ако не ми дадеш някакъв вид смелост, която да ме кара да забравям, че ме е страх.

– Много добре. Утре ще ти дам такава смелост – обеща Оз.

– А какво става с моето сърце? – запита Тенекиеният дървар.

– Да, наистина – каза Оз. – Но аз мисля, че грешиш, като искаш сърце. Повечето хора със сърца са нещастни. За теб е цяло щастие, че нямаш сърце.

– По този въпрос може да има различни мнения – възрази Тенекиеният дървар. – Аз смятам, че бих понесъл безмълвно всички нещастия, стига да ми дадете сърце.

– Добре – отговори кротко Оз, – ела утре при мен и ще получиш сърце. Толкова време съм се преструвал на вълшебник, може да продължа още малко тази игра.

– А сега – каза Дороти – да видим как ще се върна в Канзас.

– Ще трябва да помисля – отвърна дребният човечец. – Дай ми два-

три дни време да помисля и ще се опитам да намеря някакъв начин да те пренеса над пустинята. Но дотогава вие ще бъдете мои гости и докато живеете в двореца, моите хора ще се грижат за вас и ще изпълняват и най-малкото ви желание. А задето ще ви помогна, искам само едно нещо от вас: да запазите тайната ми и никому да не казвате, че съм измамник.

Те обещаха да не издават нищо от това, което бяха научили, и се отправиха за стаите си в повишено настроение. Дори Дороти се надяваше, че Великият и страшен измамник, както тя вече го наричаше, ще намери начин да я върне в Канзас, и ако той стореше това, тя бе готова да му прости всичко.

Магическата сила на Великия измамник

На другата сутрин Плашилото каза на приятелите си:

– Поздравете ме! Отивам при Оз, за да получа най-сетне мозък. Когато се върна при вас, вече ще бъда като всички хора.

– Аз те харесвам такъв, какъвто си – каза Дороти сърдечно.

– Много мило от твоя страна, че харесваш едно Плашило – отвърна сламеният човек, – но сигурно ще ме харесваш много повече, като чуеш блестящите мисли, които ще бликат от моя нов мозък.

След това то весело се сбогува с всички и се отправи към тронната зала. Почука на вратата.

– Влез! – каза Оз.

Плашилото влезе и видя човечеца – бе седнал до прозореца потънал в мисли.

– Дойдох за моя мозък – каза Плашилото малко смутено.

– О, да! Седни на този стол – покани го Оз. – Ще ми позволиш ли да ти сваля главата? Трябва да сторя това, за да сложа мозъка, където му е мястото.

– Разбира се – съгласи се Плашилото, – нямам нищо против да ми свалите главата, стига тази, която ще ми сложите после, да бъде по-добра.

Тогава Вълшебникът откачи главата и изтърси сламата. След това влезе в задната стаичка, взе малко трици и ги смеси с много карфици и игли. След като ги обърка хубаво, напълни горната част на главата на Плашилото с тази смес, а останалата част натъпка със слама, за да крепи сместа. Като прикачи наново главата към тялото на Плашилото, му каза:

– Отсега нататък ще бъдете велик човек, защото ви дадох един хубав нов мозък.

Плашилото бе доволно и гордо, че най-голямото му желание е изпълнено. Сърдечно благодари на Оз и се върна при приятелите си.

Дороти го огледа с любопитство. Главата му беше съвсем издута от многото мозък.

– Как се чувстваш? – попита го тя.

– Чувствам се наистина мъдър – отговори важно Плашилото. – Щом свикна с мозъка си, ще зная всичко.

– А защо от главата ти стърчат игли и карфици? – попита Тенекеният дървар.

– Това е доказателство, че Плашилото има остър ум – отбеляза Лъвът.

– Да. Време е и аз да отида при Оз, за да си взема сърцето – каза Дърварят и се запъти към тронната зала.

Той почука на вратата.

– Влез! – извика Оз.

Дърварят влезе и каза:

– Дойдох за сърцето.

– Много добре – отвърна Оз, – но трябва да изрежа дупка в гърдите ти, за да мога да сложа сърцето точно на мястото му. Надявам се, че няма да те заболи.

– О, не! – усмихна се Дърварят. – Нищо няма да усетя.

Тогава Оз донесе едни тенекеджийски ножици и изряза малка четвъртита дупка от лявата страна на гърдите на Дърваря. След това извади от едно чекмедже хубаво сърце, цялото от коприна и напълнено със стърготини.

– Не е ли красиво? – попита човечецът.

– Но дали е добро сърце?

– О, много е добро – заяви Оз. Той сложи сърцето в гърдите на Дърваря, върна тенекиената изрезка и я запои грижливо там, отдето беше изрязана.

– Ето – каза той, – сега имаш сърце, с което всеки би могъл да се гордее. Съжалявам, че ти направих кръпка на гърдите, но наистина не можеше да се избегне.

– Кръпката няма никакво значение – зарадва се щастливият Дървар. – Много съм ви благодарен. Никога няма да забравя добрината ви.

Тенекиеният дървар се върна при приятелите си, които му пожелаха много щастие по случай голямата сполука.

Сега към тронната зала се отправи Лъвът. Той почука на вратата.

– Влез! – каза Оз.

– Дойдох за моята смелост – заяви Лъвът, като влизаше в стаята.

– Много добре – отвърна дребният човечец, – ще ти я донеса.

Той отвори един шкаф, свали от най-високата полица една зелена стъкленница и изсипа съдържанието ѝ в изящно гравирани зелено-златист съд. После сложи съда пред Страхливия лъв. Той го подуши, но не му хареса. Обаче Вълшебникът каза:

– Пий!

– Какво е това? – попита Лъвът.

– Ако се влее в теб, то ще бъде смелост. Нали знаеш, че смелостта винаги е в някого. Така че това не може да се нарече смелост, докато не го погълнеш. Затова те съветвам да го изпиеш колкото може по-скоро.

Лъвът не се колеба повече и изпи течността до капка.

– Как се чувстваш сега? – попита Оз.

– Изпълнен със смелост – отговори Лъвът и се запъти радостно към приятелите си, за да им съобщи за голямото си щастие.

Останал сам, Оз се усмихна радостен от своя успех. Той бе дал на Плашилото, на Тенекиения дървар и на Лъва точно това, от което те смятаха, че се нуждаят. „Как да не бъде измамник, мислеше си той, когато тези хора ме карат да върша неща, които, както всеки знае, са невъзможни. Лесно беше да направя и Плашилото, и Дърваря, и Лъва щастливи, защото си въобразявах, че мога всичко да правя. Обаче само с въображение няма да мога да върна Дороти в Канзас. Наистина, не зная как може да стане това“.

Как излетя балонът

Цели три дни Оз не се обади на Дороти. Това бяха тъжни дни за малкото момиче, въпреки че приятелите ѝ бяха напълно щастливи и доволни. Плашилото им каза, че има чудни мисли в главата, но не ги сподели с тях, защото знаеше, че никой освен него не би могъл да ги разбере. Когато се движеше, Тенекиеният дървар усещаше, че сърцето му се блъска в гърдите, и той довери на Дороти, че е открил, че новото му сърце е по-добро и по-нежно от предишното, което било от плът и кръв. Лъвът заяви, че не се бои от нищо и че с радост би отишъл срещу цяла армия хора или десетки свирепи калиди.

И така, всички от малката дружина бяха доволни освен Дороти, която повече от всякога жадуваше да се върне в Канзас.

На четвъртия ден за голяма нейна радост Оз я повика. Щом тя влезе в тронната зала, той я заговори весело:

– Седни, мило дете. Струва ми се, че намерих начин да те изведе от тази страна.

– И да ме върнете в Канзас ли? – прекъсна го тя нетърпеливо.

– Е, не съм съвсем сигурен за Канзас, защото нямам ни най-малка представа, къде се намира. Най-важното е да прекосиш пустинята. От там лесно ще можеш да се отправиш за дома си.

– А как ще прекося пустинята?

– Ей сега ще ти кажа какво мисля – каза дребният човечец. – Аз се озовах в тази страна с балон. Ти също дойде по въздуха, понесена от един циклон. Затова смятам, че най-добрият начин да се прекоси пустинята е по въздуха. Разбира се, че е извън моите сили да предизвикам циклон. Но дълго мислих и вярвам, че ще мога да направя балон.

– Как? – извика Дороти.

– Балонът се прави от копринен плат и се облепва с лепило от вътрешната страна, за да не изпуска газ. В двореца има колкото искаш копринен плат, така че няма да бъде трудно да направим балон. Но в цялата ми страна няма водород, за да напълним балона с него, та да може да лети.

– Щом няма да може да лети – отбеляза Дороти, – няма да ни послужи за нищо.

– Така е – отвърна Оз. – Но има и друг начин, за да полети – като го напълним с топъл въздух. Топлият въздух не е толкова практичен, както

водородът, тъй като, ако се охлади, балонът ще падне в пустинята и ще бъдем загубени.

– Ние! – възкликна момичето. – И вие ли ще дойдете с мен?

– Да, разбира се – каза Оз. – Дотегна ми да бъда такъв измамник. Изляза ли от двореца, хората лесно ще разберат, че не съм вълшебник, и много ще се разсърдят, задето съм ги лъгал. Затова стоя затворен в тези стаи по цял ден и това наистина е досадно. Бих предпочел да се върна заедно с теб в Канзас и да постъпя наново в някой цирк.

– Много бих се радвала да пътувам заедно с вас – каза Дороти.

– Благодаря. А сега искаш ли да ми помогнеш да съшием копринения плат и да почнем да правим балона.

И така, Дороти взе игла и конец и започна грижливо да съшива парчетата плат, които Оз разкрояваше. Най-напред той изряза една ивица от светлозелен плат, после друга – от тъмнозелен плат и след това – една изумруденозелена ивица. Оз искаше да направи балона в различни отсенки на зеленото. Три дни съшиваха ивиците, докато най-после направиха една голяма торба от зелена коприна, дълга повече от шест метра.

След това Оз нанесе един пласт лепило от вътрешната страна, за да не изпуска въздух, и заяви, че балонът е готов.

– Но сега ни трябва кошница, в която да се качим – каза той и изпрати войника със зелените мустаци да донесе един голям панер, който закачи с много въжета на долния край на балона.

Когато всичко бе готово, Оз съобщи на своя народ, че заминава на посещение на един велик брат вълшебник, който живее в облаците. Новината бързо се разпространи из целия град и всички се струпаха да наблюдават необикновеното заминаване.

Оз нареди да изнесат балона пред двореца, където хората го разглеждаха с голямо любопитство. Тенекиеният дървар бе насякъл голяма купчина дърва и запали огън. Оз държеше разтворена долната част на балона над огъня, за да може топлият въздух да изпълни копринената торба. Постепенно балонът се надуваше, почна да се издига във въздуха и кошницата едва докосваше земята.

Тогава Оз влезе в кошницата и пред насъбралия се народ заяви на висок глас:

– Заминавам на посещение. В мое отсъствие ще управлява Плашилото. Заповядвам ви да му се подчинявате, както се подчинявахте на мен.

В това време балонът почна да дърпа въжето, с което бе прикрепен

за земята, тъй като въздухът вътре бе горещ и много по-лек, отколкото въздухът вън.

– Хайде, Дороти! – повика я Вълшебникът. – Побързай, защото балонът се издига и ще отлети.

– Не мога никъде да намеря Тото.

Тя не искаше да се раздели с малкото си кученце. Тото се беше втурнал сред тълпата да гони едно коте. Най-сетне Дороти го намери, грабна го и се затича към балона. Тя беше на няколко крачки от него и Оз протягаше ръце, за да ѝ помогне да се качи в кошницата, когато – прас! – възето се скъса и балонът се вдигна във въздуха без нея.

– Върнете се! – изпищя Дороти. – И аз искам да замина!

– Не мога да се върна, мило дете – извика Оз от кошницата. – Сбогом!

– Сбогом – викаха всички и отправиха поглед нагоре, където Вълшебникът отлиташе с кошницата и с всеки изминал миг се вдигаше все по-високо и по-високо в небесата.

Никой от тях повече не видя Оз, чудесния Вълшебник. Може би благополучно е стигнал до Омаха и сега е там. Но хората си спомняха за него с много добро чувство и често си казваха:

– Оз винаги е бил наш приятел. Когато беше тук, построи за нас Изумрудения град, а като замина, остави мъдрото Плашило да ни ръководи.

Далеч на Юг

Дороти горчиво плака, когато пропадна надеждата ѝ да се върне у дома, в Канзас. Но когато премисли, остана доволна, че не бе отпътувала с балона. И тя, и спътниците ѝ много съжаляваха, че Оз не е с тях.

Тенекиеният дървар дойде при нея и ѝ каза:

– Наистина бих бил много неблагодарен, ако не съжалявах за човека, който ми даде прекрасно сърце. Искам малко да си поплача за Оз, ако ще бъдеш толкова добра и избърсваш сълзите ми, за да не ръждясам.

– С удоволствие – каза Дороти и веднага донесе една голяма кърпа.

Тогава Тенекиеният дървар плака няколко минути, а момиченцето внимаваше къде капят сълзите, и веднага ги избърсваше. Когато престана да плаче, той сърдечно ѝ благодари и грижливо се смаза с украсената със скъпоценни камъни масльонка.

Сега Плашилото бе господар на Изумрудения град и въпреки че не бе вълшебник, народът се гордееше с него. „Защото, казваха те, няма друг град в света, който да се управлява от чучело“. И доколкото им бе известно, бяха съвсем прави.

На другата утрин, след като Оз отлетя, четиримата пътници се събраха в тронната зала, за да поговорят. Плашилото седна на големия трон, а другите се наредиха почтително пред него.

– Няма от какво да се оплакваме – каза новият владетел, – тъй като този дворец и Изумруденият град са наши. Можем да правим каквото си искаме. Като си спомня, че до неотдавна стърчах на един кол в житната нива, а сега съм владетел на този прекрасен град, съм напълно доволен от съдбата си.

– И аз – добави Тенекиеният дървар – съм много доволен от новото си сърце. Всъщност това бе единственото нещо, което желях.

– За себе си ще кажа, че съм доволен, като зная, че съм толкова смел, колкото кой да е друг звяр, ако не и по-смел от всички други – каза смирено Лъвът.

– Само Дороти да се съгласи да остане в Изумрудения град – продължи Плашилото, – и бихме били много щастливи всички заедно.

– Но аз не искам да живея тук – възрази тя, – искам да се върна в Канзас и да живея при леля Ем и чичо Хенри.

– Добре, но какво можем да направим? – попита Дърварят.

Плашилото се замисли и толкова се задълбочи в мислите си, че иглите и карфиците почнаха да избиват от главата му. Накрая заяви:

– Защо не повикаме крилатите маймуни и да им заповядаме да ви пренесат отвъд пустинята?

– Не ми е хрумнало – зарадва се Дороти. – Тъкмо това трябва да направим. Отивам веднага за златната шапка.

Тя донесе в тронната зала шапката и изрече магическите слова. Веднага отрядът крилати маймуни долетя през отворения прозорец и застана пред нея.

– За втори път ни викате – каза Царицата на маймуните и се поклони пред малкото момиче. – Какво желаете?

– Искам да ме отнесете в Канзас – заповяда им Дороти.

Но Царицата на маймуните поклати глава:

– Това е невъзможно. Ние принадлежим само на тази страна и не можем да я напускаме. Никога досега в Канзас не е имало крилата маймуна и предполагам, че не ще има. С радост бихме изпълнили всяко ваше желание, което е според нашите възможности. Но не можем да прелетим през пустинята. Сбогом.

След като отново се поклони, Царицата на маймуните разпери крила и отлетя през прозореца, последвана от своя отряд.

Разочарована, Дороти без малко щеше да се разплаче.

– Този път магическата сила на златната шапка отиде напразно, тъй като крилатите маймуни не могат да ми помогнат.

– Наистина много жалко – каза Дърварят с нежното сърце.

Плашилото наново се замисли и главата му така страшно се поду, че Дороти се уплаши да не би да се пръсне.

– Да повикаме войника със зелените мустаци – предложи Плашилото, – за да се посъветваме с него.

И така, повикаха войника. Той влезе боязливо в тронната зала, защото по времето на Оз никога не му позволяваха да прекрочва прага на тази стая.

– Това малко момиче – обърна се Плашилото към войника – иска да прекоси пустинята. Как да стори това?

– Не зная – отвърна войникът, – защото никога никой не е прекосявал пустинята освен може би Оз.

– Няма ли кой да ми помогне? – тъжно попита Дороти.

– Глинда може – посъветва ги войникът.

– Кой е Глинда? – заинтересува се Плашилото.

– Магьосницата от Юг. Тя е най-могъщата от всичките магьосници.

Тя владее Страната на квадратните. Освен това дворецът ѝ е до самата пустиня, така че тя може би знае как да я прекоси.

– Глинда е добра магьосница, нали? – попита момичето.

– Квадратните казват, че е добра – обясни войникът, – и тя наистина е добра с всички. Чувал съм, че е много красива и че знае тайната, как да остава млада въпреки дългия си живот.

– Как мога да отида до двореца ѝ? – настояваше Дороти.

– Пътят е право на юг. Но казват, че пътниците срещали хора, които не обичали чужденци да прекосяват страната им. По тази причина никой от квадратните не е идвал никога в Изумрудения град.

След тези думи войникът си отиде и Плашилото каза:

– Струва ми се, че въпреки опасностите най-добре ще бъде Дороти да отиде в Южната страна и да помоли Глинда да ѝ помогне. Защото, разбира се, ако остане тук, тя никога не ще се върне в Канзас.

– Навярно пак си се задълбочавал в мислите си – отбеляза Тенекиевият дървар.

– Вярно е – потвърди Плашилото.

– Аз ще отида с Дороти – заяви Лъвът. – Дотегна ми вашият град и жадавах за горите и за простора. Всъщност, както знаете, аз съм див звяр. Освен това Дороти се нуждае от защита.

– Така е – съгласи се Дърварят. – Моята брадва може да ѝ бъде полезна. Така че и аз ще отида с нея в Южната страна.

– Кога тръгваме? – попита Плашилото.

– И ти ли ще дойдеш? – учудиха се всички.

– Разбира се. Ако не беше Дороти, никога нямаше да получа мозък. Тя ме свали от кола сред житната нива и ме доведе в Изумрудения град. Така че на нея дължа щастието си. Никога няма да я изоставя, докато не се уверя, че е тръгнала за Канзас.

– Благодаря ви – каза признателната Дороти, – много добри сте с мен. Но аз бих искала да тръгна час по-скоро.

– Тръгваме утре заран – реши Плашилото. – Да отидем сега да се приготвим, защото ни предстои дълъг път.

Нападнати от борещите се дървета

На следващата утрин Дороти целуна хубавото зелено момиче на сбогуване и всички се ръкуваха с войника със зелените мустаци, който ги изпрати до портата.

Когато ги видя да заминават пак, пазачът на портите много се учуди, че напускат прекрасния град, за да предприемат ново пътуване, изпълнено с трудности. Веднага отключи всички очила, прибра ги в зеления сандък и отпрати пътниците с най-сърдечни благопожелания.

– Сега вие сте наш владетел – каза той на Плашилото, – така че трябва да се върнете колкото се може по-скоро.

– Разбира се, при първа възможност – обеща Плашилото, – но най-напред трябва да помогна на Дороти да се върне у дома.

Когато за последен път се сбогува с добродушния пазач, Дороти му каза:

– Всички в прекрасния ви град се отнесоха толкова мило с мен, че не мога да ви се отблагодаря.

– Няма за какво, мило дете – възрази пазачът, – ние бихме искали да останете при нас. Но щом като желанието ви е да се върнете в Канзас, надявам се, че ще успеете.

Той отвори портата на външната стена и те отново пое на път.

Слънцето ярко блестеше, когато нашите приятели се отправиха към Южната страна. Всички бяха в най-добро настроение, смееха се и се шегуваха. Дороти бе изпълнена с надежда, че ще се върне у дома, а Плашилото и Тенекиеният дървар се радваха, че ще могат да й бъдат полезни. Лъвът пък с възторг вдишваше свежия въздух и махаше опашка ту на една, ту на друга страна, радостен, че пак е сред природата. Тото тичаше край тях, гонеше мухите и пеперудите и весело лаеше.

– Градският живот изобщо не ми понася – отбеляза Лъвът, като крачеше енергично редом с другите. – Отслабнах много. Но пък нямам търпение да покажа на другите зверове какъв смелчага съм станал.

Пътят завиваше и те се обърнаха, за да отправят последен поглед към Изумрудения град. Виждаха се множество кули и камбанарии отвъд зелените стени. Но над всичко стърчаха островърхите покриви и куполът на двореца на Оз.

– Все пак Оз не беше толкова лош вълшебник – каза Тенекиеният дървар, като усещаше как сърцето му се блъска в гърдите.

– Той ми даде мозък, и то много добър мозък – добави Плашилото.

– Ако Оз бе изпил същото количество смелост, каквото даде на мен – отбеляза Лъвът, – щеше да бъде много смел.

Дороти не каза нищо. Оз не изпълни обещанието, което ѝ бе дал, но направи това, което можеше, и тя не му се сърдеше. Както сам бе казал, той бе добър човек, въпреки че бе лош вълшебник.

Първия ден те вървяха през зелени поляни, изпъстрени с цветя, които се простираха навред около Изумрудения град. А после ношуваха на тревата и само звездите им служеха за покривало. Но си починаха наистина много добре.

На следващия ден стигнаха до една гъста гора. Нямахме как да я обиколят, защото и отляво, и отдясно тя се простираше, додето им стигаше погледът. Освен това не смееха да сменят посоката, за да не се загубят. И потърсиха проход, отдето най-лесно можеха да прекосят гората.

Плашилото вървеше най-отпред. Откри голямо дърво с много нашироко разклонени вейки, под които спокойно можеха да минат. Плашилото стигна до дървото, но щом навлезе под короната, клоните се наведоха и се увиха около него. След миг го издигнаха и захвърлиха при другарите му. Плашилото не почувства болка, но бе много изненадано и малко зашеметено. Дороти му помогна да се изправи.

– Вижте, тук има друго свободно пространство между дърветата – извика Лъвът.

– Нека пак аз да мина пръв – предложи Плашилото, – защото, ако ме подхвърлят, няма да пострадам – то се запъти към другото дърво, но щом се доближи, клоните моментално го грабнаха и го върнаха обратно.

– Чудна работа! – извика Дороти. – Какво ще правим сега?

– Изглежда, дърветата са решили да се борят с нас и да ни попречат да продължим – отбеляза Лъвът.

– Сега аз ще опитам! – Дърварят стисна брадвата здраво и се приближи до първото дърво, което се бе отнесло толкова грубо с Плашилото.

Щом един голям клон се наведе да го сграбчи, Дърварят замахна така силно, че го разцепи на две. Тогава дървото залюля всичките си клони, като че ли трепереше от болка, и Тенекиеният дървар мина благополучно.

– Елате – извика той на другите, – побързайте!

Всички се затичаха и минаха невредими под дървото. Само Тото бе сграбчен от един малък клон, който така го разтърси, че кученцето почна да скимти. Но Дърварят веднага отсече клона и го освободи.

Другите не им попречиха и те решиха, че само първата редица дървета могат да привеждат клоните си, че са един вид пазачи на гората и че само на тях е дадена тази чудна сила, за да я пазят от чужденци.

Четиримата пътници минаваха лесно между дърветата, докато стигнаха до другия край на гората. За тяхна голяма изненада там се издигаше висока стена, като че ли направена от бял порцелан. Стената бе съвсем гладка, като повърхност на чиния, и се извисяваше над главите им.

– Какво ще правим сега? – попита Дороти.

– Ще направя стълба – предложи Тенекиеният дървар, – тъй като без съмнение ще трябва да се прехвърлим отвъд стената.

Изящната Порцеланова страна

Докато Тенекиеният дървар правеше стълба от дървета, събрани в гората, Дороти легна да си почине и заспа, тъй като беше много уморена от дългото вървене.

Лъвът се сви на кълбо и също заспа. А Тото легна до него.

Плашилото наблюдаваше работата на Дърваря и разсъждаваше:

– Не мога да разбера за какво е тази стена тук, нито пък от какво е направена.

– Остави мозъка си да почива и не се тревожи за стената – скастри го Дърварят. – Като се изкачим горе, ще видим какво има от другата страна.

След известно време стълбата беше готова. Изглеждаше доста несръчно направена, но Тенекиеният дървар бе сигурен, че е здрава и че ще свърши работа. Плашилото събуди Дороти, Лъва и Тото и им каза, че стълбата е готова. Първо се качи по стълбата Плашилото, но толкова неумело, че Дороти трябваше да внимава и да го крепи, за да не падне. Когато стигна върха и погледна отвъд, Плашилото извика:

– Олеле!

– Продължавай – каза Дороти.

Плашилото се качи още малко и седна на самата стена. Тогава Дороти, която вървеше след него, също надзърна и извика също като Плашилото:

– Олеле!

След нея се качи Тото и като стигна до върха, почна да лае, но Дороти го накара да млъкне.

Сега беше ред на Лъва, а Тенекиеният дървар бе последен. Но и двамата извикаха „Олеле“, като погледнаха отвъд стената. Когато всички вече седяха на стената и оглеждаха околността, пред тях се откри чудна гледка.

Цялата местност отвъд стената бе бяла, лъскава и гладка като огромна чиния. Наоколо бяха пръснати множество къщи от порцелан, боядисани в най-ярки цветове. Къщите бяха съвсем малки, най-голямата едва стигаше на Дороти до кръста. Тези къщи имаха малки обори с порцеланови огради и много крави и овце, и коне и прасета, и пилета – всички направени от порцелан и наредени на групи.

Но най-чудни от всичко бяха хората, които живееха в тази

чудновата страна. Млекарки и овчарки с яркоцветни рокли със златни шарки; принцеси с най-блестящи рокли, сребърни, златни и пурпурни; овчари с къси панталони на жълти и сини райета и с обувки, които имаха златни катарамии; принцове с корони, обсипани със скъпоценни камъни, с наметала от хермелин и сатенена подплата; и смешни клоуни с накъдрени роби, островърхи шапчици и с червени кръгове по бузите. И още по-странно бе това, че тези човечета бяха порцеланови – дори и дрехите им бяха от порцелан – и толкова малки, че най-високото едва стигаше до коляното на Дороти.

Отначало никой не погледна към пътниците освен едно малко пурпурно порцеланово куче с изключително голяма глава. То се приближи до стената и почна да ги лае с тъничкото си гласче. Но бързо избяга.

– Как ще слезем? – попита Дороти.

Стълбата беше толкова тежка, че не можеха да я издърпат. Плашилото скочи от стената и другите един след друг скочиха върху него, за да не си набият краката на твърдата земя. Разбира се, внимаваха да не стъпят на главата му и да се набодат на карфиците. След като слязоха благополучно, изправиха Плашилото. Тялото му се беше сплескало и те го поотупаха, за да заеме предишната си форма.

– Трябва да минем през това чудновато място, за да отидем на другата страна – каза Дороти, – ще бъде непросто да поемем в друга посока освен на юг.

Така те тръгнаха през Страната на порцелановите хора. Първата им среща бе с една порцеланова млекарка, която доеше порцеланова крава. Щом се приближиха, кравата внезапно ритна и събори столчето, кофата и дори самата млекарка. Всички се търколиха на порцелановата земя с голям трясък.

Дороти се ужаси, като видя, че кравата си е счупила крака, че кофата е раздробена на много малки парчета, а нещастната доячка има пукнатина на левия лакът.

– На! – извика доячката сърдито. – Вижте какво направихте. Кравата ми си счупи крака и сега трябва да я заведа при майстора, за да ѝ го залепи. Дошли сте тук, за да я изплашите.

– Много съжалявам – каза Дороти, – моля ви, простете ни.

Хубавата доячка бе твърде ядосана, за да ѝ отговори. Тя грабна крака и намръщена отведе кравата, а бедното животно куцаше на три крака. Като се отдалечаваше, доячката хвърли през рамо недоволен поглед към несръчните чужденци и притисна до тялото си пукнатия лакът.

Дороти много се натъжи от тази неприятна случка.

– Трябва да бъдем много внимателни тук – каза добрият Дървар, – да не наскърбим тези мили човечета. Те не биха могли да понесат обида.

Малко по-нататък Дороти срещна прекрасно облечена принцеса, която, щом видя чужденците, се сепна и веднага избяга.

Дороти искаше да се срещне с принцесата и се затича след нея. Но порцелановото момиче извика:

– Не ме гонете! Не ме гонете!

Тънчикият ѝ гласец бе толкова уплашен, че Дороти се спря и я попита:

– Но защо?

– Защото – отговори принцесата, която също се спря, но на прилично разстояние от момичето, – ако тичам, може да падна и да се счупя.

– Нали може да ви залепят?

– О, да. Но след лепенето вече не си така хубава. Разбирате ли?

– Предполагам, че имате право – каза Дороти.

– Ето например господин Джокер, един от нашите клоуни – продължаваше порцелановата дама, – той винаги гледа да стои на главата си. Толкова пъти се е чупил, че е лепен на сто места и никак не е красив. Сама можете да видите. Ей го, дето минава.

Действително към тях се приближаваше малък весел клоун и Дороти видя, че въпреки хубавите дрехи – на червени, жълти и зелени шарки – той беше целият в пукнатини във всички посоки. Ясно си личеше, че е бил лепен на много места.

Клоунът сложи ръцете си в джобовете и след като наду бузите си и им кимна, започна дръзко да рецитира:

Прекрасна госпожице,
защо с очи, разтворени като ножици,
сте се втренчили в мен?
Вие сте толкова опъната,
и още повече спъната,
като че ли сте глътнали ръжен.

– Млъкнете, господине! – извика принцесата. – Не виждате ли, че това са чужденци и че с тях трябва да се отнасяте с уважение?

– Добре. Надявам се, че това е уважение – заяви клоунът и се изправи на главата си.

– Не обръщайте внимание на господин Джокер – обърна се принцесата към Дороти, – той има доста пукнатини по главата и затова е

глуповат.

– О, ни най-малко – каза Дороти, – но вие сте толкова прекрасна, че съм сигурна, че бих ви обикнала много. Не бихте ли ми позволили да ви отнеса в Канзас при леля Ем и да ви сложа у дома на поличката? Ще ви нося в кошничката.

– Но аз бих била много нещастна – възрази порцелановата принцеса. – Нали виждате, че тук, в нашата страна, ние сме щастливи, че можем да говорим и да се движим, както пожелаем. Но щом някой ни вземе от тук, ние веднага се втвърдяваме и ставаме неподвижни и красиви. Разбира се, друго и не се иска от нас, когато сме сложени на полица в кабинет или на масичка в гостна стая. Но животът ни е много по-приятен тук, в собствената ни страна.

– За нищо на света не бих искала да бъдете нещастна – възкликна Дороти, – затова ви казвам сбогом.

– Сбогом – отвърна принцесата.

Дружината внимателно премина през Порцелановата страна. Малките животни и целият народ бягаха презглава, щом видеха да се задават нашите пътници. Бояха се да не бъдат счупени. След час-два пътниците стигнаха до друга порцеланова стена. Тя не беше толкова висока, колкото първата, и стъпвайки на гърба на Лъва, те успяха да стигнат до ръба. След това Лъвът се сви и скочи направо горе на стената. При този скок той закачи с опашката си една порцеланова черква и тя се строши.

– Много лошо стана – заяви Дороти, – но все пак добре, че не нанесохме повече щети на тези малки човечета. Само дето счупихме крака на една крава и съборихме черквата. Всичко тук е толкова крехко и чупливо.

– Наистина – добави Плашилото, – благодарен съм, че съм направен от слама и не мога лесно да се повреждам. Има по-лоши неща на този свят, отколкото да бъдеш чучело.

Лъвът става Цар на дивите зверове

След като се прехвърлиха отвъд порцелановата стена, пътниците се озоваха в неприятна местност от блата и тресавища, покрита с висока буренясала трева. Беше им трудно да вървят, без да се хлъзват в калните дупки, защото тревата бе толкова гъста, че ги скриваше от погледа. Все пак, като внимаваха къде стъпват, те преминаха благополучно и стигнаха на твърда почва. Но тук беше още по-диво и след дълго и уморително провиране през шубраци навлязоха в гора, в която дърветата бяха по-големи и по-стари от дърветата във всички други гори, през които бяха минали досега.

– Тази гора е просто възхитителна! – заяви Лъвът, като се огледа радостно. – Никога не съм виждал по-красиво място.

– Изглежда ми мрачно – възрази Плашилото.

– Ни най-малко – отвърна Лъвът, – бих желал да прекарам целия си живот тук. Вижте колко меки са сухите листа под краката ни и колко гъст и зелен е мъхът, с който са обрасли старите дървета. Безспорно никой див звяр не би могъл да намери по-приятен подслон.

– А може би има диви зверове в гората и сега? – каза Дороти.

– Предполагам, че има – съгласи се Лъвът, – но не виждам наоколо.

Те вървяха през гората, докато стана съвсем тъмно и не можеха да продължат. Дороти, Тото и Лъвът легнаха да спят, а Плашилото и Дърварят, както обикновено, останаха да бдят.

На сутринта тръгнаха наново. Не бяха извървели много път, когато чуха нисък тътен, сякаш ръмжаха много диви зверове. Тото заскимтя, но никой от останалите не се уплаши и те продължиха по отъпканата пътека до една полянка, на която се бяха събрали стотици всякакви диви зверове. Имаше и тигри, и слонове, и мечки, и вълци, и лисици, и всякакви други животни, каквито се споменават в зоологията. В първия миг Дороти се уплаши. Но Лъвът ѝ обясни, че зверовете имат събрание и че по ръмженето и рева им предполага, че са в голямо затруднение.

Докато говореше, няколко от животните го забелязаха и за миг голямото събрание се смълча като от удар с магическа пръчка. Най-големият от тигрите дойде при него и му се поклони:

– Добре дошъл, о, Царю на зверовете! Идеш тъкмо навреме, за да сразиш нашия неприятел и да установиш наново мир за всички животни в гората.

– Какво ви тревожи? – попита спокойно Лъвът.

– Всички сме заплашени – отговори Тигърът – от един свиреп враг, който отскоро се намира в нашата гора. Това е страхотно чудовище, нещо като голям паяк с тяло, голямо като на слон, и с крака, дълги като стъбло на голямо дърво. Има осем такива дълги крака и като се тътри из гората, грабва с единия си крак някое животно, натъпква го в устата си и го изяжда тъй, както паяк изяжда муха. Никой от нас не ще е сигурен за живота си, докато това свирепо същество е живо. Ето защо свикахме това събрание да решим как да се спасяваме, когато то се приближи към нас.

Лъвът помисли и попита:

– Има ли други лъвове в гората?

– Не. По-рано имаше, но чудовището ги изяде всичките. Освен това никой от тях не бе толкова голям и смел, като теб.

– Ако унищожа врага ви, ще ми се поклоните ли и ще ми се подчинявате ли като на Цар на гората? – попита Лъвът.

– С радост ще сторим това – отвърна Тигърът.

И всички останали животни повториха с мощно ръмжене: „Ще сторим това!“

– Къде е сега този ваш голям паяк? – попита Лъвът.

– Ей там, под буките – посочи Тигърът с предния си крак.

– Пазете добре тези мои приятели, а аз веднага ще отида да сразя чудовището.

Той се сбогува с приятелите си и тръгна гордо за битката с врага.

Големият паяк лежеше заспал и изглеждаше толкова противен, че Лъвът обърна главата си отвратен. Краката му действително бяха толкова дълги, колкото беше ги описал Тигърът, а тялото му бе покрито с твърди черни косми. Имаше голяма уста с редица остри зъби, дълги една педя. Главата му се свързваше с тлъстото му тяло с врат, тънък като кръстче на оса. Това подсети Лъва къде ще е най-добре да го атакува. И тъй като знаеше, че е по-лесно да го нападне, докато спи, отколкото когато е буден, направи голям скок и се озова точно върху гърба на чудовището. Тогава с един удар на тежката си лапа, въоръжена с остри нокти, той откъсна главата на паяка от тялото му. После изчака, докато дългите крака престанаха да се гърчат, за да се увери, че чудовището е мъртво.

Лъвът се върна на полянката, където всичките горски зверове го чакаха, и каза гордо:

– Няма вече да се боите от вашия неприятел.

Тогава зверовете му се поклониха като на свой цар и той им обеща, че ще се върне, за да царува над тях, щом Дороти благополучно се отправя за Канзас.

Страната на квадратните

Четиримата пътници минаха благополучно през останалата част от гората и щом излязоха от мрака, пред тях се откри стръмен хълм, покрит от горе до долу с големи скали.

– Предстои ни трудно катерене – каза Плашилото, – но въпреки това ще прехвърлим този хълм.

И тръгна напред, а другите го последваха. Едва бяха стигнали до първата скала, когато чуха груб глас да казва:

– Назад!

– Кой сте вие? – попита Плашилото, тъй като зад скалата се показва една глава и същият глас повтори:

– Назад! Този хълм е наш и никому не позволяваме да мине през него.

– Но ние трябва да минем през него – възрази Плашилото. – Ние отиваме в Страната на квадратните.

– Няма да минете! – отвърна гласът и иззад скалата изскочи най-чудноватият човек, какъвто пътниците някога бяха виждали.

Той бе съвсем къс и дебел и с огромна глава, сплескана отгоре, която едва се крепеше на дебел и много набръчкан врат. Човекът нямаше никакви ръце. Като забеляза това, Плашилото разбра, че няма защо да се бои от такова безпомощно същество, което не би могло да им попречи да се изкачат на хълма.

– Съжалявам, че няма да изпълня желанието ви, но ние трябва да преминем през този хълм независимо дали това ви е приятно или не.

И Плашилото тръгна дръзко напред. Но бърза като светкавица, главата на чудноватия човек се изстреля напред и вратът му се издължи до толкова, че цапна с плоската си част Плашилото по корема и то се затъркаля надолу и надолу по хълма. Със същата бързина главата се върна към тялото и чудноватото човече извика през дрезгав смях:

– Не е така лесно, както си въобразявате!

От другата страна на скалата проехтя хор от шумен смях и Дороти видя стотици безръки плоскоглави човечета, скрити зад всеки камък.

Лъвът страшно се ядоса, задето се смееха над злощастиято на Плашилото. Той нададе силен като гръмотевица рев и се втурна напред. Но отново се проточи една глава и Лъвът се затъркаля надолу по хълма, сякаш ударен от оръдеен снаряд.

Дороти се спусна надолу и помогна на Плашилото да се изправи. Лъвът, натъртен и обиден, се приближи до нея и каза:

– Няма смисъл да се сражаваме с хора със стрелящи глави. Никой не може да им се съпротивява.

– Тогава какво да правим?

– Повикай крилатите маймуни – предложи Тенекиеният дървар. – Имаш право да ги повикаш още веднъж.

– Много добре – съгласи се момичето и като си сложи златната шапка, произнесе магическите слова.

Бързи както винаги, маймуните долетяха след няколко минути.

– Каква е вашата заповед? – попита Царицата на маймуните и се поклони на Дороти.

– Пренесете ни отвъд този хълм в Страната на квадратните – пожела Дороти.

– Заповедта ще бъде изпълнена – каза Царицата и в същия миг крилатите маймуни взеха четиримата пътници и Тото на ръце и отлетяха с тях.

Докато те прелитаха над хълма, плоскоглавите ревяха от яд и опъваха вратовете си нагоре. Но не можеха да достигнат крилатите маймуни, които пренесоха благополучно Дороти и спътниците ѝ в прекрасната Страна на квадратните.

– Това бе последното ви повикване – каза Царицата на маймуните на Дороти, – така че сбогом и на добър час!

– Сбогом и много ви благодаря – отговори момичето.

Маймуните се вдигнаха във въздуха и за миг изчезнаха от погледа ѝ.

Страната на квадратните изглеждаше богата и щастлива. Ниви със зреещо жито бяха пресечени от шосета и игриви поточета със здрави мостове над тях. Всички огради и къщи, а също и мостовете бяха боядисани в червено, тъй както в страната на мигащите бяха жълти, а в страната на дъвчащите – сини. Хората бяха ниски, дебели, тромави и добродушни. Бяха облечени в червено и ярко изпъкваха на фона на зелената трева и жълтите класове.

Маймуните ги бяха стоварили близо до една фермерска къща. Четиримата пътници се отправиха натам и почукаха на вратата. Отвори им жената на фермера и когато Дороти я помоли да им даде нещо за ядене, тя им поднесе богата вечеря с три вида сладки и четири вида ядене и чаша мляко за Тото.

– Далеч ли е дворецът на Глинда? – попита момиченцето.

– Не е много далеч – отвърна жената. – Вървете все на юг по шосето и скоро ще стигнете.

Те благодариха на добрата жена и тръгнаха наново. Прекосиха няколко поляни и няколко хубави моста, докато стигнаха до много красив дворец. Пред портата стояха на пост три млади девойки в червени униформи, украсени със златни ширити. Когато Дороти се приближи до тях, една от девойките я попита:

– За какво сте дошли в Южната страна?

– За да видим Добрата магьосница, която я управлява – отвърна Дороти. – Ще ме заведете ли при нея?

– Кажете ми името си и ще попитам Глинда дали ще ви приеме.

Четиримата си казаха имената и девойката войник влезе в двореца. След малко се върна и каза, че Дороти и спътниците ѝ ще бъдат приети веднага.

Глинда изпълнява желанието на Дороти

Преди да ги допуснат до Глинда, ги въведоха в една стая в двореца, където Дороти се изми и вчеса, Лъвът изтърси праха от гривата си, Плашилото се поотупа, за да получи най-добра форма, а Дърварят си лъсна тенекията и си смаза ставите. Когато добиха приличен вид, те последваха девойката войник в една голяма стая, където Глинда седеше на трон от рубини.

Тя им се стори красива и млада. Червените ѝ коси падаха на къдрици върху раменете ѝ. Роклята ѝ бе бяла, а сините ѝ очи гледаха момичето мило.

– Какво мога да направя за теб, дете мое? – попита Глинда.

Дороти разказа на магьосницата цялата си история: как циклонът я бе отнесъл в Страната на Оз, как намерила своите спътници и какви чудни приключения бяха преживели.

– Най-голямото ми желание сега е – добави тя – да се върна в Канзас, защото леля Ем сигурно мисли, че ми се е случило нещо много страшно, и затова ще си сложи жалейни дрехи. А пък ако жътвата тази година бъде по-добра от миналата, сигурна съм, че чичо Хенри няма да се справи сам.

Глинда се наведе и целуна сладкото лице на момичето.

– Бъди благословена, мила Дороти – каза тя, – сигурна съм, че ще мога да ти кажа как да се върнеш в Канзас. Но за това трябва да ми дадеш златната шапка.

– С удоволствие – извика Дороти, – тя и бездруго не може вече да ми служи, а щом вие я притежавате, ще поискате от крилатите маймуни да ви изпълнят три желания.

– И аз мисля, че ще искам точно три пъти тяхната услуга – отвърна Глинда, като се усмихваше.

Дороти ѝ даде златната шапка, а магьосницата попита Плашилото:

– Какво ще правиш, когато Дороти ни напусне?

– Ще се върна в Изумрудения град. Оз ме обяви за негов владетел и народът ме обикна. Единственото нещо, което ме тревожи, е как ще премина хълма на плоскоглавите?

– С помощта на златната шапка. Ще заповядам на крилатите маймуни да те отнесат до портите на Изумрудения град – каза Глинда. –

Срамота е да лишим хората от такъв прекрасен владетел.

– Наистина ли съм прекрасен? – почуди се Плашилото.

– Ти си необикновен – отговори Глинда и се обърна към Тенекиения дървар: – Ти какво ще правиш, когато Дороти ни напусне?

Той се облегна на брадвата и се замисли. После каза:

– Мигащите бяха много добри с мен и искат аз да ги управлявам, след като Злата магьосница умря. Много обикнах мигащите и ако можех да се върна в Западната страна, нищо друго не бих желал, освен да бъда техен владетел завинаги.

– Втората ми заповед за крилатите маймуни ще бъде да те отнесат благополучно в Страната на мигащите. Може мозъкът ти да не е толкова голям, колкото мозъкът на Плашилото, но ти си по-блестящ, когато си лъснат, и аз съм убедена, че ще управляваш мигащите мъдро и справедливо.

Тогава магьосницата погледна големия космат Лъв и го попита:

– Когато Дороти се върне у дома си, ти какво ще правиш?

– Отвъд хълма на плоскоглавите има една величествена стара гора и всички зверове, които живеят там, ме обявиха за свой Цар. Само да можех да се върна в тази гора, бих прекарал много щастливо живота си.

– Третата ми заповед за крилатите маймуни ще бъде да те отнесат в тази гора – заяви Глинда – и след като използвам мощта на златната шапка, ще я подаря на Царицата на маймуните, за да бъдат тя и нейният отряд завинаги свободни.

Плашилото, Тенекиеният дървар и Лъвът благодариха сърдечно на магьосницата за нейната доброта, а Дороти извика:

– Вие наистина сте толкова добра, колкото и хубава. Но не ми казахте как ще се върна в Канзас.

– През пустинята ще те пренесат сребърните ти обувки – отвърна Глинда. – Ако знаеше за вълшебната им сила, можеше да се върнеш при леля Ем още същия ден, когато стъпи на тази земя.

– Но тогава аз нямаше да получа моя чудесен мозък – извика Плашилото. – Щях да прекарам целия си живот на фермерската нива.

– А аз нямаше да се сдобия с прекрасното си сърце – добави Тенекиеният дървар. – Щях да ръждясвам в гората до края на света.

– А аз щях да си остана завинаги страхливец – заяви Лъвът – и никой звяр в цялата гора не би могъл да каже една добра дума за мен.

– Всичко това е вярно – каза Дороти – и съм щастлива, че бях полезна на тези добри приятели. Но сега, когато всеки един от тях получи онова, което най-много желаше, а освен това – и по едно царство, което

да управлява, бих искала да се върна в Канзас.

– Сребърните обувки – заяви Глинда – притежават чудна сила. И най-любопитното е това, че могат да ви пренесат на което и да е място на света с три крачки и всяка крачка трае само по един миг. Нужно е само да удариш токовете един о друг три пъти и да заповядаш на обувките да те пренесат там, където желаш.

– Щом е така – извика радостно детето, – ще заповядам да ме пренесат в Канзас, и то веднага.

Тя обгърна шията на Лъва, целуна го и нежно го потупа по главата. След това целуна Тенекиения дървар, който плачеше, без да мисли за ставите си. Но вместо да целуне Плашилото по нарисуваното лице, тя притисна мекото му сламено тяло. И накрая се разплака, като се разделяше с обичните си другари.

Добрата Глинда слезе от своя рубинов трон, за да целуне за сбогом малкото момиче. Дороти ѝ благодари за голямото внимание, което бе проявила спрямо нея и приятелите ѝ.

Сега настъпи тържественият момент. Дороти прегърна Тото, удари токовете един о друг и каза:

– Заведете ме у дома, при леля Ем!

Тя моментално се понесе във въздуха толкова бързо, че не можеше да види или да чуе нищо друго освен свиренето на вятъра.

Сребърните обувки направиха само три крачки и се спряха така внезапно, че Дороти се търколи в тревата и се преобърна няколко пъти, преди да разбере къде се намира.

Най-после седна и се огледа.

– Боже мой! – извика тя.

Тя седеше сред обширната Канзаска прерия и точно пред нея беше новата къща на чичо Хенри, която той бе построил, след като циклонът бе отнесъл старата. Чичо Хенри доеше кравите в двора пред обора и Тото се отскубна от ръцете ѝ и се затича към обора с радостен лай.

Дороти стана и видя, че е по чорапи. Защото сребърните обувки бяха паднали по време на летенето и завинаги бяха загубени в пустинята.

Отново у дома

Леля Ем излизаше от къщи, за да полее зелето. Погледна и видя, че Дороти тича към нея.

– Мое миличко дете! – извика тя, като я прегърна и покри лицето ѝ с целувки. – Откъде идваш?

– От Страната на Оз – каза Дороти важно. – И Тото е тука. И, о, ле-
льо Ем! Колко се радвам, че пак съм си у дома.

КРАЙ

© 2006 Анна Каменова, превод от английски

Lyman Frank Baum
The Wonderful Wizard of Oz, 1900

Сканиране, разпознаване и редакция: NomaD, 2009

Издание

Лиман Франк Баум. Вълшебникът от Оз. Страната на Оз
2006

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/11122>]